

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΤΔ/01/2019

Έλεγχος Τμήματος Δασών

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ:

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ

5 Ιουνίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη	1
A. Εισαγωγή.....	3
B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	4
Γ. Ευρήματα που προέκυψαν από τον ετήσιο έλεγχο του Τμήματος Δασών για το έτος που έληξε στις 31.12.2017.	7
1. Εκτέλεση Προϋπολογισμού.....	7
2. Έκταση Κρατικής Δασικής Γης.	9
3. Εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να παραχωρεί, να ανταλλάσσει, να εκμισθώνει ή να διαθέτει γη, δέντρα ή άλλη ακίνητη περιουσία σε κρατικά δάση.	10
4. Χρήση κρατικής δασικής γης από Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες, Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης χωρίς τη σύναψη σχετικής σύμβασης	11
5. Αναθεώρηση αγοραίων μισθωμάτων μακροχρόνιων συμβάσεων μίσθωσης κρατικής δασικής γης.....	12
7. Ανταλλαγή ιδιωτικής γης εταιρειών με κυβερνητική δασική γη στο Δάσος Ραντί και στο Δάσος Λουρκά στο Γέρι.....	13
8. Επεμβάσεις εντός της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής ζώνης.....	15
9. Χρήση γης για γεωργικούς σκοπούς – Χρηματικές Ποινές και Εξώδικες Ρυθμίσεις.	16
10. Τήρηση όρων εκμίσθωσης Κρατικής Δασικής Γης στους Ναυτικούς Ομίλους Λεμεσού και Αμμοχώστου.	17
11. Παράνομη χρήση Κρατικής Δασικής Γης από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.	18
12. Παράνομη κατοχή γης και υποστατικών στο Δάσος Ακαδημίας από ιδιώτη.	19
13. Αιτήσεις για χρήση των στρατιωτικών εγκαταστάσεων του στρατοπέδου Παναγιάς στην περιοχή Πλατανιστάσας.	19
14. Εκδήλωση στην «Πέτρα του Ρωμιού» εντός του κρατικού Δάσους Ραντί.....	21
15. Κατοικίες Μεταλλείου Αμιάντου.	22
16. Καθυστερημένα έσοδα.....	23
17. Υπερωριακή απασχόληση Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού (ΩΚΠ).....	29
18. Καταχώριση εισπράξεων που διενεργούνται από τους εισπράκτορες.....	30
19. Μητρώο Βιβλίων Είσπραξης F91.	31
20. Μητρώο Συμβολαίων.	31
21. Καταγγελίες που αφορούσαν σε συγκεκριμένο Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό.....	32
22. Καταγγελίες που αφορούσαν στην Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου.....	32
23. Διερεύνηση καταγγελιών που αφορούσαν στην Δασική Περιφέρεια Πάφου.....	37
24. Απασχόληση έκτακτου δασοπυροσβέστη ως οδηγού.....	39

25.	Ώρα προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία ΩΚΠ.	40
Δ.	Ευρήματα που προέκυψαν από διερευνήσεις θεμάτων που διενεργήθηκαν μέχρι την περίοδο ολοκλήρωσης της εν λόγω έκθεσης.	41
1.	Αίτηση εταιρείας για σκοπούς δημιουργίας ιδιωτικού Πανεπιστημίου μέσω μη κερδοσκοπικής εταιρείας.	41
2.	Εξέταση καταγγελιών που αφορούν στη χρήση κυβερνητικών οχημάτων.	50
2.1	Γενικά	50
2.2.	Καταγγελίες που αφορούν σε Δασικό Λειτουργό.	50
2.3.	Καταγγελίες που αφορούν στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου.	55
2.4.	Καταγγελίες που αφορούν στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.	57
2.5.	Χρήση Κυβερνητικών Οχημάτων στον Δασικό Σταθμό Πλατρών.	60
3.	Παράνομα κτηνοτροφικά υποστατικά εντός της περιοχής του δικτύου Natura 2000 "Γκρεμοί του Χανουτάρη"	60
4.	Επεμβάσεις σε παραλίες φωλεοποίησης χελωνών στην Πάφο.	63

Σύνοψη

Στο πλαίσιο των προνοιών του άρθρου 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Ελεγκτική Υπηρεσία διεξήγαγε οικονομικό έλεγχο και έλεγχο συμμόρφωσης στο Τμήμα Δασών (ΤΔ) για το έτος που έληξε στις 31.12.2017. Η Ειδική Έκθεση περιλαμβάνει επίσης ευρήματα από διερευνήσεις θεμάτων που διενεργήθηκαν μέχρι την περίοδο ολοκλήρωσης της εν λόγω έκθεσης, τα οποία προέκυψαν τόσο από καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία, όσο και θέματα που εξετάστηκαν αυτεπάγγελτα. Τα σημαντικότερα ευρήματα που προέκυψαν αναφέρονται επιγραμματικά πιο κάτω:

- Αδυναμίες στην εκτέλεση του Προϋπολογισμού.
- Ασυμφωνία έκτασης κρατικής δασικής γης, σύμφωνα με το αρχείο του Τμήματος Δασών, με το αρχείο του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.
- Χρήση κρατικής δασικής γης από Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες, Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης χωρίς τη σύναψη σχετικής σύμβασης.
- Εκκρεμείς αναθεωρήσεις αγοραίων μισθωμάτων μακροχρόνιων συμβάσεων μίσθωσης κρατικής δασικής γης.
- Υλοποίηση έργων σε τεμάχια τα οποία δεν έχουν περιέλθει οριστικά μέσω απαλλοτριώσεων στην κυριότητα του Κράτους.
- Απαλλαγές κρατικής δασικής γης με ιδιωτική γη που φαίνεται να λειτούργησαν σε βάρος του Κράτους.
- Αδυναμία του Τμήματος να αποτρέψει επεμβάσεις εντός της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής ζώνης.
- Αδυναμία είσπραξης εξωδίκων και διόρθωσης παραβάσεων.
- Μη επαρκής έλεγχος των όρων εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης σε Ναυτικούς Ομίλους.
- Ανοχή του Τμήματος σε παράνομη χρήση κρατικής δασικής γης από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Καθυστέρηση στον τερματισμό παράνομης κατοχής κρατικής δασικής γης και υποστατικών στο Δάσος Ακαδημίας από ιδιώτη.
- Αδυναμίες και παραλείψεις σε εξέταση αιτήσεων για χρήση κρατικής δασικής γης στην περιοχή Πλατανιστάσας που αποδεσμεύτηκε από την Εθνική Φρουρά.
- Εκμίσθωση κρατικής δασικής γης εντός της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Κανονισμού 12 των περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2012.
- Καθυστέρηση ανάκτησης κυβερνητικών κατοικιών από ιδιώτες στην περιοχή Αμιάντου.
- Ανεπαρκείς διαδικασίες από μέρους του Τμήματος, σε σχέση με την έγκαιρη είσπραξη καθυστερημένων εσόδων.
- Μη επαρκής ενημέρωση του Τμήματος σχετικά με την συσσωρευμένη υπερωριακή απασχόληση Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού.
- Αδυναμίες στις διαδικασίες είσπραξης εσόδων και μη τήρηση αιφνιδιαστικών ελέγχων σε εισπράκτορες.

- Μη πλήρης τήρηση του Μητρώου Συμβολαίων.
- Αδυναμίες στην διαδικασία πρόσληψης δασοπυροσβεστών.
- Ανεπαρκής ανταγωνισμός και διαφάνεια στα πλαίσια διαγωνισμών.
- Μη ορθολογιστική στελέχωση του Τμήματος στην Περιφέρεια Πάφου.
- Αδυναμίες στην καταγραφή του χρόνου προσέλευσης και αποχώρησης των ωρομισθίων του Τμήματος.
- Αδυναμίες και παραλείψεις αναφορικά με την αξιολόγηση αίτησης εταιρείας για σκοπούς δημιουργίας ιδιωτικού Πανεπιστημίου μέσω μη κερδοσκοπικής εταιρείας.
- Κατάχρηση και λανθασμένη χρήση κυβερνητικών οχημάτων.
- Αντιφατικές απόψεις του Τμήματος σχετικά με παράνομα κτηνοτροφικά υποστατικά στην τοποθεσία "Σαουρής".

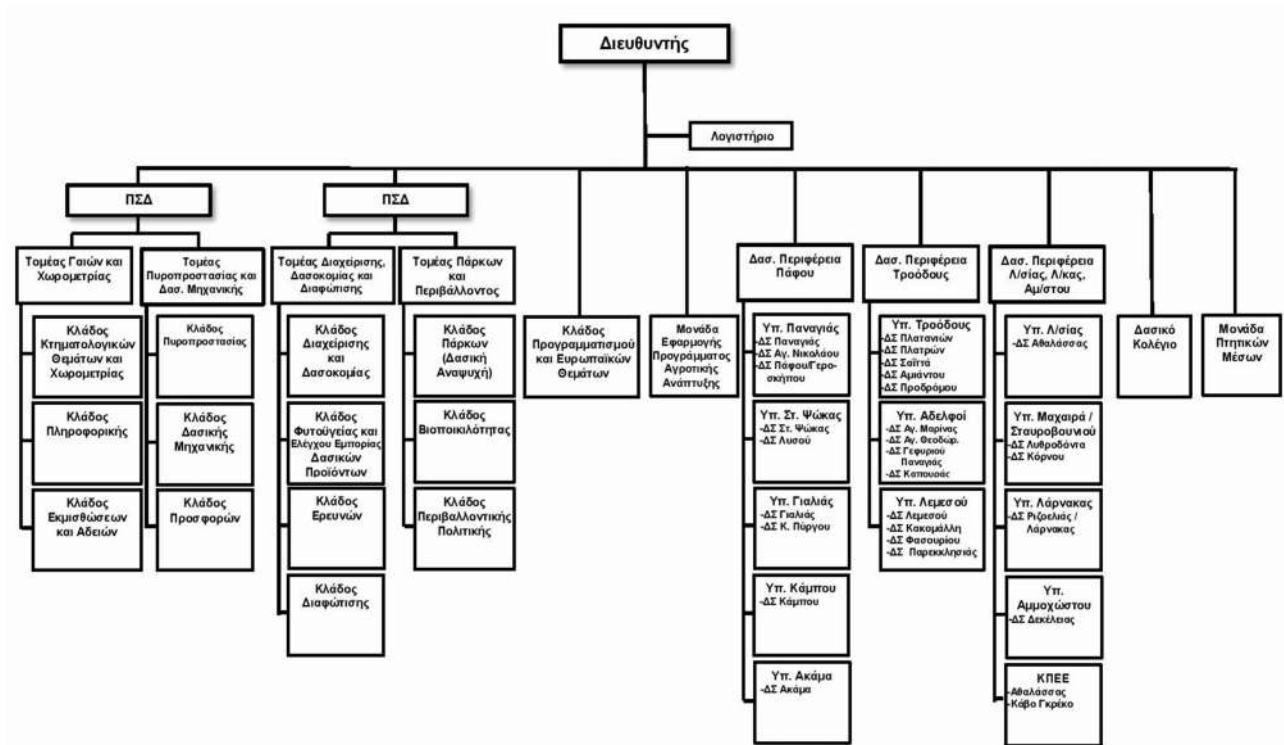
Τα πορίσματα των ελέγχων, μαζί με τις εισηγήσεις μας, κοινοποιήθηκαν με επιστολές μας στο Τμήμα για σχόλια και απόψεις, καθώς και για τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

A. Εισαγωγή.

Το Τμήμα Δασών υπάγεται στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΓΑΑΠ) και αποτελείται από τη Διεύθυνση, τέσσερις τομείς και τρεις Δασικές Περιφέρειες όπως περιγράφεται πιο κάτω:

- Τομέας Περιβάλλοντος, Πάρκων και Αναψυχής.
- Τομέας Διαχείρισης, Ερευνών, Δασοκομίας και Εντομοπαθολογίας.
- Τομέας Γαιών, Χωρομετρίας και Τηλεπισκόπησης.
- Τομέας Δασικής Μηχανικής και Πυροπροστασίας.
- Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου.
- Δασική Περιφέρεια Τροόδους.

Επίσης, σύμφωνα με διάγραμμα που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος, η οργανωτική του δομή παρουσιάζει την πιο κάτω εικόνα:

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Σχέδιο 2016-2018 του Υπουργείου ΓΑΑΠ, οι στρατηγικές επιδιώξεις, στόχοι και σχετικές δραστηριότητες του Τμήματος Δασών ήταν ως ακολούθως:

- ▶ **Αποτελεσματική προστασία των δασών από τις πυρκαγιές και άλλους παράγοντες.**
 - Προστασία των δασών από τις πυρκαγιές.
 - Προστασία των δασών από άλλους παράγοντες.
 - Ρύθμιση της εμπορίας ξυλείας και προϊόντων ξυλείας.

► **Αποτελεσματική προστασία της βιοποικιλότητας και των άλλων υπηρεσιών των οικοσυστημάτων.**

- Προστασία της βιοποικιλότητας και των άλλων υπηρεσιών των οικοσυστημάτων.
- Βελτίωση και επέκταση των δασών και του πρασίνου.
- Προσαρμογή των δασών στην κλιματική αλλαγή και ενίσχυση της συνεισφοράς των δασών στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.
- Ευαισθητοποίηση του κοινού.

► **Ενίσχυση της δασικής αναψυχής και των άλλων κοινωνικοοικονομικών λειτουργιών.**

- Βελτίωση της δασικής αναψυχής και του τουρισμού και των άλλων υπηρεσιών.
- Διάθεση κρατικής δασικής γης.
- Κατασκευή υποδομής και αγορά εξοπλισμού για τη διαχείριση των κρατικών δασών.
- Παραγωγή και πώληση δασικών προϊόντων.

► **Βελτίωση του πλαισίου πολιτικής, της παραγωγικότητας και της εκπαίδευσης.**

- Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση της δασικής διαχείρισης.
- Ευθυγράμμιση με την Ευρωπαϊκή και Διεθνή Δασική πολιτική.
- Βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών.
- Βελτίωση της εκπαίδευσης, ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της έρευνας.

B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

1. Σκοπός του ελέγχου.

Ο έλεγχος διενεργήθηκε στο πλαίσιο των συνταγματικών αρμοδιοτήτων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας και του περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

Το άρθρο 116 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας ορίζει ότι ο Γενικός Ελεγκτής ελέγχει εν ονόματι της Δημοκρατίας όλες τις εισπράξεις και πληρωμές και όλους τους λογαριασμούς χρηματικών διαθέσιμων και άλλου ενεργητικού ή άλλων υποχρεώσεων που αναλαμβάνει η Δημοκρατία ή που δημιουργούνται για λογαριασμό της. Για το σκοπό αυτό, ο Γενικός Ελεγκτής έχει δικαίωμα να επιθεωρεί και να ελέγχει όλα τα σχετικά βιβλία, αρχεία και καταστάσεις, καθώς και τους χώρους όπου φυλάγεται το πιο πάνω ενεργητικό.

Ο περί Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμος παρέχει σαφείς εξουσίες στον Γενικό Ελεγκτή να ζητά στοιχεία σε οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής μορφής, επεξηγήσεις και πληροφορίες, γραπτές ή προφορικές, που κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του. Επίσης, ο Γενικός Ελεγκτής ασκεί κάθε άλλη εξουσία ή εκτελεί οποιαδήποτε άλλα καθήκοντα ή υποχρεώσεις που καθορίζονται ή του αναθέτονται δια Νόμου.

2. Μεθοδολογία.

Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου (Ν.20(Ι)/2014), ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει.

Όπως ρητά αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs) που εκδίδει ο Οργανισμός Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), ο οποίος είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος, μη-πολιτικοποιημένος Οργανισμός, με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τα ISSAIs διαχωρίζουν τους ελέγχους που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα σε τρεις κατηγορίες, τους οικονομικούς ελέγχους (“financial audit”), τους ελέγχους συμμόρφωσης (“compliance audit”) και τους διαχειριστικούς ελέγχους (“performance audit”). Για τους ελέγχους αυτούς υπάρχει αριθμός ελεγκτικών προτύπων που είναι κοινά και αριθμός ελεγκτικών προτύπων που αφορούν ειδικά στην κάθε κατηγορία ελέγχου.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα
- ISSAI 200 - Θεμελιώδεις Αρχές Οικονομικού Ελέγχου
- ISSAI 300 - Θεμελιώδεις Αρχές Διαχειριστικού Ελέγχου.
- ISSAI 400 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης

Το Πρότυπο ISSAI 100 παρουσιάζει τον ορισμό του ελέγχου του δημόσιου τομέα και παρέχει τις βασικές έννοιες, στοιχεία και αρχές (τόσο τις γενικές αρχές που σχετίζονται με τον έλεγχο όσο και τις αρχές που σχετίζονται με τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ελέγχου) που ισχύουν για όλους τους ελέγχους του δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 200, οι οικονομικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στοχεύουν στη βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των χρηστών οικονομικών καταστάσεων σε αυτές τις καταστάσεις, μέσω της έκφρασης ελεγκτικής γνώμης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με ένα εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή παρέχουν μια αληθινή και δίκαιη εικόνα, σύμφωνα με το εν λόγω πλαίσιο.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 300, οι διαχειριστικοί έλεγχοι των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων περιλαμβάνουν την εξέταση προγραμμάτων, πράξεων, συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης, προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον οι πόροι που διατίθενται χρησιμοποιούνται κατά τρόπο οικονομικό, αποδοτικό και αποτελεσματικό. Η αρχή της οικονομίας εξετάζει την ελαχιστοποίηση του κόστους των πόρων, η αρχή της αποδοτικότητας εξετάζει την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τους διαθέσιμους πόρους και η αρχή της αποτελεσματικότητας εξετάζει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Το Πρότυπο ISSAI 400 ορίζει τον έλεγχο συμμόρφωσης ως μια ανεξάρτητη εκτίμηση του κατά πόσο ένα δεδομένο θέμα είναι σύμφωνο με τις αρχές που έχουν οριστεί ως κριτήρια ελέγχου. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργούνται αξιολογώντας κατά πόσο οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές και οι πληροφορίες συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη άποψη, με τις αρχές που διέπουν την ελεγχόμενη οντότητα.

Ο παρών έλεγχος βασίστηκε σε στοιχεία που υποβλήθηκαν από τη Διεύθυνση του ΤΔ, σε επισκόπηση εγγράφων, μητρώων και αρχείων αλληλογραφίας και στη διενέργεια συναντήσεων με τη Διεύθυνση και το προσωπικό του Τμήματος, καθώς και από αναρτήσεις στις ιστοσελίδες τους στο διαδίκτυο.

Τα συμπεράσματα του ελέγχου, μαζί με τις εισηγήσεις μας, διαβιβάστηκαν για σχόλια και απόψεις στο ΤΔ και οι απόψεις της Διεύθυνσης του Τμήματος ενσωματώθηκαν, όπου ενδείκνυται, στην παρούσα έκθεση.

Ομάδα Ελέγχου. Την ομάδα ελέγχου αποτέλεσαν οι:

Άκης Κίκας - Ανώτερος Πρώτος Ελεγκτής

Ρένα Χαριλάου - Πρώτος Ελεγκτής Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών

Λιάνα Καζέπη – Ανώτερος Λειτουργός Ελέγχου

Σωτήρης Χριστοφή – Λειτουργός Ελέγχου

Γ. Ευρήματα που προέκυψαν από τον ετήσιο έλεγχο του Τμήματος Δασών για το έτος που έληξε στις 31.12.2017.

1. Εκτέλεση Προϋπολογισμού.

(α) Ο Προϋπολογισμός του Τμήματος Δασών περιλαμβάνει επτά υποδιαιρέσεις που αφορούν στα Κεντρικά Γραφεία, τις τρεις δασικές περιφέρειες (Λευκωσίας- Λάρνακας, Αμμοχώστου, Τροόδους και Πάφου), το Γραφείο Δασικού Μηχανικού, το Δασικό Κολλέγιο και τα Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς Πόρους. Το συνολικό αρχικό ποσό του Προϋπολογισμού για το 2017 ήταν €33.915.967, το οποίο κατόπιν ανακατανομών ύψους €393.350 και παραχώρησης συμπληρωματικών πιστώσεων ύψους €2.542.879, ανήλθε σε €36.458.846. Οι συμπληρωματικές πιστώσεις αφορούσαν κυρίως στο άρθρο «Αγορά Άλλων Οχημάτων και Κινητών Μηχανημάτων» ύψους €1.315.000, στα άρθρα «Δασοκομίας» των δασικών περιφερειών Τροόδους και Πάφου ύψους €436.000 και €250.000, αντίστοιχα καθώς και στο άρθρο «Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα» ύψους €199.264.

Οι πραγματικές δαπάνες ανήλθαν στα €33.271.950, παρέμεινε δηλαδή αδαπάνητο ποσό ύψους €3.186.895 ή ποσοστό ύψους 8,74% που αφορούσε κυρίως στα άρθρα που παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί. Όπως φαίνεται, αδαπάνητα ποσά αφορούν και σε ποσά που παραχωρήθηκαν μέσω πρόσθετων πιστώσεων.

		Αρχικός Προϋπ/σμος	Πρόσθετες πιστώσεις	Τελικός Προϋπ/σμος	Πραγματικές δαπάνες	Αδαπάνητα ποσά
		€	€	€	€	€
02.300	Ωρομίσθιο Κυβερνητικό Προσωπικό	14.453.866	147.555	14.601.421	13.442.119	1.159.302
07.00.589	Αγορά Άλλων Οχημάτων και Κινητών Μηχανημάτων	10	1.315.010	1.315.020	878.767	436.253
05.71.710	Δάσωση μη Γεωργικής Γης και Ανάπτυξη της Ιδιωτικής Δασοπονίας	568.000	0	568.000	366.122	201.878
08.05.888	Δασοκομία	70.000	436.000	506.000	364.745	141.255
03.11.229	Στολές	133.920	0	133.920	28.355	105.565
						<u>2.044.253</u>

Ζητήθηκε ενημέρωση για τους λόγους που οδήγησαν στην περιορισμένη υλοποίηση των πιο πάνω κονδυλίων.

(β) Στην παράγραφο β(ii) της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 81.531 ημερ. 2.11.2016 που αφορούσε στο Σχέδιο Αναδάσωσης και Αποκατάστασης της Καμένης Έκτασης του Δάσους «Αδελφοί» και του Δάσους Πάφου αναφέρεται ότι το Συμβούλιο εξουσιοδοτεί τον Υπουργό Οικονομικών να καλύψει το υπόλοιπο μέρος του απαιτούμενου ποσού των €250.000 για το 2017, έχοντας υπόψη ότι το ΓΑΑΠ δεν θα μπορέσει να το εξεύρει από εξοικονομήσεις και πρόσθετες δωρεές. Επίσης, σε συνέχεια σχετικού αιτήματος του Τμήματος ημερ. 23.1.2017 για χορήγηση πιστώσεων ύψους €150.000 και €100.000 για τη Δασική Περιφέρεια Τροόδους και Πάφου, αντίστοιχα, το Υπουργείο

Οικονομικών με επιστολή του ημερ. 17.2.2017 ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι αναμενόταν ότι, στη βάση της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, το Τμήμα θα υποδείκνυε σε μεταγενέστερο στάδιο εξοικονομήσεις, και ότι οι όποιες δωρεές θα παραχωρούνταν στο Τμήμα/Υπουργείο για τον σκοπό αυτό, θα καταθέτονταν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Όπως παρατηρήσαμε, δεν υποδείχτηκαν οι οποιεσδήποτε εξοικονομήσεις σε μεταγενέστερο στάδιο.

Σύσταση: Η ετοιμασία του Προϋπολογισμού θα πρέπει να γίνεται στη βάση των πραγματικών αναγκών του Τμήματος, να αποφεύγονται διογκωμένες πρόνοιες και να υπάρχει συμμόρφωση με τις υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι ο Προϋπολογισμός ετοιμάζεται πάντοτε βάσει των πραγματικών αναγκών του Τμήματος και οι οδηγίες και υποδείξεις του Υπουργείου Οικονομικών λαμβάνονται πάντοτε υπόψη. Η Υπηρεσία μας παραμένει σταθερή στη σχετική παρατήρησή της.

Επίσης, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η περιορισμένη υλοποίηση των κονδυλίων (άρθρων), όσον αφορά στο ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό, οφείλεται στη διάρκεια απασχόλησης του Δασοπυροσβεστικού Σώματος που δεν είναι σταθερή και εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες και τον κίνδυνο έκρηξης δασικών πυρκαγιών. Για τη διασφάλιση των απαραίτητων πόρων, το κόστος για την απασχόληση των δασοπυροσβεστών υπολογίζεται συνήθως σε οκτώ μήνες όμως το 2017, λόγω ευνοϊκών καιρικών συνθηκών, η απασχόληση διήρκησε έξι μήνες περίπου. Επίσης, όπως μας πληροφόρησε, άλλος λόγος για τα αδαπάνητα ποσά του ωρομισθίου προσωπικού είναι οι άδειες ασθένειας και τα εργατικά ατυχήματα των ωρομισθίων, τα οποία πληρώθηκαν από το Ταμείο Αδειών και το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Επίσης, όσον αφορά στις πρόσθετες πιστώσεις ύψους €147.555, αυτές αφορούσαν υπερωρίες των ωρομισθίων, λόγω αλλαγής του τρόπου υπολογισμού της αποζημίωσης και πληρωμής των υπερωριών για τις πυρκαγιές. Όσον αφορά στην «Αγορά Άλλων Οχημάτων και Κινητών Μηχανημάτων» ο Διευθυντής μάς ενημέρωσε ότι ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Οικονομικών για την τριετία 2017-2019 περιλάμβανε την αγορά, μεταξύ άλλων, 15 μικρών πυροσβεστικών οχημάτων και δύο προωθητών γαιών για τις ανάγκες του Τμήματος Δασών, όμως επειδή ήταν αδύνατη η παράδοση των μικρών δασοπυροσβεστικών οχημάτων και των προωθητών γαιών εντός του 2017, καταβλήθηκε στους ανάδοχους προκαταβολή ύψους 30%, έναντι ισόποσης τραπεζικής εγγύησης, ως οι όροι προκήρυξης του διαγωνισμού, ώστε να απορροφηθεί το μέγιστο δυνατό ποσό από τις διαθέσιμες πιστώσεις του 2017, καθώς επίσης ότι ο διαγωνισμός για την αγορά τριών μεγάλων πυροσβεστικών-εκχιονιστικών οχημάτων, ακυρώθηκε επειδή οι τρεις προσφορές που υποβλήθηκαν παρουσίαζαν αποκλίσεις από τους όρους του διαγωνισμού. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η περιορισμένη υλοποίηση στο άρθρο «Δάσωση μη Γεωργικής Γης και Ανάπτυξη της Ιδιωτικής Δασοπονίας» οφείλεται στην μη έγκριση κάποιων αιτήσεων του Τμήματος Δασών που έγιναν για το Καθεστώς 8.5 «Επενδύσεις οι οποίες βελτιώνουν την ανθεκτικότητα και την περιβαλλοντική αξία των δασικών οικοσυστημάτων», καθώς επίσης όσον αφορά στη «Δασοκομία» ότι, παρουσιάστηκε ικανοποιητική φυσική αναγέννηση των καμένων περιοχών στη Σολέα και για αυτό δεν χρειάστηκαν εργασίες αποκατάστασης όπως περαιτέρω φύτευση/σπορά, παρά μόνο συντήρηση των φυτειών που είχαν ήδη δημιουργηθεί. Ο Διευθυντής μάς ανέφερε επίσης ότι, το αδαπάνητο ποσό όσον αφορά στην αγορά στολών οφείλεται στην καθυστέρηση της παράδοσης ειδών ένδυσης και υπόδησης που παραγγέλθηκαν λόγω προβλημάτων που προέκυψαν στην υλοποίηση των σχετικών διαγωνισμών και δεν κατέστη δυνατή η πληρωμή τους εντός του 2017.

2. Έκταση Κρατικής Δασικής Γης.

Σύμφωνα με το Τμήμα Δασών, η έκταση της κρατικής δασικής γης ανέρχεται στα 163.818 εκτάρια. Η Υπηρεσία μας, κατ' επανάληψη από το 2008, υποδεικνύει την ανάγκη αντιπαραβολής της έκτασης αυτής με τα αντίστοιχα στοιχεία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (ΤΚΧ), ώστε να εντοπιστούν τυχόν διαφορές και να προωθηθούν οι απαραίτητες διορθώσεις. Λόγω του μεγάλου αριθμού των εκκρεμοτήτων που εντοπίστηκαν στα δάση για τα οποία έγινε κάποια εργασία, αποφασίστηκε όπως δοθεί προτεραιότητα στη διόρθωση των στοιχείων για το δάσος Αθαλάσσας, όπου λόγω της εγγύτητάς του στη Λευκωσία, η αξία της γης είναι πολύ υψηλή. Όπως αναφέρεται και σε προηγούμενες επιστολές μας, διαφάνηκε ότι, παρόλο που η κρατική δασική γη στο δάσος Αθαλάσσας ανέρχεται, σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος, στα 965 εκτάρια, στο ΤΚΧ είναι καταγεγραμμένη ως κρατική δασική γη έκτασης περίπου τεσσάρων εκταρίων μόνο, ενώ η υπόλοιπη είναι καταγεγραμμένη ως κρατική γη (χαλίτικη) ή ακόμη και ως ιδιωτική.

Σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα Δασών, στις 13.5.2015, με συμμετοχή του Διευθυντή του ΤΚΧ και εκπροσώπων της Υπηρεσίας μας, με σκοπό την εξέταση της εγγραφής και έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας για την κρατική δασική γη, αποφασίστηκε αρχικά όπως ξεκινήσει η διαδικασία ελέγχου των τίτλων ιδιοκτησίας της κρατικής δασικής γης, αρχίζοντας πιλοτικά από το Εθνικό Δασικό Πάρκο Αθαλάσσας, χωρίς χρονοδιαγράμματα, με συνεργασία των δύο Τμημάτων, και μόλις ολοκληρωθεί ο έλεγχος της Αθαλάσσας θα πραγματοποιηθεί εκ νέου σύσκεψη, για αξιολόγηση και επίλυση των προβλημάτων που θα παρουσιαστούν.

Όπως καταγράφεται σε φακέλους αλληλογραφίας του Τμήματος, στο πλαίσιο του ελέγχου της οροθετικής γραμμής του Εθνικού Δασικού Πάρκου Αθαλάσσας, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις χρήσης κρατικού δάσους από ιδιώτες και ζητήθηκαν διευκρινήσεις από το ΤΚΧ.

Όσον αφορά στη σοβαρότητα του πιο πάνω θέματος που επισημαίνεται στις εκθέσεις της Υπηρεσίας μας για σχεδόν δέκα έτη, χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι ο ίδιος ο Υπουργός ΓΑΑΠ στην επιστολή του ημερ. 3.3.2017 προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών με θέμα «Ετήσια Έκθεση Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το έτος 2015 - Υπουργείο ΓΑΑΠ», αναγνωρίζει το πρόβλημα που υπάρχει, και μεταξύ άλλων, επί του πιο πάνω θέματος αναφέρει, ότι «Στα μητρώα του ΤΚΧ η κρατική δασική γη δεν είναι πάντοτε εγγεγραμμένη ως κρατική δασική γη αλλά ως κρατική γη ενώ δεν υπάρχουν ούτε τίτλοι ιδιοκτησίας για όλα τα τεμάχια της κρατικής δασικής γης αλλά ούτε και τα κτηματικά σχέδια είναι διορθωμένα. Το αποτέλεσμα είναι το ΤΚΧ να μην έχει στοιχεία για τη συνολική έκταση της κρατικής δασικής γης ενώ τα στοιχεία που τηρεί το ΤΔ σχετικά με την έκταση των κρατικών δασών δεν μπορεί να αντιπαραβληθούν με τα στοιχεία του ΤΚΧ. Επιπρόσθετα όμως γίνονται και λάθη, όπως είναι η έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας σε ιδιώτες για κρατική δασική γη ή η διάθεση της κρατικής δασικής γης (ανταλλαγή, εκμίσθωση, κ.λπ.) να μη γίνεται από τον κατά νόμο αρμόδιο που είναι το ΤΔ».

Επίσης, το ΤΔ, με επιστολή του ημερ. 23.11.2017 προς το ΤΚΧ, εγείρει το θέμα διαφιλονικούμενων τεμαχίων και περίπου 150 παράτυπων τίτλων ιδιοκτησίας παγκύπρια εντός κρατικής δασικής γης, που προκύπτουν από την παράλειψη επικαιροποίησης των στοιχείων του ΤΚΧ στη βάση διαταγμάτων με τα οποία διάφορες περιοχές κηρύχθηκαν από 1.1.1941 σε κρατικά δάση.

Σύσταση: Σημειώσαμε ότι θα πρέπει να συνεχιστεί και εντατικοποιηθεί η πιο πάνω προσπάθεια, ώστε αφενός να υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία αναφορικά με την έκταση της κρατικής δασικής γης και αφετέρου η διαχείρισή της να γίνεται με τρόπο σύννομο. Επισημάναμε ότι, ο μη καθορισμός χρονοδιαγραμμάτων αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα

στην ολοκλήρωση του όλου εγχειρήματος, ενώ στο μεταξύ εξακολουθεί να ελλοχεύει ο κίνδυνος μεταβίβασης/διάθεσης κρατικής δασικής γης εν αγνοία του Τμήματος Δασών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι όσον αφορά στον έλεγχο του Δάσους Αθαλάσσης, προγραμματίστηκε συνάντηση μεταξύ Λειτουργών του Τμήματος Δασών και του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας για συζήτηση των διαφορών που έχουν προκύψει μεταξύ των στοιχείων των υπό αναφορά Τμημάτων στο πιο πάνω κρατικό δάσος. Στην εν λόγω συνάντηση καθώς και σε μεταγενέστερες συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν, διευκρινίστηκαν αρκετές από τις πιο πάνω διαφορές, ωστόσο ακόμη εκκρεμεί μικρός αριθμός θεμάτων για την επίλυση των οποίων αναμένεται να πραγματοποιηθεί επιτόπιος έλεγχος από τα δύο Τμήματα. Μας ανέφερε επίσης ότι στο πλαίσιο συνέχισης της διαδικασίας, προγραμματίζεται και ο έλεγχος του Εθνικού Δασικού Πάρκου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, του Κρατικού Δάσους «Δάσος των Λεπρών» στο Δήμο Αγλαντζιάς και των Κρατικών Δασών «Λουρκά I και II», στον Δήμο Γερίου.

3. Εξουσία του Υπουργικού Συμβουλίου να παραχωρεί, να ανταλλάσσει, να εκμισθώνει ή να διαθέτει γη, δέντρα ή άλλη ακίνητη περιουσία σε κρατικά δάση.

Σε προηγούμενες εκθέσεις μας επισημάναμε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 14 του περί Δασών Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες δικαιολογούνται από το δημόσιο συμφέρον, να παραχωρεί, να ανταλλάσσει και να εκμισθώνει ή να διαθέτει κρατική δασική γη. Ωστόσο, στους σχετικούς Κανονισμούς, η εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης, επιτρέπεται σε αρκετές περιπτώσεις που, κατά την άποψή μας, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως εξαιρετικές, καθώς και σε περιπτώσεις όπου δεν φαίνεται να εξυπηρετείται απαραίτητα το δημόσιο συμφέρον. Για τον σκοπό αυτό εισηγηθήκαμε όπως διασαφηνιστεί η έννοια του δημόσιου συμφέροντος, βάσει του οποίου παραχωρείται έγκριση για εκμίσθωση ή διάθεση κρατικής δασικής γης και διευκρινιστεί με τη Νομική Υπηρεσία, εάν οι πρόνοιες των Κανονισμών συνάδουν με εκείνες του Νόμου.

Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 19.2.2016, ζήτησε γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα για το πιο πάνω θέμα, ο οποίος με την επιστολή του ημερ. 18.3.2016 αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι σύμφωνα με το άρθρο 13 του περί Δασών Νόμου του 2012 η Κυπριακή Δημοκρατία μπορεί να αποκτήσει ακίνητη ιδιοκτησία με αναγκαστική απαλλοτρίωση για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι απαριθμούνται στον περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμο του 1962 (Ν.15/62), άρθρο 3. Επιπρόσθετα, στη γνωμάτευση αναφέρεται ότι δεν χρειάζεται περαιτέρω διασαφήνιση της έννοιας του δημόσιου συμφέροντος καθότι θα μπορούσε να υιοθετηθεί η έννοια που δόθηκε στο άρθρο 3 του Ν.15/62. Επομένως, οι σχετικές διατάξεις των Κανονισμών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αντιβαίνουσες του σχετικού Νόμου, καθώς τα κριτήρια που θέτουν είναι ταυτόσημα με αυτά που εμπεριέχονται στον Νόμο 15/62.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, σε γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ημερ. 20.6.2017, όσον αφορά σε αίτηση μακροχρόνιας εκμίσθωσης δασικής γης, για «κοινοφελείς σκοπούς», αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 των περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2012 (ΚΔΠ 134/2012) «μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίνει κοινοφελείς σκοπούς για λόγους εκμίσθωσης Κρατικής Δασικής Γης». Για αυτό εισηγηθήκαμε όπως τεθεί το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για να αποφασίσει αν θα εγκρίνει το συγκεκριμένο σκοπό εκμισθώσεως της Κρατικής Δασικής Γης ως κοινοφελή σκοπό.

Σύσταση: Επισύραμε την προσοχή του Τμήματος, όπως κατά την ετοιμασία προτάσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο για παραχώρηση, ανταλλαγή, εκμίσθωση ή διάθεση γης, δέντρων ή άλλης ακίνητης περιουσίας σε κρατικά δάση, η εφαρμογή των προνοιών του

Νόμου και Κανονισμών γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω υποδείξεις της Νομικής Υπηρεσίας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι, το Τμήμα στις περιπτώσεις εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης για κοινωφελείς σκοπούς, θα θέτει το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για να αποφασίζει αν θα εγκρίνει τον συγκεκριμένο σκοπό ως κοινωφελή πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για εκμίσθωση, καθώς επίσης ότι, για τη συγκεκριμένη περίπτωση για την οποία γίνεται αναφορά, υπήρξε πλήρης συμμόρφωσης.

4. Χρήση κρατικής δασικής γης από Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες, Οργανισμούς Δημοσίου Δικαίου και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης χωρίς τη σύναψη σχετικής σύμβασης.

Όπως επισημάναμε σε προηγούμενες εκθέσεις μας, διάφορα Κυβερνητικά Τμήματα και Υπηρεσίες, Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, χρησιμοποιούν κρατική δασική γη, χωρίς ωστόσο να έχει συνομολογηθεί οποιαδήποτε μακροχρόνια σύμβαση εκμίσθωσης ή να έχει εκδοθεί άδεια χρήσης από το Τμήμα Δασών. Επισημάναμε επίσης ότι, η μη επιβολή όρων εκμίσθωσης συνεπάγεται την ανεξέλεγκτη χρήση κρατικής δασικής γης, καθώς και τη μη ενημέρωση του μητρώου συμβάσεων με όλες τις περιπτώσεις διάθεσης κρατικής δασικής γης και παρακωλύει την εξαγωγή του ορθού υπολοίπου του αποθέματος κρατικής δασικής γης, το οποίο λαμβάνεται υπόψη στις αξιολογήσεις νέων αιτημάτων εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης. Το Τμήμα, κατόπιν εισήγησής μας, προώθησε ενέργειες για την καταγραφή όλων των περιπτώσεων χρήσης κρατικής δασικής γης με τις οποίες δεν έχει συνάψει συμβάσεις και τη συνομολόγηση των σχετικών συμβάσεων.

Σύμφωνα με πληροφόρηση που έλαβε το Τμήμα από τους Περιφερειακούς Δασικούς Λειτουργούς και τον Διευθυντή του Δασικού Κολλεγίου, εντοπίστηκαν συνολικά 138 περιπτώσεις, με την παλαιότερη να χρονολογείται από Αγγλοκρατίας, που αφορούν σε χρήση δασικής γης που χρησιμοποιείται από Κυβερνητικά Τμήματα ή Υπηρεσίες χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε σύμβαση μίσθωσης, όπως περιγράφεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Δασική Περιφέρεια	Αριθμός Περιπτώσεων
Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου	28
Δασική Περιφέρεια Πάφου	55
Δασική Περιφέρεια Τροόδους	53
Δασικό Κολλέγιο	2

Σύμφωνα με κατάσταση που εξασφαλίστηκε από το Τμήμα Χωρομετρίας του Τμήματος, υπάρχει ανάγκη για σύναψη σύμβασης σε 87 από τις πιο πάνω περιπτώσεις, οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν ανά κατηγορία κατόχου δασικής γης, όπως Κρατικές Υπηρεσίες, Τοπικές Αρχές, Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου, Εθνική Φρουρά και Εκκλησίες. Οι υπόλοιπες περιπτώσεις έχουν διευθετηθεί με έκδοση μισθώσεων ή αδειών χρήσης, άλλες οδεύουν προς διευθέτηση, ενώ 14 περιπτώσεις αφορούν σε γη που βρίσκεται εντός των Βρετανικών Βάσεων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε την επαναξιολόγηση των λόγων και αναγκών βάσει των οποίων παλαιότερα διατέθηκε για χρήση κρατική δασική γη και κατά πόσον αυτοί εξακολουθούν να συντρέχουν, με την παράκληση όπως τηρηθεί ενήμερη η Υπηρεσία μας.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι, μετά τον εντοπισμό, την καταγραφή και κατηγοριοποίηση των πιο πάνω περιπτώσεων άρχισε, στο μέτρο του δυνατού και όπου αυτό δικαιολογείται, η συνολολόγηση συμβάσεων μίσθωσης με βάση τους περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς.

5. Αναθεώρηση αγοραίων μισθωμάτων μακροχρόνιων συμβάσεων μίσθωσης κρατικής δασικής γης.

Όπως αναφέρουμε και σε προηγούμενες εκθέσεις μας, εκκρεμούν αναθεωρήσεις μισθωμάτων, ορισμένες από το 2008, λόγω καθυστέρησης στον υπολογισμό της αγοραίας αξίας της εκμισθωμένης δασικής γης και στον καθορισμό του αγοραίου ενοικίου από το ΤΚΧ. Σημειώνεται ότι εκκρεμούν 62 περιπτώσεις αναθεώρησης μισθωμάτων, 24 περιπτώσεις εκτίμησης μισθωμάτων και 14 περιπτώσεις εκτίμησης γης για σκοπούς ανταλλαγής ιδιωτικής με δασική γη.

Το γεγονός ότι για τις έξι από τις πιο πάνω 62 περιπτώσεις αναθεώρησης μισθωμάτων για εκμίσθωση δασικής γης, η εκτίμηση εκκρεμεί από 1.5.2008, δημιουργεί προβληματισμό, αφού η αναθεώρηση του μισθώματος βρίσκεται για δεύτερη πενταετία σε εκκρεμότητα.

Συναφώς αναφέρουμε ότι ο Γενικός Εισαγγελέας, σε σχετική επιστολή του ημερ. 24.9.2015, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι οι αντισυμβαλλόμενοι δύνανται να αρνηθούν να καταβάλλουν το αναθεωρημένο μίσθωμα αν αυτό καταστεί απαιτητό μετά την πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος, λαμβάνοντας, υπόψη ότι στο μεγάλο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μέχρι την αναθεώρηση και απαίτηση του μισθώματος, το Τμήμα αποδέχεται την καταβολή του υφιστάμενου μισθώματος, έστω και υπό διαμαρτυρία.

Για σκοπούς αντιμετώπισης του πιο πάνω προβλήματος, το Τμήμα, με επιστολές του με ημερ. 18.5.2016 και 15.6.2017 προς το ΤΚΧ απέστειλε επικαιροποιημένο κατάλογο περιπτώσεων που εκκρεμούν, κατά προτεραιότητα, με κριτήριο το προβλεπόμενο ύψος του μισθώματος και την παράκληση για επίστευση των εκτιμήσεων της αγοραίας αξίας και του αγοραίου ενοικίου της κρατικής δασικής γης.

Η Υπηρεσία μας αντιλαμβάνεται τον φόρτο εργασίας με τον οποίο ενδεχομένως, να είναι επιφορτισμένο το ΤΚΧ, δεν μπορεί όμως να παραγνωρίσει την αδυναμία του Τμήματος αυτού να ανταποκριθεί σε ένα θέμα που επηρεάζει άμεσα τα οικονομικά συμφέροντα της Δημοκρατίας.

Σύσταση: Η σύσταση αυτή αφορούσε στο ΤΚΧ, το οποίο πρέπει να ανταποκριθεί και να διενεργήσει, το συντομότερο, τις υπό αναφορά εκτιμήσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με τη σύστασή μας.

6. Απαλλοτριώσεις ιδιωτικής γης.

(α) **Μητρώο Απαλλοτριώσεων.** Όπως αναφέρουμε και σε προηγούμενη έκθεσή μας, το μηχανογραφημένο μητρώο (excel) που τηρείται από τον Τομέα Χωρομετρίας του Τμήματος Δασών, περιλαμβάνει, εκτός από τις απαλλοτριώσεις, και τις επιτάξεις. Επισημαίνεται ότι, τα στοιχεία που αναφέρονται στο μητρώο, σε σχέση με την εξέλιξη των υποθέσεων, δεν είναι επικαιροποιημένα.

Σύσταση: Επαναλάβαμε τη σύστασή μας ότι, για καλύτερο έλεγχο και παρακολούθηση των υποθέσεων των απαλλοτριώσεων, τα στοιχεία που καταγράφονται στο μητρώο σχετικά με την εξέλιξη των υποθέσεων θα πρέπει να επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι θεωρεί ότι έχει υπάρξει συμμόρφωση με τη σύστασή μας για τακτική ενημέρωση του μητρώου με την εξέλιξη των υποθέσεων που εκκρεμούν.

(β) Λουτρά της Αφροδίτης. Όπως αναφέρουμε και σε προηγούμενη έκθεσή μας, στις 18.10.1995 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας γνωστοποίηση απαλλοτρίωσης ιδιωτικών τεμαχίων γης που γειτνιάζουν με τον χώρο των Λουτρών της Αφροδίτης, ο οποίος αποτελεί μέρος του δάσους Ακάμα, με σκοπό την προστασία και διατήρηση του χώρου, με τη δημιουργία υποδομών για εξυπηρέτηση επισκεπτών και την αποφυγή ανάπτυξης σε μια ευαίσθητη περιοχή. Μετά την έκδοση των Διαταγμάτων απαλλοτρίωσης, το Τμήμα Δασών προχώρησε στον εξωραϊσμό των ιδιωτικών τεμαχίων γύρω από τα Λουτρά της Αφροδίτης και στη διεξαγωγή εργασιών με στόχο την προστασία του Δάσους Ακάμα, καθώς και στη δημιουργία στην περιοχή, βοτανικού κήπου και μονοπατιού Μελέτης της Φύσης.

Επειδή ορισμένοι ιδιοκτήτες των τεμαχίων που απαλλοτριώθηκαν δεν αποδέχτηκαν τις αποζημιώσεις και προσέφυγαν στο Δικαστήριο, δεν κατέστη δυνατή η κήρυξη των κτημάτων αυτών σε κρατικό δάσος. Όπως αναφέρεται σε σχετικό σημείωμα που υποβλήθηκε στις 24.7.2012 από το Τμήμα Δασών, στο Υπουργείο ΓΑΑΠ, η διαδικασία απαλλοτρίωσης των εν λόγω ιδιωτικών κτημάτων δεν πρέπει να ανακληθεί, αλλά να συνεχιστούν οι προσπάθειες για επίλυση των εκκρεμοτήτων, ώστε να είναι δυνατή η κήρυξη των υπό αναφορά γαιών και ενσωμάτωσή τους στο παρακείμενο δάσος Ακάμα, για προστασία, προβολή και ανάδειξη του χώρου των Λουτρών της Αφροδίτης, του κρατικού δάσους και κατ'επέκταση της τουριστικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής.

Όπως διαπιστώνεται, παρόλο ότι παρήλθε μεγάλο χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση της γνωστοποίησης απαλλοτρίωσης και παρά τη διενέργεια σχετικών έργων, δεν κατέστη ακόμα δυνατή η ολοκλήρωση της απαλλοτρίωσης. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι το θέμα εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Δικαστήριο.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως προωθηθούν ενέργειες, ώστε τα υπό αναφορά ιδιωτικά τεμάχια να περιέλθουν στην κατοχή του Τμήματος Δασών το συντομότερο δυνατό. Επίσης, εισηγηθήκαμε όπως αποφεύγεται η υλοποίηση έργων σε τεμάχια τα οποία δεν έχουν περιέλθει οριστικά στην κυριότητα του Κράτους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με τη σύσταση όπως αποφεύγεται η υλοποίηση έργων σε τεμάχια τα οποία δεν έχουν περιέλθει οριστικά στην κυριότητα του Κράτους ενώ, όσον αφορά στα Λουτρά της Αφροδίτης, ετοιμάζεται επιστολή προς τον Επαρχιακό Κτηματολογικό Λειτουργό Πάφου, με την οποία ζητείται ενημέρωση σχετικά με το στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι υποθέσεις απαλλοτριώσεων.

7. Ανταλλαγή ιδιωτικής γης εταιρειών με κυβερνητική δασική γη στο Δάσος Ραντί και στο Δάσος Λουρκά στο Γέρι.

Μετά από εισήγησή της Υπηρεσίας μας για διερεύνηση των διαδικασιών ανταλλαγής ιδιωτικής γης εταιριών με κυβερνητική δασική γη στο Δάσος Ραντί καθώς και στο Δάσος Λουρκά στο Γέρι, ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών, διαβίβασε αναλυτική έκθεση γεγονότων με εμπιστευτική επιστολή του ημερ. 15.3.2016, προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ.

Όσον αφορά στο Δάσος Ραντί, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω ανταλλαγή δεν θα έπρεπε να είχε προωθηθεί από το Τμήμα Δασών, διότι η τοπογραφία, η προσβασιμότητα και η βλάστηση της δασικής έκτασης που προσφέρθηκε παρουσίαζαν σημαντικό πλεονέκτημα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά της ιδιωτικής γης. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να αποφανθεί σε σχέση με την απόδοση

ευθυνών για την απόφαση προώθησης της ανταλλαγής, αφού δεν μπορεί να τεκμηριωθεί αν υπήρχε σκοπιμότητα για να ευνοηθεί η εταιρεία ή αν έγιναν λανθασμένοι χειρισμοί, ερμηνείες και συμπεράσματα. Αναφέρεται επίσης ότι το ίδιο ισχύει και για την εκτίμηση της αξίας των υπό ανταλλαγή εκτάσεων, παρόλο που είναι βέβαιο ότι η εταιρεία ευνοήθηκε, διότι απέκτησε γη πιο κατάλληλη για ανάπτυξη και επομένως μεγαλύτερης αξίας.

Όσον αφορά στο Κρατικό Δάσος Λουρκά, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω ανταλλαγή δεν έπρεπε να προωθηθεί από το Τμήμα Δασών αφού, μεταξύ άλλων λόγων, η δασική γη που ζητήθηκε και τελικά παραχωρήθηκε, φέρει αξιόλογη για την περιοχή, δασική βλάστηση, ενώ μετά την εκτίμηση της αξίας της γης, διαφάνηκε ότι το Τμήμα Δασών παραχώρησε μεγαλύτερη έκταση δασωμένης γης και πήρε μικρότερη έκταση με ξηρικές γεωργικές καλλιέργειες, που είχε ως αποτέλεσμα να αποκοπεί η κύρια πρόσβαση του Τμήματος Δασών προς το συγκεκριμένο δάσος.

Περαιτέρω, στην έκθεση αναφέρεται ότι, όσον αφορά στην πιθανότητα διάπραξης αδικήματος και τη δυνατότητα ακύρωσης της απόφασης της ανταλλαγής θα πρέπει να ερωτηθεί ο Γενικός Εισαγγελέας, αφού πρώτα ζητηθούν οι απόψεις του ΤΚΧ για την ορθότητα της εκτίμησης.

Τέλος, όσον αφορά και στις δύο υπό αναφορά περιπτώσεις, ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών εισηγήθηκε όπως ζητηθεί από το ΤΚΧ να επαναξιολογήσει τις τότε εκτιμήσεις, δίνοντας τους συγκεκριμένους λόγους που στην πρώτη περίπτωση (Δάσος Ραντί) η αξία εκτιμήθηκε η ίδια, παρόλο που φαίνεται ότι η δασική γη υπερτερούσε σε ότι αφορά στην τοπογραφία και τις συνθήκες πρόσβασης και που στη δεύτερη περίπτωση (Δάσος Λουρκά) η αξία της ιδιωτικής γης εκτιμήθηκε πιο ψηλά, αφού η δασική γη είχε καλύτερη πρόσβαση, βρισκόταν σε ύψωμα και ήταν πιο κοντά σε δίκτυα ύδρευσης και ηλεκτροδότησης και επομένως είχε καλύτερες προοπτικές ανάπτυξης. Αναφέρει επίσης ότι, αν το ΤΚΧ επιμένει ότι οι εκτιμήσεις ήταν σωστές και απαντηθούν ικανοποιητικά τα πιο πάνω ερωτήματα, τότε το ζήτημα δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί λήξαν. Σε αντίθετη περίπτωση, το θέμα πρέπει να παραπεμφθεί στον Γενικό Εισαγγελέα για συμβουλή.

Μετά την υποβολή της έκθεσης γεγονότων, το Υπουργείο ΓΑΑΠ, με επιστολή του ημερ. 11.4.2016 ζήτησε από το Τμήμα, μεταξύ άλλων, όπως σταλεί επιστολή στο ΤΚΧ ζητώντας την επανεκτίμηση της αξίας των δασικών και ιδιωτικών εκτάσεων που ανταλλάχθηκαν στα Κρατικά Δάση Ραντί και Λουρκά, επισημαίνοντας τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των περιοχών καθώς και ότι στην απάντησή του το ΤΚΧ θα πρέπει να αναφέρει τα κριτήρια που λήφθηκαν υπόψη για την εκτίμηση της αξίας των περιοχών.

Το ΤΚΧ, σε απαντητική του επιστολή ημερ. 6.2.2017, αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Στον καθορισμό της αγοραίας αξίας που υιοθετήθηκε στη κάθε περίπτωση, λήφθηκαν υπόψη τα φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά των ακινήτων καθώς επίσης και οι αναπτυξιακές προοπτικές του κάθε τεμαχίου. Στον καθορισμό της αξίας των υπό ανταλλαγή ιδιοκτησιών, λήφθηκαν υπόψη τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της κάθε έκτασης και έγιναν ανάλογες αυξομειώσεις προκειμένου να διαμορφωθεί η τελική αξία.
- Για το δάσος Λουρκά στον Δήμο Γερίου το ΤΚΧ καταλήγει ότι «λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω δεδομένα, υιοθετήθηκε ίδια αξία για τα υπό ανταλλαγή ακίνητα. Εξυπακούεται ότι, για το τμήμα της Κρατικής έκτασης που αποτελούσε γκρεμό (και η εκμετάλλευσή του δεν καθίσταται δυνατή), κρίθηκε λογικό όπως η αξία μειωθεί κατά 60%».

- Όσον αφορά στο δάσος Ραντί, στο χωρίο Κούκλια - Επαρχία Πάφου, καταλήγει ότι «λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω δεδομένα και αναπροσαρμόζοντας τα θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά της κάθε ιδιοκτησίας, υιοθετήθηκε ίδια αξία για τα υπό ανταλλαγή ακίνητα».
- Τέλος καταλήγει στο ότι, οι εκτιμήσεις της αγοραίας αξίας των προαναφερόμενων εκτάσεων, είναι ορθές και δικαιολογημένες χωρίς να προκύπτει η οποιαδήποτε παράληψη ή λάθος από το Τμήμα κατά την διαδικασία της διεκπεραίωσης της εκτίμησης.

Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 23.3.2017 προς τη Γενική Διευθύντρια ΥΓΑΑΠ αναφορικά με την επιστολή του ΤΚΧ ημερ. 6.2.2017, εξέφρασε τις επιφυλάξεις και θέσεις του και με επιστολή του ημερ. 2.5.2017 προς το ΤΚΧ ζήτησε επιπρόσθετες διευκρινήσεις.

Σε απαντητική του επιστολή ημερ. 23.5.2017, αναφορικά με τα πιο πάνω θέματα, το ΤΚΧ παραπέμπει στην επιστολή του ημερ. 6.2.2017 αναφέροντας, μεταξύ άλλων, ότι θέση του Τμήματος είναι ότι οι εκτιμήσεις και για τις δύο περιπτώσεις των ανταλλαγών είναι ορθές και δικαιολογημένες καθώς και ότι μετά από επιστολή μας ημερ. 5.4.2017, το ΤΚΧ προέβηκε ξανά σε επιβεβαίωση των στοιχείων των εν λόγω εκτιμήσεων.

Επίσης, το ΤΚΧ σε επιστολή του ημερ. 25.5.2017 προς την Υπηρεσία μας αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι διαφωνεί με τις απόψεις του Διευθυντή του Τμήματος Δασών, το οποίο δεν διαθέτει την τεχνογνωσία διεξαγωγής εκτιμήσεων ακινήτων.

Το ΤΚΧ με επιστολή του ημερ. 28.2.2018 προς την Υπηρεσία μας, αναφέρει ότι επανεξέτασε και ανάλυσε τα φυσικά χαρακτηριστικά της ιδιωτικής και δασικής γης που περιλήφθηκαν στην ανταλλαγή δασικής γης με ιδιωτική γη στο Δάσος Ραντί, και όπως διαπιστώθηκε και με την αναλυτική προσέγγιση, το σύνολο των επιμέρους αξιών καταλήγει στον ίδιο μέσο όρο αξίας ανά τ.μ., που συνάδει με την αξία που υιοθετήθηκε στην αρχική εκτίμηση.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι εφόσον, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας μετά από επανεξέταση των αρχικών εκτιμήσεων που αφορούν την ανά τετραγωνικό μέτρο αγοραία αξία των υπό ανταλλαγή γαιών για τις πιο πάνω υποθέσεις κατέληξε ότι αυτές είναι ορθές και δικαιολογημένες, το θέμα θεωρείται λήξαν.

8. Επεμβάσεις εντός της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής ζώνης.

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Δασών, εντοπίστηκαν 10 επεμβάσεις εντός της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής ζώνης, οι οποίες βρίσκονται στην περιοχή της Αγίας Νάπας. Οι εννέα από αυτές προκλήθηκαν προγενέστερα της 14.4.2006, ημερομηνίας κατά την οποία ψηφίστηκε ο σχετικός Κανονισμός για την απαγόρευση εκμίσθωσης ή άλλης διάθεσης γης εντός της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης. Το Τμήμα μάς πληροφόρησε ότι εξέδωσε άδεια χρήσης, με αγοραίο ενοίκιο, μόνο στη μία από τις περιπτώσεις αυτές, ενώ για τις υπόλοιπες, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που προκλήθηκε μετά την ψήφιση του Κανονισμού, επιβάλλει ετησίως, από το 2013 και μετά, εξώδικο πρόστιμο, το οποίο αντιστοιχεί στο υπολογιζόμενο αγοραίο ενοίκιο, δυνάμει των άρθρων 37(β) και (δ) και 55 του περί Δασών Νόμου.

Λόγω έκφρασης επιφυλάξεων από την Υπηρεσία μας, για τη νομιμότητα της πιο πάνω τακτικής, το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 6.3.2017, ζήτησε από τον Γενικό Εισαγγελέα νομική συμβουλή επί του θέματος. Ο Γενικός Εισαγγελέας, σε απαντητική επιστολή του ημερ 21.3.2017, ανέφερε ότι δεν μπορούν να εκδοθούν και/ή να χορηγηθούν ετήσιες άδειες χρήσης καθώς αυτό απαγορεύεται ρητά από τον Κανονισμό 12 της ΚΔΠ 134/2012 και οι εν λόγω επεμβάσεις δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που μπορούν να δικαιολογηθούν για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος. Συνεπώς το Τμήμα θα πρέπει να λάβει

όλα τα μέτρα για άμεσο τερματισμό και/ή άρση της παρανομίας και όχι να περιορίζεται σε εξώδικο συμβιβασμό και/ή στην επιβολή ετησίως ενός χρηματικού προστίμου. Το Τμήμα μάς ενημέρωσε για την πρόθεσή του να στοιχειοθετήσει ποινικές υποθέσεις για τερματισμό/ άρση των επεμβάσεων. Ωστόσο διαπιστώσαμε ότι σε τουλάχιστον δύο περιπτώσεις το Τμήμα εξέδωσε και πάλι εξώδικα στο ύψος του αγοραίου ενοικίου, για το έτος 2017.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα συμμορφωθεί με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 21.3.2017 και λάβει όλα τα μέτρα για άμεσο τερματισμό και/ή άρση της παρανομίας και όχι να περιορίζεται σε εξώδικο συμβιβασμό και/ή στην επιβολή, ετησίως, ενός χρηματικού προστίμου.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το Τμήμα έχει συμμορφωθεί πλήρως με τις υποδείξεις του Γενικού Εισαγγελέα καθώς και ότι λαμβάνονται μέτρα για τερματισμό των επεμβάσεων, είτε με την προώθηση των υποθέσεων στο Δικαστήριο, είτε με την εξέταση αιτημάτων ανταλλαγής γης.

9. Χρήση γης για γεωργικούς σκοπούς – Χρηματικές Ποινές και Εξώδικες Ρυθμίσεις.

Οι χρήστες δασικής γης η οποία χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς στην επαρχία Αμμοχώστου διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά χρήστες στους οποίους το Τμήμα εκχώρησε δασική γη για γεωργικούς σκοπούς και η δεύτερη αφορά εκτοπισθέντες που μετά την εισβολή του 1974 εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Αμμοχώστου και έκτοτε χρησιμοποιούν δασική γη για γεωργικούς σκοπούς.

Μεγάλο ποσοστό των πιο πάνω, χρησιμοποιούν τη δασική γη για γεωργικούς σκοπούς χωρίς άδεια και/ή έχουν πραγματοποιήσει παράνομες κατασκευές, γεωτρήσεις κτλ σε αυτή. Το Τμήμα επιβάλλει εξώδικα πρόστιμα προς τους πιο πάνω, που ισούνται με το αντίτιμο που θα έπρεπε να καταβάλουν για τη γη που χρησιμοποιούν, εάν είχαν εξασφαλίσει την απαραίτητη άδεια.

(α) Χρόνος αποπληρωμής εξωδίκων. Διαχρονικά το Τμήμα δεν φαίνεται να προέβηκε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την είσπραξη των ανεξόφλητων εξωδίκων προστίμων, με αποτέλεσμα τη συσσώρευσή τους σε €494.042 (30.9.2016). Κατόπιν υπόδειξης της Υπηρεσίας μας, το Τμήμα απέστειλε ειδοποίηση σε όλους του οφειλότες εξωδίκων ότι, εάν δεν εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους το αργότερο μέχρι τις 31.3.2017, θα καταχωριστεί εναντίον του αγωγή στον Δικαστήριο. Οι ενέργειες του Τμήματος οδήγησαν στην εξόφληση αρκετών εξωδίκων, με αποτέλεσμα τη μείωση των ανείσπρακτων ποσών, σε €59.818 στις 30.9.2017 που αφορούσε σε 458 ανείσπρακτα εξώδικα. Συναφώς αναφέρουμε ότι το Τμήμα ήδη ξεκίνησε τη διαδικασία για καταχώριση αγωγών στο Δικαστήριο και ετοιμάζει δεύτερη προειδοποιητική επιστολή.

(β) Διόρθωση παραβάσεων. Παρατηρήθηκε ότι εκδίδονται επανειλημμένα εξώδικα πρόστιμα στους ίδιους χρήστες, χωρίς όμως να προκύπτει διόρθωση της παράβασης, γεγονός που καταδεικνύει ότι προφανώς τα ποσά και η συχνότητα των προστίμων που επιβάλλονται δεν είναι αρκετά για να αποτρέψουν και να αποκαταστήσουν τις παραβάσεις. Το Τμήμα προτρέπει όσους χρησιμοποιούν κρατική δασική γη χωρίς άδεια, να υποβάλουν σχετική αίτηση για έκδοση άδειας χρήσης γης, όπου επιτρέπεται, αλλιώς θα καταχωριστεί αγωγή εναντίον τους στο Δικαστήριο. Για ενίσχυση των πιο πάνω ενεργειών, το Τμήμα ενημέρωσε τους χρήστες ότι για καταβολή εκταρικών ή άλλων ενισχύσεων από τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, θα πρέπει πρώτα να προσκομίσουν την άδεια χρήσης της γης από το Τμήμα Δασών.

Σύσταση: Παρά το γεγονός ότι το Τμήμα προέβηκε στη λήψη ορισμένων μέτρων που συνέβαλαν στην είσπραξη αρκετών προστίμων και σε εκδόσεις των απαραίτητων αδειών χρήσης δασικής γης, εισηγηθήκαμε όπως οι ενέργειες εντατικοποιηθούν για την πλήρη τακτοποίηση του θέματος.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι τα εξώδικα πρόστιμα που εκδίδονται σε άτομα που χρησιμοποιούν δασική γη για γεωργικούς σκοπούς χωρίς άδεια και/ή έχουν πραγματοποιήσει παράνομες κατασκευές σε αυτή, είναι υψηλότερα κατά 25%-35% από τα κανονικά τέλη ενοικίασης δασικής γης καθώς επίσης ότι καταβάλλονται συνεχώς προσπάθειες είσπραξης των ανείσπρακτων ενοικίων και εξωδίκων προστίμων με την αποστολή γραπτών ειδοποιήσεων ή τηλεφωνικών υπενθυμίσεων και ότι κάποιοι προτρέπονται να συνάψουν συμφωνία αποπληρωμής με δόσεις για διευθέτηση των οφειλών τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε επίσης ότι η αναθεώρηση του ύψους των εξωδίκων συμβιβασμών γίνεται κάθε πέντε χρόνια μετά την εκτίμηση της αγοραίας αξίας από το ΤΚΧ για τις Ετήσιες Άδειες Χρήσης Δασικής Γης καθώς και ότι το ποσό του εξωδικού συμβιβασμού καθορίζεται στο 125% – 135% του τέλους άδειας χρήσης. Επιπρόσθετα, μάς ανέφερε ότι καταβάλλεται προσπάθεια για έκδοση αδειών χρήσης στις περιπτώσεις όπου η νομοθεσία το επιτρέπει.

10. Τήρηση όρων εκμίσθωσης Κρατικής Δασικής Γης στους Ναυτικούς Ομίλους Λεμεσού και Αμμοχώστου.

Το Τμήμα Δασών συνομολόγησε συμβάσεις ημερ. 11.1.1995 και 19.10.1981 με τους Ναυτικούς Ομίλους Λεμεσού και Αμμοχώστου, αντίστοιχα, για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης. Επιπρόσθετα συνομολόγησε συμπληρωματική συμφωνία εκμίσθωσης κρατικής δασικής γης με τον Ναυτικό Όμιλο Αμμοχώστου στις 15.6.1999. Από τον έλεγχο των εν λόγω συμβάσεων διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Προσθήκες/μετατροπές υφιστάμενων υποστατικών. Όπως αναφέρεται σε σχετική αλληλογραφία, διενεργήθηκαν προσθήκες/μετατροπές στα υφιστάμενα υποστατικά του Ναυτικού Ομίλου Λεμεσού, χωρίς ωστόσο να εξασφαλιστεί η σχετική έγκριση του Τμήματος Δασών. Το Τμήμα Δασών, με ηλεκτρονικό μήνυμά του ημερ.12.12.2017, μας ενημέρωσε ότι οι προσθήκες αφορούν σε εσωτερικές διαρρυθμίσεις ώστε να μπορεί ο χώρος να λειτουργεί ως καφεστιατόριο και κάλυψη ανοικτής βεράντας ώστε να μεγαλώσει ο χώρος. Το Τμήμα Δασών, θεωρώντας ότι οι πιο πάνω προσθήκες/μετατροπές ήταν αναγκαίες για την αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τους αθλητές και τα μέλη του Ομίλου, συγκατατέθηκε στην ετοιμασία επικαιροποιημένων αρχιτεκτονικών σχεδίων και υποβολή αίτησης στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα πραγματοποιεί περιοδικούς ελέγχους για εντοπισμό παράνομων μετατροπών και ζητά την υποβολή της σχετικής πολεοδομικής άδειας προτού δώσει έγκριση σε οποιοσδήποτε μετατροπές στα υφιστάμενα υποστατικά.

(β) Τοποθέτηση ξαπλώστρων και ομπρελών. Διαπιστώθηκε ότι ο Ναυτικός Όμιλος Λεμεσού τοποθέτησε ξαπλώστρες και ομπρέλες εντός της Ζώνης Προστασίας της Παραλίας, το οποίο απαγορεύεται ρητά βάσει των όρων της σύμβασης. Όπως διαφάνηκε, το ΤΔ ουδέποτε διενέργησε έλεγχο για τήρηση του πιο πάνω όρου.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα πραγματοποιεί ελέγχους για όλους τους όρους της εν λόγω σύμβασης και διαβεβαιώνει τη συμμόρφωση των εμπλεκόμενων σε τυχόν παραβάσεις.

(γ) Υπεκμίσθωση των υποστατικών. Το Τμήμα Δασών ενέκρινε, στις 30.6.2014, αίτηση του Ναυτικού Ομίλου Λεμεσού για υπεκμίσθωση των υποστατικών του. Ωστόσο όταν ζητήθηκε η συμφωνία υπεκμίσθωσης, ο Ναυτικός Όμιλος Λεμεσού ισχυρίστηκε ότι ουδέποτε υπήρξε τέτοια συμφωνία.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα Δασών ελέγξει σε μεγαλύτερο βάθος κατά πόσο υφίσταται ο πιο πάνω ισχυρισμός.

(δ) Τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων. Το Τμήμα Δασών παραχώρησε στις 23.5.2011, άδεια στον Ναυτικό Όμιλο Λεμεσού για τοποθέτηση δύο διαφημιστικών πινακίδων στην οροφή του κτιρίου του Ομίλου για χρονική περίοδο πέντε ετών. Ο Ναυτικός Όμιλος Λεμεσού με επιστολή του ημερ. 17.10.2017, ζήτησε από το Τμήμα Δασών ανανέωση της υπό αναφορά άδειας, χωρίς ωστόσο να πάρει απάντηση από το Τμήμα. Όπως προκύπτει, κατά την περίοδο 24.5.2016 με 17.10.2017, ο Όμιλος φαίνεται να είχε τοποθετημένες διαφημιστικές πινακίδες χωρίς την απαραίτητη άδεια από το Τμήμα Δασών. Σημειώνεται ότι, όπως μας πληροφόρησε το Τμήμα Δασών, σε πρόσφατη επιθεώρηση διαπιστώθηκε ότι οι πινακίδες έχουν αφαιρεθεί.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα πραγματοποιεί ελέγχους για να διασφαλίζει την τήρηση των όρων της σύμβασης και να διαβεβαιώνει τη συμμόρφωση των εμπλεκόμενων σε τυχόν παραβάσεις.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με όλες τις πιο πάνω συστάσεις μας και ότι αυτές θα υιοθετηθούν.

11. Παράνομη χρήση Κρατικής Δασικής Γης από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Το Υπουργείο Άμυνας παραχώρησε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου διαδοχικά τον Φεβρουάριο 1999 και τον Ιούλιο του 2010 όλη την έκταση στην οποία βρισκόταν παλαιότερα το στρατόπεδο «Φ. Πίττα», για τις ανάγκες στέγασης του Πανεπιστημίου. Η συγκεκριμένη κρατική γη κηρύχτηκε σε Κρατικό Δάσος και εντάχθηκε κάτω από ενιαία διαχείριση με το παρακείμενο Εθνικό Δασικό Πάρκο Παιδαγωγικής Ακαδημίας με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 77.640 και ημερ 30.9.2014. Το Υπουργείο Άμυνας δεν έχει την εξουσία για διαχείριση κρατικής ή δασικής γης, αφού η αρμοδιότητα αυτή ανήκει αποκλειστικά στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο ουδέποτε διάθεσε τη συγκεκριμένη κρατική δασική γη στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Συνεπώς η απόφαση του Υπουργείου Άμυνας για παραχώρηση της κρατικής δασικής γης του στρατοπέδου «Φ. Πίττα» προς το Πανεπιστήμιο Κύπρου, δεν φαίνεται να έχει νομική ισχύ.

Όπως διαπιστώθηκε, από επιτόπια επίσκεψη λειτουργού του Τμήματος Δασών, το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει προβεί σε εκτεταμένες επεμβάσεις στην εν λόγω γη, όπως περιφράξεις, τοποθέτηση εμπορευματοκιβωτίων, εναπόθεση οικοδομικών υπολειμμάτων, κατάληψη υποστατικών και δημιουργία αποθηκευτικών χώρων χωρίς συνεννόηση με το Τμήμα Δασών και χωρίς να εξασφαλίσει την απαιτούμενη άδεια, προτίθεται δε να πραγματοποιήσει έργα επεκτάσεων των χώρων του στην εν λόγω περιοχή.

Το Τμήμα Δασών έχει ενημερώσει το Πανεπιστήμιο Κύπρου για τις παράνομες επεμβάσεις στην εν λόγω περιοχή, στην οποία το Τμήμα προτίθεται να πραγματοποιήσει δεντροφυτεύσεις και έχει αποστείλει προειδοποιητικές επιστολές για απομάκρυνση/αποσυναρμολόγηση και άρση των εν λόγω επεμβάσεων. Όπως πληροφορηθήκαμε, μέχρι την ημερομηνία αποπεράτωσης του ελέγχου δεν είχαν αρθεί ακόμα οι παράνομες επεμβάσεις από το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για άρση των παράνομων επεμβάσεων σε κρατική δασική γη όπως προνοείται στο άρθρο 42 του περί Δασών Νόμου του 2012.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι το Τμήμα εξετάζει τρόπους άρσης της επέμβασης με την εφαρμογή της Δασικής Νομοθεσίας, όχι όμως κατ' ανάγκη στη βάση του άρθρου 42 του περί Δασών Νόμου.

12. Παράνομη κατοχή γης και υποστατικών στο Δάσος Ακαδημίας από ιδιώτη.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 17.11.1983, κήρυξε μέρος του δευτερεύοντος κρατικού δάσους Ασύλου Λεπρών, σε κύριο κρατικό δάσος, με την ονομασία Εθνικό Δασικό Πάρκο Παιδαγωγικής Ακαδημίας, ενώ με την ίδια Απόφασή του, ακύρωσε το Διάταγμα του 1940, με το οποίο είχε κηρυχθεί όλο το δευτερεύον κρατικό δάσος. Στο μέρος της δασικής γης που εξαιρέθηκε από την κήρυξη σε κύριο κρατικό δάσος περιλαμβάνονταν εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς, που στο μεταξύ έχουν ανακαταληφθεί από το Τμήμα, καθώς και υποστατικά που κρατούνται παράνομα από ιδιώτη.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του ιδιώτη που διαμένει μόνιμα στα υπό αναφορά υποστατικά, αυτά παραχωρήθηκαν στον πατέρα του, από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, ο οποίος εργαζόταν στην Παιδαγωγική Ακαδημία, από τις αρχές του 1960, ως μάγειρας και νυκτοφύλακας. Μετά το 1974, όντας πρόσφυγες, ολόκληρη η οικογένεια μετακόμισε στα πιο πάνω υποστατικά, στα οποία διαμένουν μόνιμα μέχρι σήμερα, αυτός με τη σύζυγο και τη θυγατέρα του, καθώς επίσης και η χήρα του αδελφού του με τον υιό της. Το θέμα τέθηκε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων, ωστόσο κανένα Τμήμα δεν ανέλαβε την ευθύνη λήψης μέτρων, αφού σύμφωνα με το Τμήμα Δασών, μετά την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 17.11.1983, η γη δεν ήταν δασική, ενώ το Υπουργείο Εσωτερικών ισχυριζόταν το αντίθετο, δηλαδή ότι τα πιο πάνω υποστατικά βρίσκονται σε κρατική δασική γη. Ως αποτέλεσμα, η υπό αναφορά γη και υποστατικά παρέμειναν στην κατοχή του ιδιώτη.

Μετά την κήρυξη της υπό αναφορά γης σε δασική, με νέα Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 30.9.2014, το Τμήμα άρχισε διαδικασίες για ανάκτηση των υποστατικών, ενημερώνοντας τον χρήστη ότι κατέχει, χωρίς άδεια, υποστατικά και γη που βρίσκονται εντός του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακαδημίας.

Σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 11.1.2016, το Τμήμα Δασών δύναται να λάβει δικαστικά μέτρα εναντίον του εν λόγω ιδιώτη δυνάμει του άρθρου 37(β) και (δ) του περί Δασών Νόμου ή/και να του επιδώσει γραπτή ειδοποίηση για σκοπούς συμμόρφωσης με τη δασική νομοθεσία δυνάμει του άρθρου 42. Η Νομική Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη και την ανθρωπιστική πτυχή του θέματος, καταλήγει ότι θα ήταν σοφότερο όπως το Τμήμα προχωρήσει με δικαστικά μέτρα εναντίον του ιδιώτη δυνάμει του άρθρου 37 (β) και (δ) και να αφήσει το Δικαστήριο, το οποίο θα λάβει υπόψη όλα τα γεγονότα και θα σταθμίσει όλα τα άμεσα αναμιγμένα στην υπόθεση συμφέροντα να αποφασίσει σχετικά.

Το Τμήμα ετοίμασε σχετικό φάκελο με τα υποστηρικτικά στοιχεία στις 12.8.2016, ο οποίος προωθήθηκε στη Νομική Υπηρεσία στις 6.9.2017 και η οποία ανάθεσε την υπόθεση σε ιδιώτη δικηγόρο στις 31.10.2017.

13. Αιτήσεις για χρήση των στρατιωτικών εγκαταστάσεων του στρατοπέδου Παναγιάς στην περιοχή Πλατανιστάσας.

(α) Ιδιώτης με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ. 18.1.2017 προς το Τμήμα Δασών, εξέφρασε ενδιαφέρον για την χρήση των στρατιωτικών εγκαταστάσεων στρατοπέδου που εδρεύει στο τεμ. 63 του Φ.Σχ. 38/03 στην περιοχή Πλατανιστάσας, σε περίπτωση που αυτό εγκαταλειφθεί, για δημιουργία κατασκηνωτικού χώρου. Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 10.2.2017 αναφέρει ότι «προς το παρόν δεν υπάρχει οποιαδήποτε επίσημη ενημέρωση για εγκατάλειψη των στρατιωτικών εγκαταστάσεων που έχουν ανεγερθεί σε κρατική δασική γη στην περιοχή Πλατανιστάσας». Αναφέρει επίσης ότι σύμφωνα με τους περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2012 (ΚΔΠ 134/2012), κρατική δασική γη κατάλληλη για κατασκηνωτικούς σκοπούς μπορεί να εκμισθωθεί από το Υπουργικό

Συμβούλιο ή με εξουσιοδότησή του, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 15 έτη, με όρους που καθορίζονται ανάλογα με την περίπτωση, σε οργανώσεις νεολαίας των κοινοβουλευτικών κομμάτων ή σε εγγεγραμμένες, σύμφωνα με τον περί Συντεχνιών Νόμο, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται και αντικαθίσταται, ομοσπονδίες, συντεχνίες, κοινωφελείς οργανώσεις και ιδρύματα, σε αρχές τοπικής διοίκησης, σε αγροτικές οργανώσεις και σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Καταλήγοντας αναφέρει ότι λόγω των πιο πάνω, το αίτημα δεν μπορεί να ικανοποιηθεί.

(β) Ο Πρόεδρος Σωματίου Φίλων Συστήματος Προσκόπων, σε ηλεκτρονικό μήνυμά του ημερ. 14.8.2017 προς τον Διευθυντή του Τμήματος, επισύναψε πρακτικά της επιτόπιας συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 27.7.2017 στο πιο πάνω στρατόπεδο. Σύμφωνα με το προσχέδιο πρακτικού, στη συνάντηση συμμετείχαν, εκτός από το ΤΔ, στελέχη της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ) και, μεταξύ άλλων, γίνεται αναφορά στην πρόθεση της ΕΦ να εγκαταλείψει το στρατόπεδο το οποίο βρισκόταν σε δασική γη. Συνεπώς η ΕΦ θα είχε την υποχρέωση να προβεί σε αποκατάσταση της περιοχής και να παραδώσει το τεμάχιο στο Τμήμα. Επί τούτου αναφέρεται ότι για σκοπούς εξοικονόμησης χρημάτων, το Τμήμα Δασών εισηγείται όπως η υπό αναφορά έκταση, αφού παραδοθεί από τη ΕΦ στο Τμήμα, περιέλθει στη διαχείριση του Σωματίου με μακροχρόνια μίσθωση για αξιοποίησή της ως κατασκηνωτικό κέντρο αφού περιέχει όλες τις απαραίτητες υποδομές για τέτοια αξιοποίηση, και εφόσον παλαιότερα το Σωματείο είχε ζητήσει άλλη δασική έκταση για τον ίδιο σκοπό.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, το Τμήμα με επιστολή του, ημερ. 6.10.2017, προς τον Γενικό Έφορο Προσκοπισμού έθεσε το ερώτημα αν το υπό αναφορά Σωματείο υπάγεται στο Σώμα Προσκόπων Κύπρου και αν έχει σχέση με το Προσκοπικό Σύστημα, καθώς και κατά πόσο το Σώμα Προσκόπων Κύπρου ενδιαφέρεται για τη μακροχρόνια εκμίσθωση της υπό αναφορά γης για δημιουργία κατασκηνώσεως. Το Σώμα Προσκόπων Κύπρου, σε απαντητική επιστολή του ημερ. 31.10.2017 επισήμανε ότι λειτουργεί με βάση τις πρόνοιες του περί Προσκοπικού Σώματος Νόμου (Κεφ. 34) και ουδεμία σχέση έχει με το εν λόγω Σωματείο, ούτε και ενδιαφέρεται για την εκμίσθωση της συγκεκριμένης δασικής γης για σκοπούς δημιουργίας κατασκηνωτικού χώρου.

Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 6.11.2017, κάλεσε τα επηρεαζόμενα κυβερνητικά Τμήματα (ΤΚΧ, Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ), Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (ΤΠΟ), Επαρχιακή Διοίκηση και Κοινοτικό Συμβούλιο Πλατανιστάσας), καθώς και το Σωματείο σε σύσκεψη που καθορίστηκε στις 20.11.2017 για έκφραση των απόψεών τους και παρουσίαση των προτάσεών τους, αντίστοιχα.

Ο Πρόεδρος του Σωματίου σε ηλεκτρονικό μήνυμά του ημερ. 14.12.2017 προς το Τμήμα Δασών εξέφρασε την απογοήτευσή του για τη μη κατάληξη της εκμίσθωσης και ανέφερε ότι ο μόνος λόγος ίδρυσης του Σωματίου ήταν η δημιουργία νομικής οντότητας, έτσι ώστε να ήταν εφικτή η νομότυπη μίσθωση του χώρου και παρακαλεί όπως το Τμήμα αναθεωρήσει την απόφασή του. Ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών με επιστολή του ημερ. 26.1.2018 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, απέστειλε σχετική αίτηση για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης για σκοπούς δημιουργίας κατασκηνωτικού χώρου για την προώθηση της στην Αρμόδια για τη διάθεση Κρατικών και Δασικών Γαιών Υπουργική Επιτροπή, για εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο αναφέροντας τις διστάμενες απόψεις των Τμημάτων καθώς και την εισήγηση του Τμήματος Δασών ότι δεν φέρει ένσταση στην εκμίσθωση της υπό αναφορά δασικής γης. Όσον αφορά στην εκτίμηση της αξίας αναφέρεται ότι δεν απαιτείται καθώς το ετήσιο μίσθωμα θα είναι ονομαστικό (€300) αφού ο μισθωτής είναι κοινωφελής οργανισμός.

Το Υπουργείο ΓΑΑΠ με επιστολή του ημερ. 13.2.2018 έθεσε ερωτήματα, ζητώντας διευκρινήσεις. Μέχρι την ολοκλήρωση του ελέγχου από την Υπηρεσία μας, η απάντηση του Τμήματος εκκρεμούσε.

Από τα πιο πάνω παρατηρήσαμε και αναφέρουμε τα ακόλουθα:

- Δεν υπάρχει τυποποιημένο έντυπο υποβολής αίτησης για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης, και εισηγούμαστε όπως αυτό εξεταστεί από το Τμήμα.
- Σε παρόμοιο αίτημα ιδιώτη ημερ. 18.1.2017, το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 10.2.2017, τοποθετήθηκε αρνητικά, ενώ ακολούθησε εντελώς διαφορετικό χειρισμό σε σχέση με το αίτημα του υπό αναφορά Σωματείου.
- Το Τμήμα ικανοποιήθηκε ότι το Σωματείο πληρούσε τις προϋποθέσεις του Κανονισμού 13 που αφορά στην εκμίσθωση ή άλλη διάθεση για κατασκηνωτικούς σκοπούς των περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2012, χωρίς αυτό να τεκμηριώνεται.
- Η πρόταση υποβλήθηκε στις 26.1.2018, ημερομηνία η οποία τυγχάνει να ήταν η τελευταία εργάσιμη ημέρα του Διευθυντή, πριν την έναρξη της προαφυπηρετικής του άδειας.
- Παρά τις διστάμενες απόψεις του Έπαρχου και του ΤΚΧ, το Τμήμα Δασών συμφώνησε με την προώθηση της μίσθωσης, καθώς θεώρησε ότι ο μισθωτής είναι κοινωφελής οργανισμός και ως εκ τούτου δεν απαιτείται εκτίμηση, καθώς το ετήσιο μίσθωμα θα είναι ονομαστικό (€300). Αυτό, παρά την παραδοχή του μισθωτή ότι ο κύριος λόγος σύστασης του Σωματείου ήταν η υποβολή αιτήματος για εκμίσθωση της κρατικής δασικής γης.

Σύσταση: Ως εκ των πιο πάνω αδυναμιών και παραλείψεων αναφορικά με την πιο πάνω αίτηση, εισηγηθήκαμε την επανεξέτασή της.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι στις 9.5.2018, υποβλήθηκε αίτηση από την Ιερά Μητρόπολη Κωνσταντίας - Αμμοχώστου με την παράκληση όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο για παραχώρηση της πιο πάνω κρατικής δασικής γης από κοινού στην Ιερά Μητρόπολη Κωνσταντίας - Αμμοχώστου και στην Ιερά Μητρόπολη Ταμασού και Ορεινής, για σκοπούς δημιουργίας κατασκηνωτικών χώρων των δύο Μητροπόλεων. Ως εκ τούτου, το αίτημα του Σωματείου θα επανεξεταστεί με βάση τα νέα δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη και τις συστάσεις της Υπηρεσίας μας.

14. Εκδήλωση στην «Πέτρα του Ρωμιού» εντός του κρατικού Δάσους Ραντί.

Ιδιωτική εταιρεία με επιστολή της ημερ. 21.8.2017, υπέβαλε στο Τμήμα Δασών αίτηση για άδεια εγκατάστασης προσωρινών κατασκευών εντός του κρατικού Δάσους Ραντί, στη τοποθεσία «Πέτρα του Ρωμιού», για σκοπούς διοργάνωσης πολιτιστικής εκδήλωσης περί το τέλος Ιουνίου και αρχών Ιουλίου 2018.

Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 14.9.2017 ζήτησε τις απόψεις των συναρμοδίων Τμημάτων, μεταξύ των οποίων και του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, το οποίο σε επιστολή του ημερ. 29.9.2017, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι δεν πρέπει να γίνουν οποιεσδήποτε επεμβάσεις, ούτε καν προσωρινές, στην παράκτια και θαλάσσια περιοχή της «Πέτρας του Ρωμιού».

Η άδεια για πραγματοποίηση της εκδήλωσης εκδόθηκε από τον Διευθυντή του Τμήματος στις 13.12.2017, με ισχύ από 20.6 μέχρι 8.7.2018, και το αγοραίο ενοίκιο για την περίοδο αυτή όπως υπολογίστηκε από το ΤΚΧ, καθορίστηκε στις €39.000. Στις 19.12.2017 η εταιρεία ζήτησε αναστολή της εκδήλωσης για τον Ιούλιο του 2019, επικαλούμενη λόγους καθυστερήσεων στην έκδοση της άδειας, αίτημα το οποίο έγινε αποδεκτό από το Τμήμα, το οποίο ακύρωσε την άδεια που αφορούσε στο 2018, επισημαίνοντας ότι ο όρος 5 ότι «η άδεια δεν είναι ανανεώσιμη, αλλά ούτε και μεταβιβάσιμη» θα εξακολουθεί να ισχύει και για την άδεια του 2019.

Συναφώς αναφέρουμε ότι δυνάμει του Κανονισμού 12 των περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2012 (ΚΔΠ 134/2012), που αφορά στην εκμίσθωση ή άλλη διάθεση παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης, απαγορεύεται η εκμίσθωση ή άλλη διάθεση παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης, η οποία βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των πεντακοσίων μέτρων (500μ.) από την ανώτατη στάθμη παλίρροιας οποιασδήποτε παραλιακής περιοχής.

Σύσταση: Επειδή το δάσος Ραντί εκτείνεται μέχρι και τη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας, σημειώσαμε ότι πρέπει να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Κανονισμού 12 των περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμών του 2012.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι τόσο το αίτημα όσο και η άδεια αφορούν στη διεξαγωγή της πολιτιστικής εκδήλωσης εντός του κρατικού δάσους Ραντί και όχι στην οποιαδήποτε εκμίσθωση της κρατικής δασικής γης.

Η Υπηρεσία μας εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι και στην περίπτωση αυτή, τυγχάνουν εφαρμογής οι πρόνοιες του πιο πάνω Κανονισμού.

15. Κατοικίες Μεταλλείου Αμιάντου.

Όπως αναφέρεται εκτενέστερα σε προηγούμενες εκθέσεις μας, στο μεταλλείο Αμιάντου υπάρχουν 60 κατοικίες, οι οποίες περιήλθαν στην κυριότητα του κράτους μετά την καταβολή της εκτιμημένης αξίας τους στο ταμείο εκκαθάρισης της εταιρείας του μεταλλείου, της οποίας η λειτουργία τερματίστηκε, λόγω πτώχευσης, το 1988.

Μετά το οριστικό κλείσιμο του μεταλλείου το 1990, πολλοί εργαζόμενοι συνέχισαν να κατακρατούν κατοικίες και παρά τις προσπάθειες του Τμήματος για ανάκτησή τους, 16 από αυτές συνέχιζαν να κατακρατούνται παράνομα και οι υποθέσεις αυτές οδηγήθηκαν στο Δικαστήριο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του ημερ. 25.1.2016, αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό ΓΑΑΠ όπως, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την αναστολή της εκτέλεσης του δικαστικού Διατάγματος αναφορικά με τις αγωγές για την χωρίς άδεια κατοχή των κατοικιών στο μεταλλείο Αμιάντου.

Σύμφωνα με τη σχετική Πρόταση του Υπουργείου ΓΑΑΠ προς το Υπουργικό Συμβούλιο, ημερ. 21.1.2016, ένας εκ των δικηγόρων των εναγόμενων υπέβαλε αίτημα εκ μέρους των πελατών του όπως, αφού εκδοθεί το Διάταγμα έξωσης από το Δικαστήριο, αυτές ενοικιαστούν στους σημερινούς χρήστες με προσυμφωνημένο ενοίκιο, για προκαθορισμένο χρόνο και με όρο ότι οι κατοικίες θα συντηρούνται από τους χρήστες. Όπως αναφέρεται, το ίδιο αίτημα υποβλήθηκε και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με επιστολή από χρήστη μιας κατοικίας, καθώς και στον Υπουργό ΓΑΑΠ από αντιπροσωπεία κατόχων των κατοικιών. Σύμφωνα με την υπό αναφορά Πρόταση, το Υπουργείο ΓΑΑΠ αντικρίζει θετικά το αίτημα καθότι (α) δεν υπάρχει απόφαση για χρήση από το Κράτος, παρόλο ότι αρχικά οι κατοικίες είχαν περιληφθεί στις προτάσεις του Σχεδίου Ανάπτυξης Τροόδους, (β) το δημόσιο δεν διαθέτει πιστώσεις για να συντηρεί τις κατοικίες και υπάρχει κίνδυνος να υποστούν ανεπανόρθωτη φθορά στην περίπτωση που ανακτηθούν και δεν συντηρούνται και (γ) το Κράτος θα μπορεί να ανακτήσει τις κατοικίες όταν και εφόσον εξευρεθεί επενδυτής ή/και άλλη χρήση.

Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017, επτά από τις 16 κατοικίες είχαν ανακτηθεί, για οκτώ εκδόθηκε διάταγμα έξωσης με αναστολή πέντε ετών και για μια κατοικία εξακολουθούσε να εκκρεμεί η ακρόαση της σχετικής υπόθεσης ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού.

Συναφώς αναφέρουμε ότι ένας εκ των χρηστών υπέβαλε αίτημα για εξασφάλιση άδειας για σκοπούς ηλεκτροδότησης της κατοικίας, την οποία κατά ένα μέρος χρησιμοποιεί ως καφεσιατόριο, το οποίο ηλεκτροδοτούσε με ηλεκτρογεννήτρια για πάνω από 20 χρόνια. Το Τμήμα, αφού εξασφάλισε γνωμάτευση από την Νομική Υπηρεσία αναφορικά με την νομιμότητα της παραχώρησης της άδειας, ικανοποίησε το αίτημα του αιτητή. Θεωρούμε ότι η ικανοποίηση του υπό αναφορά αιτήματος δημιουργεί προηγούμενο για μελλοντικές απαιτήσεις/αξιώσεις τόσο του χρήστη της κατοικίας, όσο και των υπόλοιπων χρηστών.

Σύσταση: Επισημάναμε ότι το Τμήμα θα πρέπει να βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορση, ώστε το Κράτος να μπορεί να ανακτήσει τις κατοικίες, όταν αυτό απαιτηθεί.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με την σύστασή μας καθώς επίσης ότι με την έγκριση του αιτήματος ηλεκτροδότησης του πιο πάνω υποστατικού, υπογράφηκε σχετική δήλωση και έγινε αποδεκτός από τον αιτητή όρος, σύμφωνα με τον οποίο, η ηλεκτροδότηση του υποστατικού δεν θα επηρεάσει ουδόλως τη ρητή πρόνοια του Διατάγματος του Δικαστηρίου για ανάκτηση του υποστατικού από το κράτος μετά την παρέλευση των πέντε ετών από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής απόφασης.

16. Καθυστερημένα έσοδα.

Σύμφωνα με τις καταστάσεις καθυστερημένων εσόδων, οι οποίες υποβλήθηκαν στη Γενική Λογίστρια στις 6.2.2018, με κοινοποίηση στην Υπηρεσία μας, τα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2017, και που αφορούν σε καθυστερήσεις από το 2003, ανέρχονταν σε €6.111.674, σε σύγκριση με €5.842.644 το 2016. Η αύξηση ύψους €269.030 οφείλεται, κυρίως, στη μη είσπραξη αναθεωρημένων ενοικίων που αφορούσαν στο 2017, τα οποία αμφισβητούνται από μισθωτές κρατικής δασικής γης, κυρίως ξενοδοχειακές μονάδες.

(α) Τα σημαντικότερα ποσά που περιλαμβάνονται στα καθυστερημένα έσοδα, αφορούν σε μισθώσεις κρατικής δασικής γης σε ξενοδοχειακές μονάδες που προέκυψαν λόγω διαχρονικής αμφισβήτησης του ύψους των αναθεωρημένων μισθωμάτων, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

(i) **Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στην εταιρεία Α.** Ποσό ύψους €4.352.625 ή ποσοστό 71,22% του συνόλου των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2017, αφορά στο μίσθωμα άδειας χρήσης δασικής γης την οποία το 1978 το Τμήμα εξέδωσε σε εταιρεία η οποία είχε ανεγείρει, στην παρακείμενη γη, ξενοδοχειακή μονάδα, για δημιουργία χώρου πρασίνου και μίνι γκολφ. Η εταιρεία, μη συμμορφούμενη με τους όρους χορήγησης της άδειας, κατασκεύασε στην υπό αναφορά γη δύο γήπεδα τένις και κλειστό γήπεδο σκουός. Για να εξασφαλιστεί άδεια οικοδομής και πολεοδομική άδεια για τις πιο πάνω κατασκευές το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφασή του ημερ. 11.6.1997, καθόρισε το ετήσιο ποσό που θα κατέβαλλε η εταιρεία ως ενοίκιο στις £5.000, και στις 28.4.1998 υπογράφηκε μεταξύ της εταιρείας και του Τμήματος σχετική σύμβαση μίσθωσης, με αναδρομική ισχύ από 1.1.1995, για περίοδο 33 ετών. Σύμφωνα με τη σύμβαση, το μίσθωμα θα αναθεωρείται στο τέλος κάθε επταετίας με βάση το Δείκτη Τιμών Λιανικής Πώλησης που εκδίδεται από τη Στατιστική Υπηρεσία. Με βάση την πρόνοια αυτή, το ετήσιο μίσθωμα αναθεωρήθηκε, από 1.1.2002, σε £6.045 (€10.328).

Κατόπιν εκτιμήσεων του ΤΚΧ, τα ετήσια μισθώματα για τις περιόδους από 1.5.2003–30.4.2008, 1.5.2008–30.4.2013 και 1.5.2013–30.4.2018 υπολογίστηκαν σε £81.600 (€139.422), €411.400 και €350.000 αντίστοιχα, τα οποία ωστόσο δεν έγιναν αποδεκτά από την εταιρεία, η οποία από το 2003 συνεχίζει να καταβάλλει μίσθωμα ύψους €10.328,80 (£6.045) όπως είχε καθοριστεί κατά την 1.1.2002. Ως αποτέλεσμα συσσωρεύτηκαν καθυστερημένα έσοδα, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Περίοδοι	2003 – 2008	2008 – 2013	2013 – 2018
	€	€	€
Αναθεωρημένα μισθώματα	139.421,88	*411.400,00	350.000,00
Μίσθωμα κατά την 1.1.2002	-10.328,50	-10.328,50	-10.328,50
Ετήσια διαφορά	129.093,38	401.071,50	339.671,50
Διαφορά περιόδου (πέντε ετών)	645.466,90	2.005.357,50	1.698.357,50
Διαφορά περιόδων		4.349.181,90	
Άλλη χρέωση την 1.1.2003		3.442,83	
Σύνολο καθυστερήσεων 31.12.2017		<u>4.352.624,73</u>	

Το ετήσιο αγοραίο ενοίκιο από 23.7.2010 μέχρι 30.4.2013 ανέρχεται στα €342.000 (διαφοροποίηση ποσοστού από 6% σε 5%).

Το Τμήμα προώθησε το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα για λήψη νομικών μέτρων προς είσπραξη του οφειλόμενου ποσού και η υπόθεση είχε ανατεθεί, από τον Γενικό Εισαγγελέα, σε ιδιωτικό δικηγορικό γραφείο, το οποίο προχώρησε στην καταχώριση αγωγής κατά της πιο πάνω εταιρείας στις 26.6.2013. Μετά από σειρά αναβολών της υπόθεσης στο Δικαστήριο, αυτή τελικά ορίστηκε για τις 16.3.2017, αλλά στο μεταξύ ο δικηγόρος της υπόθεσης παραιτήθηκε. Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 8.3.2017 προς τον Γενικό Εισαγγελέα, αναφέρει ότι πληροφορήθηκε από τον παραιτηθέντα δικηγόρο ότι ο σχετικός φάκελος έχει παραδοθεί στον Γενικό Εισαγγελέα και παρακαλεί για τις δέουσες ενέργειες χωρίς καθυστέρηση. Επίσης, το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 4.9.2017, ζήτησε ενημέρωση από τον Γενικό Εισαγγελέα για το αν και σε ποιο δικηγόρο έχει ανατεθεί η υπό αναφορά υπόθεση.

Οι δικηγόροι του μισθωτή, με επιστολή τους με ημερ. 10.10.2017 ενημέρωσαν το Τμήμα Δασών ότι οι πελάτες τους ξεετάζουν το ενδεχόμενο να εγκαταλείψουν το υπό ενοικίαση τεμάχιο δασικής γης και να τερματίσουν τη σχετική συμφωνία. Επίσης η εταιρεία με επιστολή της ημερ. 7.2.2018 προς το Τμήμα κάνει αναφορά στην υπό αναφορά μίσθωση και αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι προτίθεται να καταβάλει το ποσό των €800.000 προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς και σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση οιασδήποτε απαίτησης της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς προτίθεται να συναινέσει στον αζήμιο τερματισμό της σύμβασης μίσθωσης και την επιστροφή της μισθωμένης έκτασης στο Τμήμα Δασών. Το θέμα τέθηκε ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα για ενημέρωση και πιθανές ενέργειες, με επιστολή του Τμήματος ημερ. 12.2.2018.

Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 15.2.2018, συγκάλεσε σύσκεψη με τη Νομική Υπηρεσία, τον Διευθυντή του ΤΚΧ και τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, για συζήτηση του θέματος της υπό αναφορά μίσθωσης.

Παρατηρήσαμε ότι δεν φαίνεται να έχει διοριστεί νέος δικηγόρος από τη Δημοκρατία για χειρισμό της υπόθεσης.

Σύσταση: Το Τμήμα Δασών, με τη συνδρομή όλων των συναρμόδιων φορέων και Υπηρεσιών, θα πρέπει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για είσπραξη της οφειλής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι στις 12.7.2018, εισπράχθηκε το ποσό των €1.745.000 μετά από εξώδικο διακανονισμό μεταξύ της εταιρείας και του Κράτους προς πλήρη εξόφληση κάθε απαίτησης της Δημοκρατίας, με ταυτόχρονο τερματισμό της σύμβασης μίσθωσης κρατικής δασικής γης και την επιστροφή της γης, ελεύθερης κατοχής, στο Τμήμα Δασών.

- (ii) **Σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης με την εταιρεία Β.** Ποσό ύψους €413.435 (€36.600 αφορά στο 2017 και €27.977 αφορούν σε τόκους για την ίδια περίοδο), το οποίο περιλαμβάνεται στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2017, αφορά στο μίσθωμα σύμβασης μίσθωσης κρατικής δασικής γης στο Τρόδος, για σκοπούς ανέγερσης ξενοδοχείου.

Η αρχική σύμβαση ημερ. 27.1.1960 συνομολογήθηκε μεταξύ της τότε αποικιακής Κυβέρνησης και των δύο ιδιωτών, με μίσθωμα €51,26 (£30) ετησίως. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του ημερ. 9.7.1981, ενέκρινε εκχώρηση των δικαιωμάτων της μίσθωσης σε ιδιωτική εταιρεία και ταυτόχρονα τον τερματισμό της αρχικής μίσθωσης του 1960 και τη συνομολόγηση νέας σύμβασης μίσθωσης, η οποία υπογράφηκε στις 17.3.1983 με ημερ. λήξης την 31.8.2008. Το μίσθωμα παρέμεινε το ίδιο με την αρχική σύμβαση, με τον όρο ότι οι συμβαλλόμενοι είχαν το δικαίωμα να απαιτήσουν αναθεώρησή του ανά διαστήματα επτά ετών, με βάση τα αγοραία μισθώματα που ίσχυαν για άλλες συμβάσεις στην ίδια περιοχή, κατά την ημερομηνία της αναθεώρησης. Στις 13.2.1998 υπογράφηκε συμπληρωματική συμφωνία με την οποία η εταιρεία δεσμεύτηκε, μεταξύ άλλων, όπως προβεί σε αναδόμηση και αναβάθμιση του ξενοδοχείου με αποκλειστικά δικά της έξοδα, το αργότερο μέχρι την 31.12.2008 και η μίσθωση παρατάθηκε μέχρι την 31.8.2060. Όπως πληροφορηθήκαμε, η εταιρεία δεν προχώρησε τελικά σε αναδόμηση και αναβάθμιση του ξενοδοχείου.

Στις 8.2.2005 υπογράφηκε δεύτερη συμπληρωματική σύμβαση, με την οποία το ετήσιο μίσθωμα καθορίστηκε στα €11.276,77 (£6.600) για την περίοδο 1.9.2000 – 31.8.2007 και συμφωνήθηκε όπως η επόμενη αναθεώρηση να γίνει την 1.9.2007, με ισχύ για την περίοδο 1.9.2007 – 31.8.2012 και ακολούθως κάθε πέντε έτη, μέχρι τη λήξη ή τον τερματισμό της σύμβασης. Το μίσθωμα συμφωνήθηκε όπως υπολογίζεται από το ΤΚΧ στη βάση των αγοραίων μισθωμάτων που ισχύουν κατά την ημέρα της αναθεώρησης για άλλες συμβάσεις στην ίδια περιοχή. Επίσης, συμφωνήθηκε όπως, παράλειψη καταβολής του μισθώματος θα επιβαρύνεται με τόκο υπερημερίας ύψους 9%.

Κατόπιν εκτιμήσεων του ΤΚΧ, το ετήσιο μίσθωμα από 1.9.2007 – 31.8.2012 και 1.9.2012 – 31.8.2017, υπολογίστηκε αρχικά στις £36.000 και στη συνέχεια αναθεωρήθηκε σε £18.000 (€30.755) και €36.600, αντίστοιχα, αναθεωρήσεις που δεν έγιναν αποδεκτές από την εταιρεία. Η εταιρεία συνέχισε να καταβάλλει από το 2007 μίσθωμα ύψους €11.276,77 (£6.600), όπως είχε καθοριστεί από τη δεύτερη συμπληρωματική σύμβαση ημερ. 8.2.2005 για την περίοδο 1.9.2000 – 31.8.2007, με αποτέλεσμα τη συσσώρευση του πιο κάτω ποσού, καθώς και τόκων υπερημερίας όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Περίοδοι	2007 – 2012	2012 – 2018*
	€	€
Αναθεωρημένα ετήσια μισθώματα	30.754,82	36.600,00
Αναθεωρημένα μισθώματα περιόδου	153.774,10	219.600,00
Μίσθωμα κατά την 1.9.2000	11.276,77	11.276,77
Μισθώματα που καταβλήθηκαν	56.383,85	45.107,08
Διαφορά μισθωμάτων περιόδων	97.390,25	174.492,92
Τόκοι περιόδου	30.044,75	111.506,70
Σύνολο καθυστερήσεων 31.12.2007	<u>413.434,62</u>	

*Το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 5.7.2016 προς το ΤΚΧ και Χωρομετρίας, ζήτησε όπως αυτό προβεί στον υπολογισμό της αγοραίας αξίας της εκμισθωμένης κρατικής δασικής γης, για σκοπούς καθορισμού του αγοραίου ενοικίου. Μέχρι τον Φεβρουάριο του 2018 δεν είχε ληφθεί απάντηση. Ως εκ τούτου για την περίοδο 1.9.2017 μέχρι 31.8.2018, λογίστηκε ενοίκιο με βάση το μίσθωμα που ίσχυε κατά την προηγούμενη περίοδο.

Η εταιρεία καταχώρισε, στις 15.9.2015, στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, αγωγή με αρ. 3603/2015, με την οποία αξιώνει, μεταξύ άλλων, την έκδοση Διατάγματος Δικαστηρίου με το οποίο οι αναθεωρήσεις των μισθωμάτων να κηρύσσονται ως άκυρες ή/και παράνομες ή/και αντισυνταγματικές. Σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας ημερ. 1.2.2018 προς το Τμήμα Δασών, η πιο πάνω αγωγή ήταν ορισμένη για ακρόαση στις 29.1.2018 και ορίστηκε για επόμενη ακρόαση στις 15.10.2018.

Σε σχέση με τα πιο πάνω παρατηρήσαμε ότι:

- Η μη έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων, από τη Δημοκρατία, κατά της εταιρείας, για διεκδίκηση των καθυστερημένων οφειλών, είχε ως αποτέλεσμα η Κυπριακή Δημοκρατία να βρίσκεται στη θέση του εναγόμενου, αντί στου ενάγοντα.
- Η παρατεταμένη καθυστέρηση του ΤΚΧ, στην ανταπόκρισή του όσον αφορά σε υπολογισμούς της αγοραίας αξίας εκμισθωμένης κρατικής δασικής γης (τόσο σε αυτή αλλά και σε άλλες περιπτώσεις), έχει ετεροβαρείς συνέπειες για το δημόσιο, αφού εκ των υστέρων αναθεωρήσεις δημιουργούν εκ των πραγμάτων προβλήματα συμμόρφωσης των μισθωτών.
- Δυνάμει των άρθρων 3 και 4 του περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμου του 2006 αρ. 167(Ι)/2006, που αφορούν στην εισαγωγή ενιαίου δημόσιου επιτοκίου υπερημερίας και στον καθορισμό του ενιαίου δημόσιου επιτοκίου υπερημερίας, μετά το 2007 το ύψος του δημόσιου επιτοκίου υπερημερίας καθορίζεται με διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομικών. Για το έτος 2017 το ύψος το δημόσιου επιτοκίου υπερημερίας καθορίστηκε στο 3,5%.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 21.10.2009 προς τον Γενικό Εισαγγελέα ζήτησε γνωμάτευση κατά πόσον το Τμήμα έχει την δυνατότητα επιβολής τόκων υπερημερίας σε περιπτώσεις καθυστέρησης καταβολής ενοικίων σε συμβάσεις στις οποίες δεν προνοείται κάτι τέτοιο. Σύμφωνα με γνωμάτευση ημερ. 3.11.2009 ο περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμου του 2006 αρ. 167(Ι)/2006, δεν εφαρμόζεται στα πλαίσια οποιασδήποτε σύμβασης. Ωστόσο, επισημάναμε ότι για την υπό αναφορά περίπτωση, τα δεδομένα ήταν διαφορετικά, εφόσον υπάρχει σχετική συμβατική πρόνοια για καταβολή τόκου υπερημερίας. Το θέμα που θα πρέπει να διευκρινιστεί με τη Νομική Υπηρεσία είναι το ύψος του τόκου, αν δηλαδή πρέπει να υπολογιστεί στη βάση του όρου της σύμβασης ή βάσει των διατάξεων του Ν.167(Ι)/2006.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα Δασών, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλιστεί, κατά το δυνατό, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα εκπροσωπηθεί επαρκώς στο Δικαστήριο, ώστε η υπό αναφορά αγωγή να απορριφθεί και να προχωρήσει με αγωγή κατά της εταιρείας για διεκδίκηση των καθυστερημένων οφειλών. Επίσης εισηγηθήκαμε όπως το ΤΚΧ ανταποκρίνεται έγκαιρα σε αιτήματα του Τμήματος Δασών, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η έγκαιρη αναθεώρηση των μισθωμάτων και να διασφαλίζονται τα συμφέροντα της Δημοκρατίας.

Τέλος εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα επανεξετάσει το θέμα του ύψους των τόκων υπερημερίας, βάσει των προνοιών του περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμου του 2006 αρ. 167(Ι)/2006.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι συμφωνεί με τη σύστασή μας και ότι, όσον αφορά στο θέμα επανεξέτασης του ύψους των τόκων υπερημερίας βάσει των προνοιών του περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμου του 2006, αρ. 167(Ι)/2006, θα ζητηθεί γνωμάτευση από τον Γενικό Εισαγγελέα.

- (iii) **Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής δασικής γης στην εταιρεία Γ.** Ποσό ύψους €233.438, το οποίο περιλαμβανόταν στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2015, αφορούσε στην πιο πάνω εταιρεία με την οποία συνήφθηκε, στις 11.2.1970, η πιο πάνω σύμβαση και η οποία αμφισβητούσε την ερμηνεία ορισμένων όρων της σύμβασης, σύμφωνα με τους οποίους, θα έπρεπε να καταβάλει πρόσθετο μίσθωμα ύψους €233.438 για την περίοδο 11.3 - 31.12.2003.

Ενόψει της συνεχιζόμενης άρνησης της εταιρείας να καταβάλει το οφειλόμενο ποσό το Τμήμα απέστειλε, στις 13.8.2009, επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα, για λήψη νομικών μέτρων και ο Γενικός Εισαγγελέας στις 4.4.2013, ενημέρωσε το Τμήμα ότι στις 21.9.2011 καταχωρίστηκε αγωγή (αρ. 982/11) για διεκδίκηση του πιο πάνω μισθώματος. Το Τμήμα, σε συνεννόηση με τον Γενικό Εισαγγελέα, διαπραγματεύτηκε εξώδικο συμβιβασμό με την εταιρεία και το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου, με απόφασή του ημερ. 2.11.2016 εκ συμφώνου διάταξε και αποφάσισε όπως ο εναγόμενος πληρώσει στον ενάγοντα το ποσό των €110.000 με τόκο προς 4% ετησίως από 2.11.2016 μέχρι εξοφλήσεως. Το ποσό καταβλήθηκε από την εταιρεία στις 18.11.2016.

Το υπόλοιπο ποσό ύψους €123.438 διαγράφηκε κατά το 2016, χωρίς ωστόσο να τύχει εφαρμογής το άρθρο 35 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 αρ. (38(I)/2014) που αφορά στη «Διαγραφή μη εισπράξιμων δημόσιων χρημάτων και υλικών».

Σύσταση: Επισημάναμε την ανάγκη συμμόρφωσης με τις πρόνοιες του άρθρου 35 του περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι, στη βάση του άρθρου 35 του υπό αναφορά Νόμου, ζήτησε, με επιστολή του ημερ. 2.8.2018 προς τη Γενική Λογίστρια, όπως εγκριθεί η διαγραφή ποσού ύψους €123.438, αφού η εν λόγω εταιρεία με βάση την πιο πάνω δικαστική απόφαση έχει εξόφληση πλήρως τις οφειλές της.

- (iv) **Μακροχρόνια σύμβαση μίσθωσης κρατικής γης στην εταιρεία Δ.** Ποσό ύψους €845.507 ή ποσοστό 13,83% του συνόλου των καθυστερημένων εσόδων στις 31.12.2017 αφορά στο μίσθωμα σύμβασης ημερ. 16.1.1982, διάρκειας μέχρι 99 χρόνων (τριών περιόδων των 33 ετών) για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης έκτασης 34.114 τ.μ., στην οποία ανεγέρθηκε ξενοδοχείο. Από το πιο πάνω ποσό, ποσό ύψους €139.737 και €6.182 αφορά σε καθυστερήσεις και τόκους, αντίστοιχα, για το 2017.

Λόγω του ότι η εταιρεία δεν αποδέχθηκε την αναθεώρηση του μισθώματος για την πενταετία 2002 – 2007, καταχωρίστηκε το 2007, αγωγή εναντίον της και το Δικαστήριο, τον Φεβρουάριο του 2013, εξέδωσε απόφαση υπέρ της Δημοκρατίας, με βάση την οποία η εταιρεία έπρεπε να καταβάλει ποσό ύψους €176.616, πλέον τόκους υπερημερίας από 19.1.2012 (ημέρα έναρξης της ακροαματικής διαδικασίας). Η εταιρεία εφείσβαλε την απόφαση και η εκδίκαση της σχετικής έφεσης εκκρεμεί. Συναφώς αναφέρεται ότι η εταιρεία αρχικά δεν αποδέχθηκε το αναθεωρημένο μίσθωμα για τις περιόδους 16.1.2007 – 15.1.2012 και 16.1.2012 – 15.1.2017, το οποίο καθορίστηκε σε €108.300,21 και €311.913,88, αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι το αναθεωρημένο μίσθωμα για την περίοδο 16.1.2017 – 15.1.2022 καθορίστηκε στα €139.736,95 και καταβάλλεται κανονικά. Το συσσωρευμένο ποσό των καθυστερημένων εσόδων αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Περίοδοι	2002- 2007	2007- 2012	2012 - 2017
	€	€	€
Αναθεωρημένα ετήσια μισθώματα	-	108.300,21	311.913,88
Αναθεωρημένα μισθώματα περιόδου	-	541.501,05	1.559.569,40
Απόφαση Δικαστηρίου στην αγωγή 446/2007	176.615,91	-	-
Τόκοι υπερημερίας από 19.1.2012	45.064,00	-	-
Σύνολο μισθωμάτων που καταβλήθηκαν	-	541.501,05	* 935.741,64
Διαφορά μισθωμάτων περιόδων	221.679,91	0,00	623.827,76
Συνολική διαφορά περιόδων		845.507,67	

* Καταβλήθηκαν τα μισθώματα μέχρι και τις 15.1.2015, ημερομηνία κατά την οποία έληγε η πρώτη περίοδος μίσθωσης για 33 έτη.

Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 3.3.2017 προς τη Νομική Υπηρεσία, ζήτησε την λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της εταιρείας για να απαιτηθεί η εξόφληση των καθυστερημένων οφειλών ύψους €623.827 και €176.615, όπως αναφέρονται πιο πάνω, αφού η εταιρεία δεν φάνηκε συνεπής στις υποχρεώσεις της και στα χρονοδιαγράμματα που τέθηκαν κατά την παράταση της περιόδου της μίσθωσης.

- (v) **Εκμίσθωση κρατικής δασικής γης στην εταιρεία Ε.** Ποσό ύψους €120.943,31 που περιλαμβάνεται στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2017, αφορά σε μίσθωμα από συμφωνία εκμίσθωσης ημερ. 12.2.1981, διάρκειας μέχρι 99 χρόνων (τριών περιόδων των 33 ετών) μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και ιδιωτικής εταιρείας, για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης, όπου ανεγέρθηκε ξενοδοχείο. Η πρώτη περίοδος μίσθωσης έληξε στις 11.2.2014 και στις 26.6.2015 υπογράφηκε συμφωνία για παράτασή της για άλλα 33 χρόνια, δηλαδή μέχρι τις 11.2.2047. Κατά την αναθεώρηση των μισθωμάτων τα ετήσια μισθώματα για τις περιόδους από 12.2.2011 – 11.2.2016 και 12.2.2016 – 11.2.2021 υπολογίστηκαν σε €64.683,35 και €41.192,17 αντίστοιχα, τα οποία δεν έγιναν αποδεκτά από την εταιρεία, και η οποία για τα έτη 2011 μέχρι και το 2014 συνέχισε να καταβάλλει μίσθωμα ύψους €47.464,56 που αφορούσε στην περίοδο 2006 – 2011. Κατά το 2016 και 2017 κατέβαλε επιπλέον ποσά ύψους €40.000 και €55.000, αντίστοιχα, στο πλαίσιο συζητήσεων για την παράταση της σύμβασης για άλλα 33 χρόνια. Το συσσωρευμένο ποσό των καθυστερήσεων παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Περίοδοι	2011 – 2016	2016 – 2018
	€	€
Αναθεωρημένα ετήσια μισθώματα	64.683,35	41.192,17
Αναθεωρημένα μισθώματα περιόδου	323.416,75	82.384,34
Μίσθωμα κατά την προηγούμενη περίοδο 2006 - 2001 - καταβάλλεται	47.464,56	-
Μισθώματα που καταβλήθηκαν για τέσσερα έτη	189.857,78	
Επιπλέον καταβολή	40.000,00	55.000,00
Σύνολο μισθωμάτων που καταβλήθηκαν	229.857,78	55.000,00
Διαφορά μισθωμάτων περιόδων	93.558,97	27.384,34
Συνολική διαφορά περιόδων		120.943,31

Για την απαίτηση των πιο πάνω ποσών εκκρεμεί η εκδίκαση της αγωγής αρ. 4406/2012, η οποία καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εναντίον της εταιρείας.

(β) Ετήσιες άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς και άλλους σκοπούς στην περιοχή Αμμοχώστου. Ποσό ύψους €353.188 που περιλαμβάνεται στα καθυστερημένα έσοδα στις 31.12.2017 αφορά σε 300, περίπου, ετήσιες άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς και άλλους σκοπούς στην περιοχή Αμμοχώστου, από το οποίο ποσό ύψους €108.472 αφορά στο 2017. Παρατηρήσαμε ότι τα καθυστερημένα αυτά έσοδα χρονολογούνται σε μερικές περιπτώσεις από το 2006. Τα μεγαλύτερα ποσά καθυστέρησης αφορούν στους πιο κάτω μισθωτές για τις αντίστοιχες χρονικές περιόδους:

Μισθωτής	Περίοδοι ετών	Ποσά €
1	2006 - 2017	14.692,50
2	2009 - 2017	11.611,20
3	2009 - 2017	9.699,20
4	2009 - 2017	9.672,60
5	2010 - 2017	9.320,90
6	2010 - 2017	9.108,60

Επισημαίνεται ότι η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ανάκτηση των υπό αναφορά καθυστερημένων εσόδων, για τα οποία δεν φαίνεται να λήφθηκαν αποτελεσματικά μέτρα είσπραξης. Επίσης όπως προκύπτει, με την ανοχή του Τμήματος οι μισθωτές συνεχίζουν να εκμεταλλεύονται τη δασική γη για γεωργικούς σκοπούς.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για διασφάλιση της είσπραξης όλων των καθυστερημένων εσόδων. Επισημάναμε επίσης ότι, εφόσον η υπό αναφορά κρατική δασική γη εκμισθώνεται για γεωργικούς σκοπούς, θα πρέπει το Τμήμα να εξετάσει το ενδεχόμενο αποχαρκτηρισμού της σε κρατική γη. Παρακαλέσαμε επίσης όπως ενημερωθούμε κατά πόσο υπάρχουν καθυστερημένα έσοδα από ετήσιες άδειες χρήσης δασικής γης για γεωργικούς σκοπούς που αφορούν σε άλλες δασικές περιοχές.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι μικρός αριθμός ετήσιων αδειών χρήσης κρατικής δασικής γης υπάρχει και στην υπόλοιπη Κύπρο (περίπου πενήντα), χωρίς όμως να παρουσιάζονται σημαντικές καθυστερήσεις στην καταβολή των οφειλών εκ μέρους των ενοικιαστών. Επίσης μας ανέφερε ότι σε σχέση με τα καθυστερημένα έσοδα στην περιοχή Κοκκινοχωριών (Επαρχίες Αμμοχώστου και Λάρνακας), το Τμήμα Δασών με σκοπό να τεκμηριώσει καλύτερα την κατοχή της γης από τους μεγαλύτερους οφειλέτες για την προώθηση των υποθέσεων στο Δικαστήριο προχώρησε, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, σε έλεγχο του κατά πόσο οι 15 μεγαλύτεροι οφειλέτες λάμβαναν εκταρικές επιδοτήσεις για τεμάχια γης για τα οποία δεν κατέβαλλαν τα σχετικά τέλη. Επίσης ο Διευθυντής μάς πληροφόρησε ότι η ετοιμασία φακέλων για την προώθηση υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου προγραμματίζεται να ξεκινήσει αφού πρώτα δοθεί μια τελευταία ευκαιρία στους οφειλέτες να διευθετήσουν τις υποχρεώσεις τους.

17. Υπερωριακή απασχόληση Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού (ΩΚΠ).

Το ΤΔΔΠ, με επιστολή του ημερ. 4.8.2016, μας πληροφόρησε ότι το 2003 δασοπυροσβέστες πιστώθηκαν με ελεύθερο χρόνο για το 75% των υπερωριών τους με βάση τη συμφωνία που επιτεύχθηκε στις 11.11.2009, η οποία προέβλεπε την παραχώρηση υπερωριών μέχρι και το τέλος του 2016. Για να μην επηρεαστούν οι δραστηριότητές του, το Τμήμα με επιστολή του ημερ. 29.9.2015 ζήτησε από το ΤΔΔΠ, έγκριση για επέκταση της περιόδου εφαρμογής της πιο πάνω συμφωνίας μέχρι και το τέλος του 2018, η οποία και δόθηκε με επιστολή του ΤΔΔΠ ημερ. 9.11.2016.

Διαπιστώθηκε ότι η Διεύθυνση του Τμήματος Δασών δεν ενημερώνεται με το υπόλοιπο του ελεύθερου χρόνου που βρίσκεται συσσωρευμένο στις κάρτες του ΩΚΠ, αφού οι προσωπικοί φάκελοί του τηρούνται στους κατά τόπους Σταθμούς και Περιφέρειες. Ως εκ τούτου, δεν λαμβάνονται μέτρα για αποφυγή μεγάλης συσσώρευσης ελεύθερου χρόνου.

Σύσταση: Η αποζημίωση των υπερωριακών καθηκόντων, είτε μερικώς, είτε εξ ολοκλήρου, με παραχώρηση ελεύθερου χρόνου, ενδεχομένως να έχει ως αποτέλεσμα τη μεγάλη συσσώρευση των υπόλοιπων των υπερωριών που βρίσκονται χρεωμένα στα δελτία υπερωριών. Επίσης επειδή οι προσωπικοί φάκελοι του ΩΚΠ τηρούνται στους κατά τόπους Σταθμούς και Περιφέρειες, εισηγηθήκαμε όπως η Διεύθυνση, σε τακτά χρονικά διαστήματα, ενημερώνεται με τα υπόλοιπα ελεύθερου χρόνου που τυχόν να βρίσκονται σε πίστη του ΩΚΠ και να προωθεί την έγκαιρη παραχώρηση του χρόνου αυτού, σε περιόδους χαμηλής επικινδυνότητας, όπου αυτό είναι εφικτό.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι με την εξάντληση των αδειών αυτών, μέχρι και το τέλος του 2018, όπως προνοεί η σχετική έγκριση, δεν αναμένεται να υπάρξει ξανά σοβαρό πρόβλημα, γιατί όλες οι ετήσιες άδειες και η αποζημίωση σε ελεύθερο χρόνο θα παραχωρούνται σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα από την ημερομηνία που κερδίζονται, σύμφωνα με οδηγίες του ίδιου προς τους Περιφερειακούς και Προϊστάμενους Τομέων. Μας ανέφερε επίσης ότι η ενημέρωση και παρέμβαση της Διεύθυνσης θα γίνεται όταν παρουσιάζονται προβλήματα στην παραχώρηση των αδειών στα προκαθορισμένα χρονοδιαγράμματα

18. Καταχώριση εισπράξεων που διενεργούνται από τους εισπράκτορες.

Από αιφνιδιαστικό έλεγχο στους τέσσερις από τους εννέα εισπράκτορες του Γραφείου Δασικής Περιφέρειας Λευκωσίας διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

(α) Αιφνιδιαστικοί έλεγχοι. Μέχρι την ημερομηνία ελέγχου είχε διενεργηθεί τεκμηριωμένος αιφνιδιαστικός έλεγχος μόνο στους εισπράκτορες της Δασικής Περιφέρειας Τροόδους και του Δασικού Κολλεγίου, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της Δημοσιονομικής και Λογιστικής Οδηγίας (ΔΛΟ) 38, σύμφωνα με την οποία, οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων ή οι εκπρόσωποι τους πρέπει να διεξάγουν, τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο, αιφνιδιαστικούς ελέγχους σε όλους τους λειτουργούς στους οποίους ανατέθηκε η είσπραξη και η φύλαξη των εσόδων. Ο Γενικός Λογιστής και ο Γενικός Ελεγκτής πρέπει να πληροφορούνται για τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε άμεση εφαρμογή της ΔΛΟ 38.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι αιφνιδιαστικοί έλεγχοι στους εισπράκτορες της Περιφέρειας διενεργούνται τόσο από τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό, όσο και από Ανώτερους Λειτουργούς της Περιφέρειας καθώς και ότι μέχρι σήμερα δεν διαπιστώθηκε οποιαδήποτε παρατυπία από τους Λειτουργούς που εισπράττουν και φυλάττουν κρατικά έσοδα. Μας πληροφόρησε επίσης ότι έχουν γίνει διευθετήσεις όπως εφαρμόζεται η ΔΛΟ 38.

(β) Φύλαξη μετρητών. Παρατηρήσαμε ότι δεν έχει γίνει υπόδειξη στους εισπράκτορες για τον ασφαλή τρόπο φύλαξης των μετρητών που τηρούν, με αποτέλεσμα να εναπόκειται στον κάθε εισπράκτορα να αποφασίζει για τον τρόπο φύλαξης των μετρητών στην κατοχή του. Συναφώς αναφέρουμε ότι, σε δύο περιπτώσεις, εισπράκτορες τηρούσαν εισπράξεις μαζί με προσωπικά τους χρήματα, με μία περίπτωση δασικού λειτουργού να φυλάσσει τα χρήματα από τις εισπράξεις στο προσωπικό του πορτοφόλι.

Σύσταση: Αναφέραμε ότι επιβάλλεται όπως δοθούν σαφείς οδηγίες στους εισπράκτορες για τον τρόπο φύλαξης των μετρητών στην κατοχή τους και δημιουργηθούν οι κατάλληλοι χώροι στα Γραφεία του Τμήματος για την ασφαλή φύλαξη των μετρητών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι ο κάθε υπάλληλος που εισπράττει οφείλει να καταθέτει τα μετρητά ή επιταγές άμεσα σε υποκατάστημα Τράπεζας που βρίσκεται μόλις 1 χιλιόμετρο από το Δασικό Σταθμό Αθαλάσσας και σε περίπτωση που για κάποιους λόγους δεν μπορεί να μεταβεί στο εν λόγω κατάστημα το αναφέρει άμεσα στον προϊστάμενό του ή στον υπεύθυνο εισπράξεων του λογιστηρίου για εξεύρεση άλλου τρόπου για το έμβασμα. Μας ανέφερε επίσης ότι όλοι οι υπάλληλοι διαθέτουν στο γραφείο τους συρτάρι που μπορεί να κλειδώσει, στα γραφεία αυτά κατά τις μη εργάσιμες ώρες ενεργοποιείται σύστημα συναγερμού καθώς και ότι πέραν τούτων, δεν μπορεί να δημιουργηθεί άλλος χώρος φύλαξης, εφόσον ο κάθε υπάλληλος είναι προσωπικά υπεύθυνος για τη φύλαξη των μετρητών ή επιταγών που εισπράττει.

(γ) Τήρηση εισπράξεων και καταθέσεων. Κατά τον έλεγχό μας διαπιστώθηκε ότι οι εισπράκτορες δεν αντιστοιχούν τα δελτία καταθέσεων με τις αποδείξεις εισπραξης με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτός ο πλήρης έλεγχος των δελτίων καταθέσεων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως τα δελτία καταθέσεων αντιστοιχούν στους αριθμούς αποδείξεων εισπραξης, ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα του συνολικού ποσού της κατάθεσης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι σε κάποιες περιπτώσεις, στα μέσα του μήνα, τα δελτία καταθέσεων μπορεί να μην αντιστοιχούν με τις αποδείξεις εισπραξης καθώς οι υπάλληλοι κατακρατούν ένα μικρό ποσό από τις εισπράξεις για να μπορούν να δίνουν ρέστα στους πολίτες, όμως στο τέλος του μήνα, με την παράδοση των εισπράξεων στον υπεύθυνο Δασικό Λειτουργό, τα δελτία καταθέσεων αντιστοιχούν με τις αποδείξεις εισπραξης.

19. Μητρώο Βιβλίων Είσπραξης F91.

Σε επιτόπιο έλεγχο που πραγματοποίησε η Υπηρεσία μας στις 12.12.2017 στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου, διαπιστώθηκε ότι εννέα δασικοί λειτουργοί έχουν εξουσιοδοτηθεί να ενεργούν ως εισπράκτορες, με τους περισσότερους να έχουν στην κατοχή τους πέραν του ενός βιβλίου εισπραξης. Επίσης εντοπίστηκε περίπτωση όπου βιβλίο εισπραξης ήταν χρεωμένο σε δασικό λειτουργό ο οποίος έχει αφυπηρέτησει, καθώς και περιπτώσεις όπου συμπληρωμένα βιβλία εισπραξης δεν είχαν επιστραφεί στον Λειτουργό που τηρεί το Μητρώο Βιβλίων Είσπραξης.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί από το Τμήμα η ανάγκη για εξουσιοδότηση τόσο μεγάλου αριθμού δασικών λειτουργών που ενεργούν ως εισπράκτορες και να μελετηθεί εάν ο αριθμός των βιβλίων εισπραξης που εκδίδονται υπερβαίνει τις τρέχουσες ανάγκες. Επιπρόσθετα, επιβάλλεται όπως συμπληρωμένα βιβλία εισπραξης, επιστρέφονται στον Λειτουργό που τηρεί το Μητρώο Βιβλίων Είσπραξης, ώστε να το ενημερώνει σχετικά.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι ως πάγια πολιτική της Περιφέρειας, όλοι οι Δασικοί Λειτουργοί χρεώνονται με βιβλίο εισπραξης για την εύρυθμη λειτουργία της Περιφέρειας καθώς επίσης ότι τα βιβλία εισπραξης, μόλις συμπληρωθούν, επιστρέφονται στον Λειτουργό που τηρεί το Μητρώο Βιβλίων Είσπραξης. Μας ανέφερε επίσης ότι οι περιπτώσεις που υπάλληλοι ήταν χρεωμένοι με συμπληρωμένα βιβλία και η περίπτωση κατά την οποία υπάλληλος αφυπηρέτησε χωρίς να παραδώσει το βιβλίο εισπραξης, ήταν μεμονωμένες και έχουν διορθωθεί.

20. Μητρώο Συμβολαίων.

Το Τμήμα τηρεί τα μητρώα συμβολαίων του στο Ολοκληρωμένο Σύστημα Διοικητικής και Οικονομικής Πληροφόρησης. Διαπιστώθηκε ότι στο Γραφείο Δασικού Μηχανικού το μητρώο συμπληρώνεται με την εισπραξη της πρώτης πληρωμής της σύμβασης από τον ανάδοχο και όχι με τη σύναψη της σύμβασης. Αυτό εγκυμονεί διάφορους κινδύνους,

όπως, να μη γνωρίζει το Γραφείο τα συμβόλαια για τα οποία αναμένεται να πραγματοποιηθούν πληρωμές σε περίπτωση απουσίας των συντονιστών των συμβάσεων.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως όλες οι εγγραφές καταχωρίζονται στο μητρώο με τη σύναψη της σύμβασης.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι θεωρεί τη σύστασή μας πολύ ορθή και ότι δόθηκαν οδηγίες στον αρμόδιο λειτουργό του Λογιστηρίου του Κλάδου να καταχωρεί τα σχετικά στοιχεία στο Μητρώο Συμβολαίων με τη σύναψη της κάθε σύμβασης και την παραλαβή αντίγραφου της.

21. Καταγγελίες που αφορούσαν σε συγκεκριμένο Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό.

Από την εξέταση καταγγελιών που αφορούσαν σε συγκεκριμένο Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό, διαπιστώθηκαν τα πιο κάτω:

Μεταξύ του εποχικού ωρομίσθιου προσωπικού που προσλήφθηκε από το Τμήμα Δασών για το έτος 2018 περιλαμβάνονται και δύο άτομα πρώτου βαθμού συγγένειας με τον Προϊστάμενο της Δασικής Περιφέρειας. Ο ένας εκ των δύο τοποθετήθηκε σε Δασικό Σταθμό, ο οποίος υπάγεται στη δικαιοδοσία του εν λόγω Προϊστάμενου και ο δεύτερος ήταν υποψήφιος για πρόσληψη ως δασοπυροσβέστης κατά την πραγματοποίηση του δεύτερου σταδίου προσλήψεων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι οι δύο ωρομίσθιοι που έχουν πρώτου βαθμού συγγένεια με τον Προϊστάμενο της Δασικής Περιφέρειας, προσλήφθηκαν για πρώτη φορά ο μὲν πρώτος το 2012, ενώ ο δεύτερος το 2017, οι προσλήψεις έγιναν με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων από τις Επιτροπές Πρόσληψης καθώς και ότι ο σημερινός Προϊστάμενος της Περιφέρειας, λόγω του βαθμού συγγένειας που έχει με τους δύο υποψήφιους, δεν συμμετείχε στις Επιτροπές. Επίσης μας ανέφερε ότι, όσον αφορά στον ωρομίσθιο που είναι τοποθετημένος στο Δασικό Σταθμό, είναι εποχικός αορίστου χρόνου, είναι μόνιμος κάτοικος της περιοχής και δεν υπάρχει δυνατότητα μετάθεσής του σε άλλη Περιφέρεια. Συναφώς μας πληροφόρησε επίσης ότι, ο ίδιος έχει κάνει υποδείξεις στους άμεσα Προϊσταμένους του συγκεκριμένου ωρομίσθιου για να μην τυγχάνει οποιασδήποτε ευνοϊκής μεταχείρισης σε σύγκριση με το υπόλοιπο ωρομίσθιο προσωπικό. Όσον αφορά στον δεύτερο ωρομίσθιο, μας ανέφερε ότι απασχολείται στη Μονάδα Πτητικών Μέσων, η οποία διοικητικά δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα του συγκεκριμένου Προϊστάμενου.

22. Καταγγελίες που αφορούσαν στην Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου.

(i) Στην παράγραφο 2.2.(γ) του Κανονισμού 30 «Διαδικασία πρόσληψης και προσόντα των Δασοπυροσβεστών/Πυροφυλάκων» αναφέρεται ότι ο αιτητής πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις, διαφορετικά η αίτησή του θα απορρίπτεται και δεν θα τυγχάνει περαιτέρω εξέτασης, μεταξύ των οποίων «να έχει καλή σωματική και φυσική κατάσταση, χωρίς σοβαρό πρόβλημα υγείας». Σύμφωνα με πρακτικά της Επιτροπής Επιλογής ημερ. 27.2.2018, κατά την πρώτη φάση της διαδικασίας πρόσληψης δασοπυροσβεστών στη συγκεκριμένη Δασική Περιφέρεια για το 2018, υποβλήθηκαν 93 αιτήσεις καθώς και αντίστοιχος αριθμός ιατρικών πιστοποιητικών, σε σχέση με τα οποία παρατηρήσαμε τα πιο κάτω:

- Σε αρκετά ιατρικά πιστοποιητικά γίνεται μια στερεότυπη και επαναλαμβανόμενη αναφορά όπως «ο ανωτέρω δεν παρουσιάζει κάτι παθολογικό» και ότι «ο ανωτέρω είναι σωματικά εντελώς υγιής».

- Τρεις συγκεκριμένοι ιατροί συνέταξαν τα 50 από τα 93 ιατρικά πιστοποιητικά.
- Όσον αφορά σε ιατρικά πιστοποιητικά που εκδόθηκαν από κυβερνητικό ιατρικό λειτουργό παρατηρήσαμε ότι ορισμένα από αυτά έχουν εκδοθεί στο έντυπο ΥΥ(Ι.Υ)14 «Ιατρική Συνταγή», στα οποία υπάρχει ένδειξη ότι το άτομο εγγράφηκε στο κατά περίπτωση ιατρικό κέντρο για ιατρική εξέταση, ενώ σε τρεις περιπτώσεις τα ιατρικά πιστοποιητικά έφεραν εκπρόθεσμη ημερομηνία, (σε μία περίπτωση 20.2.2018), δηλαδή μεταγενέστερη της τελευταίας ημερομηνίας υποβολής αιτήσεων, δηλαδή τις 16.2.2018, σε μια δεν έφερε ημερομηνία και σε μια άλλη είχε προσκομιστεί μόνο αντίγραφο.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα θέσει συγκεκριμένες απαιτήσεις όσον αφορά στις αναφορές που γίνονται στην ιατρική βεβαίωση έτσι ώστε αυτές να είναι συγκεκριμένες και όχι γενικές, για να διασφαλίζεται η καταλληλότητα και ετοιμότητα των δασοπυροσβεστών για τον σκοπό τον οποίο προσλαμβάνονται.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι το θέμα εξειδικευμένων ιατρικών εξετάσεων στους δασοπυροσβέστες συζητήθηκε παλαιότερα με το Υπουργείο Υγείας και με τις Συντεχνίες των ωρομισθίων, χωρίς να υπάρχει κατάληξη, λόγω του υψηλού κόστους των εξετάσεων. Επίσης μας ανέφερε ότι οι υποψήφιοι δασοπυροσβέστες, προσκομίζουν ιατρικό πιστοποιητικό ή βεβαίωση από ιατρό ότι δεν έχουν σοβαρό πρόβλημα υγείας όπως αναφέρεται στον σχετικό Κανονισμό καθώς επίσης ότι εναπόκειται στον κάθε υποψήφιο να επιλέξει το γιατρό του, και από τον γιατρό σε ποιές εξετάσεις θα τον υποβάλει και πώς θα συντάξει το σχετικό πιστοποιητικό. Επιπρόσθετα, μας ανέφερε ότι το θέμα θα τεθεί και πάλι στην επόμενη συνάντηση με τις Συντεχνίες και το ΤΔΔΠ καθώς και ότι, ενδεχομένως, η υιοθέτηση πιο εξειδικευμένων ιατρικών εξετάσεων θα είναι εφικτή με την εφαρμογή του νέου Γενικού Σχεδίου Υγείας.

- (ii) Παρατηρήσαμε ότι οι αιτήσεις για πρόσληψη στο σώμα Δασοπυροσβεστών/ Πυροφυλάκων δεν σφραγίστηκαν στις πλείστες των περιπτώσεων, εκτός από αυτές που λήφθηκαν από τον Δασικό Σταθμό Μαχαιρά. Παλαιότερα είχαμε εισηγηθεί όπως οι αιτήσεις και τα επισυναπτόμενα έγγραφα και πιστοποιητικά σφραγίζονται κατά την παραλαβή τους από το Τμήμα, με σφραγίδα στην οποία να αναγράφεται η ημερομηνία παραλαβής και το Τμήμα συμφώνησε. Συναφώς αναφέρουμε ότι, στην ανακοίνωση για πρόσληψη δασοπυροσβεστών και συγκεκριμένα στην τέταρτη παράγραφο αναφέρεται ότι, οι αιτήσεις μαζί με όλα τα επισυναπτόμενα έγγραφα ή πιστοποιητικά θα πρέπει να σφραγίζονται με την ημερομηνία παραλαβής και αυτές που θα φθάνουν μετά τις 16.2.2018 θα απορρίπτονται.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε και πάλι όπως οι αιτήσεις και τα επισυναπτόμενα έγγραφα και πιστοποιητικά να σφραγίζονται, κατά την παραλαβή τους από το Τμήμα, με σφραγίδα στην οποία να αναγράφεται η ημερομηνία παραλαβής τους, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι η μη σφράγιση κάποιων αιτήσεων στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου οφείλεται στην παράλειψη κάποιων υπαλλήλων να εφαρμόσουν το μέτρο αυτό καθώς επίσης ότι έγιναν σχετικές συστάσεις και την ερχόμενη χρονιά θα διενεργηθεί πιο εντατικός έλεγχος για να μην επαναληφθεί το φαινόμενο αυτό.

- (iii) Όπως πληροφορηθήκαμε από το Τμήμα, η ανάθεση καθηκόντων παρατηρητή πυρκαγιών γίνεται από τον Περιφερειακό/Υπεύθυνους των Σταθμών κατά την κρίση τους και των εκάστοτε πρόσθετων αναγκών, είτε σε ωρομίσθιους του Τμήματος είτε σε ιδιώτες. Σε επιστολή του ΤΔ ημερ. 2.6.2016 προς τις Δασικές Περιφέρειες,

Διευθυντή Δασικού Κολlegίου και Προϊστάμενο Μονάδας Πτητικών Μέσων με θέμα «Αμοιβή ατόμων οι οποίοι καλούνται να εκτελέσουν καθήκοντα παρατηρητή πυρκαγιών, οδηγού φορτηγών και χειριστή βαρέων οχημάτων» μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι:

- Για ΩΚΠ του Τμήματος Δασών που θα απασχοληθούν πέραν του κανονικού τους ωραρίου, οι ημερήσιες ώρες απασχόλησης δεν θα υπερβαίνουν τις οκτώ και θα αποζημιώνονται υπό μορφή υπερωριών, λαμβανομένου υπόψη της πρόνοιας του Νόμου σε σχέση με τις μέγιστες ώρες απασχόλησης τη βδομάδα ή την περίοδο. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν επαρκείς πιστώσεις, κατόπιν συμφωνίας με τον ωρομίσθιο πριν την ανάθεση του καθήκοντος, μέρος ή ολόκληρη η αποζημίωση μπορεί να καταβληθεί και σε ελεύθερο χρόνο.
- Τα άτομα που δεν εργάζονται στο Τμήμα, θα αναλαμβάνουν καθήκοντα κατόπιν προφορικής συμφωνίας. Για τα καθήκοντα παρατηρητή πυρκαγιών θα αμείβονται με €60 την ημέρα τις καθημερινές και €70 το Σάββατο, την Κυριακή ή την αργία, ενώ οι χειριστές βαρέων οχημάτων και οι οδηγοί φορτηγών θα αμείβονται με €70 την ημέρα τις καθημερινές και €80 το Σάββατο, την Κυριακή ή την αργία.
- Επισημαίνεται επίσης ότι οι παροχείς υπηρεσιών θα εκδίδουν τιμολόγια για τις υπηρεσίες τους με βάση την προφορική συμφωνία για να πληρωθούν και θα ενημερώνονται για την υποχρέωσή τους να δηλώσουν το οποιοδήποτε ποσό στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, στο Φόρο Εισοδήματος καθώς και στο Φ.Π.Α εάν εμπίπτουν στη κατηγορία ατόμων που είναι εγγεγραμμένα στο Φ.Π.Α.

Αναφορικά με την απασχόληση παρατηρητή πυρκαγιών παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Όπως διαφάνηκε, ένα εκ των παιδιών του Περιφερειακού Δασικού Λειτουργού απασχολήθηκε κατά τα προηγούμενα έτη ως παρατηρητής πυρκαγιών.
- Δεν τεκμηριώνεται ο τρόπος υπολογισμού του ύψους των εφάπαξ αποζημιώσεων που καθορίστηκαν, ούτε και φαίνεται να έχει ληφθεί η σύμφωνη γνώμη και έγκριση του ΤΔΔΠ.
- Στα τιμολόγια που εκδίδουν οι παρατηρητές πυρκαγιών δεν δίνεται επαρκής πληροφόρηση και δεν διασφαλίζεται ότι οι παροχείς υπηρεσιών δηλώνουν και καταβάλλουν οποιοδήποτε ποσό στις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, στο Φόρο Εισοδήματος καθώς και στο Φ.Π.Α εάν εμπίπτουν στη κατηγορία ατόμων που είναι εγγεγραμμένα στο Φ.Π.Α.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε την επαναξιολόγηση της ανάγκης παροχής υπηρεσιών παρατηρητή πυρκαγιών από ιδιώτες και εάν αυτό κριθεί αναγκαίο, όπως θεσμοθετηθούν οι διαδικασίες απασχόλησής του. Το Τμήμα οφείλει να διασφαλίσει ότι στα τιμολόγια αναγράφεται επαρκής πληροφόρηση και ότι καταβάλλονται ενδεχόμενες οφειλές προς τα Ταμεία του Κράτους. Επίσης, εισηγηθήκαμε να τεκμηριωθεί ο τρόπος υπολογισμού των αποζημιώσεων που καθορίστηκαν από το Τμήμα και να εξασφαλιστεί η σύμφωνη γνώμη του ΤΔΔΠ.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι παρατηρητές πυρκαγιών είναι διαχρονικό μέτρο ενίσχυσης της πρόληψης και καταστολής δασικών πυρκαγιών κατά την περίοδο υψηλού κινδύνου, όταν το προσωπικό που εργάζεται δεν επαρκεί για να καλύψει όλες τις ανάγκες της υπηρεσίας. Μας ανέφερε επίσης ότι κατά προτεραιότητα απασχολούνται υπερωριακά οι ωρομίσθιοι του Τμήματος αλλά

υπάρχουν μεμονωμένες περιπτώσεις απασχόλησης ιδιωτών. Όσον αφορά στην υπερωριακή απασχόληση ΩΚΠ εξασφαλίζεται έγκριση της Επιτροπής. Όσον αφορά στην αποζημίωση σε ιδιώτες για τις υπηρεσίες που προσφέρουν, αυτή καθορίστηκε με βάση το κόστος απασχόλησης του ΩΚΠ σε αντίστοιχα επαγγέλματα αφορά μικρά ποσά και δεν απαιτείται έγκριση από το ΤΔΔΠ.

(iv) Στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE – RIZOELIA διενεργήθηκαν μεταξύ άλλων δαπάνες αγοράς υπηρεσιών, για τις οποίες παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- Οι διαγωνισμοί ΤΔ 23/2014 και ΤΔ 41/2014 με προϋπολογισμό σύμβασης ύψους €30.000 και €21.000, αντίστοιχα αφορούσαν στο ίδιο αντικείμενο με διαφορετικά αναμενόμενα αποτελέσματα. Επισημάναμε επίσης, ότι η ευρύτητα συμμετοχής ήταν πολύ περιορισμένη, αφού υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές για κάθε διαγωνισμό και ενδεχομένως η προκήρυξη ενός κοινού διαγωνισμού να οδηγούσε σε ευρύτερη συμμετοχή και μείωση του διοικητικού κόστους.
- Οι διαγωνισμοί Τ.Τ.Π&Π. 3/2015 και Τ.Τ.Π.&Π. 4/2015 αφορούσαν στην κατασκευή και προμήθεια 1.000 μεταλλικών κιγκλιδωμάτων και στην τοποθέτηση 1.000 μεταλλικών κιγκλιδωμάτων, με προϋπολογισμό σύμβασης ύψους €6.000 πλέον ΦΠΑ και €5.000, πλέον ΦΠΑ, αντίστοιχα. Στην περίπτωση του διαγωνισμού Τ.Τ.Π&Π. 4/2015, ζητήθηκαν προτάσεις από τέσσερις οικονομικούς φορείς εκ των οποίων μόνο ένας ανταποκρίθηκε, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εύλογα ερωτήματα αναφορικά με την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων από τους οποίους ζητήθηκαν προσφορές. Επίσης, το αντικείμενο των υπό αναφορά διαγωνισμών δεν δικαιολογούσε, κατά την άποψή μας, την ανάγκη προκήρυξης δυο ξεχωριστών διαγωνισμών.
- Απασχόληση ατόμων σε εργασίες χωρίς να τεκμηριώνεται η επιλογή τους, ούτε και η βάση αποζημίωσής τους για τις εργασίες που προσέφεραν. Επίσης παρατηρήθηκε διακύμανση στις τιμές αποζημίωσης για όμοιες εργασίες, όπως κατασκευή ξερολιθιών, κόψιμο χόρτων με τη μέρα ή/και με το μέτρο.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο των διαγωνισμών και τεκμηρίωση του ύψους των δαπανών, καθώς επίσης διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού, της διαφάνειας, αποφυγής διακρίσεων και ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι δεν ήταν προγραμματισμένο από την αρχή να ζητηθούν δύο προσφορές (ΤΔ 23/2014 και ΤΔ 41/2014) και ότι, η ταυτόχρονη προκήρυξη, ενδεχομένως, να οδηγούσε σε ευρύτερη συμμετοχή, αν και η μέχρι σήμερα 10χρονη εμπειρία του Τμήματος στην αγορά υπηρεσιών Δασολόγου ή και Βιολόγου, δείχνει ότι το ενδιαφέρον είναι περιορισμένο διότι οι αμοιβές που προσφέρονται (κάτω από €1.000 μηνιαίως) θεωρούνται χαμηλές. Μας ανέφερε επίσης ότι ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, στο μέλλον θα καταβληθεί προσπάθεια να μην επαναληφθεί.

Όσον αφορά στους διαγωνισμούς Τ.Τ.Π.&Π.3/2015 και Τ.Τ.Π.&Π.4/2015, ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι προκηρύχθηκαν ξεχωριστά αφού ο πρώτος αφορούσε σιδηροκατασκευές και ο δεύτερος οικοδομικές εργασίες και ότι σε περίπτωση προκήρυξης ενός διαγωνισμού, το ολικό κόστος πιθανόν να αυξανόταν, αφού ο εργολάβος θα προσλάμβανε υποεργολάβο για την ολοκλήρωση της σύμβασης. Μας ανέφερε επίσης ότι οι φορείς από τους οποίους ζητήθηκαν προσφορές για το διαγωνισμό Τ.Τ.Π.&Π.4/2015 είναι εταιρείες από την ευρύτερη

περιοχή Λάρνακας που ασχολούνται με τέτοιου είδους εργασίες και έχουν συνεργαστεί και στο παρελθόν με το Τμήμα Δασών.

Επιπρόσθετα, όπως μας πληροφόρησε, οι διακυμάνσεις των τιμών στην αποζημίωση για όμοιες εργασίες, όσον αφορά στο κόψιμο χόρτων, οφείλεται στο μέγεθος και την ποσότητα των χόρτων που ποικίλει ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες που επικροτούν και τις βροχοπτώσεις κάθε χρόνο. Όσον αφορά στις διακυμάνσεις των τιμών στην αποζημίωση για την κατασκευή των ξηρολιθίων, αυτές οφείλονται στην ποσότητα της εργασίας. Τέλος, δεν προκηρύχθηκε ένας διαγωνισμός λόγω του ότι, στην πρώτη περίπτωση, υπήρξε πρόβλημα διάβρωσης σε παρακείμενη φυτεία και έχριζε άμεσης αντιμετώπισης.

- (v) Διαπιστώσαμε ότι άτομα τα οποία απασχολούνται ως εποχικοί δασοπυροσβέστες κατά τα τελευταία χρόνια προσέφεραν σε ορισμένες περιπτώσεις και άλλες υπηρεσίες προς το Τμήμα (Αθαλάσσα, Φυτώριο, Ριζοελιά) τόσο σε προηγούμενα έτη, όσο και κατά το 2017.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι υπό αναφορά υπηρεσίες αφορούσαν εξειδικευμένης φύσεως δασοκομικές εργασίες όπως κλαδεύσεις, κοπή δέντρων κ.λπ. για την εκτέλεση των οποίων απαιτούνται πιστοποιητικά εκπαίδευσης στη χρήση αλυσοπρίονου ή εξειδίκευση σε ειδικά μηχανήματα και εργαλεία που μόνο μικρός αριθμός ΩΚΠ κατέχει. Λόγω των πολλών δουλειών και υποχρεώσεων αλλά και λόγω του ότι δεν υπάρχουν πιστώσεις για υπερωρίες, η Περιφέρεια, ορισμένες φορές, προβαίνει στην αγορά υπηρεσιών από άτομα που κατέχουν τις γνώσεις και την ικανότητα να διεκπεραιώσουν τις εργασίες αυτές. Μας ανέφερε επίσης ότι με βάση τον Κανονισμό 10Α του ΩΚΠ, η ιδιωτική απασχόληση ωρομίσθιου δεν απαγορεύεται εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις που καθορίζει ο Κανονισμός.

- (vi) Στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, άρθρο δαπανών 05.71.709 «Προστασία Δασών και Αναδάσωση Καμένων Περιοχών» κατά το 2017, διενεργήθηκε πληρωμή ύψους €552, για κόψιμο χόρτων και χαμηλών θάμνων σε ερείσματα δρόμων που διέρχονται διαμέσου δάσους στην περιοχή «Τάφοι των ΟΗΕ» μέχρι και τα δάση «Αστροφεγγιές» για 1.380 τρεχούμενα μέτρα προς €0,40, καθώς και πληρωμή ύψους €650, που αφορούσε σε κόψιμο χόρτων και χαμηλών θάμνων σε ερείσματα δασικών δρόμων στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Μαχαιρά για 2.600 μέτρα προς €0,25.

Όπως προκύπτει, παρατηρείται τεράστια διακύμανση μεταξύ του ύψους των δύο τιμών ανά τρέχων μέτρο, κάτι που εκ πρώτης όψεως δεν φαίνεται να δικαιολογείται, εκτός και εάν συνέτρεχαν άλλοι ειδικοί λόγοι. Επισημίσαμε ότι, όσον αφορά στην πρώτη περίπτωση, ο παροχέας παρείχε υπηρεσίες προς το Τμήμα και σε προηγούμενα έτη.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς ανέφερε ότι η διαφορά στη διακύμανση μεταξύ του ύψους των δύο τιμών ανά τρεχούμενο μέτρο οφείλεται αποκλειστικά στο είδος και την πυκνότητα της βλάστησης που αφαιρέθηκε. Στην πρώτη περίπτωση η βλάστηση ήταν πολύ πιο πυκνή και το είδος της ήταν πιο δύσκολο να αφαιρεθεί σε σχέση με τη δεύτερη περίπτωση.

- (vii) Με την προσφορά Τ.Τ.Π.&Π. 3/2015 αγοράστηκαν 1.000 κιγκλιδώματα τα οποία προβλεπόταν να τοποθετηθούν σύμφωνα με το αντικείμενο της προσφοράς Τ.Τ.Π.&Π. 4/2015. Όπως διαπιστώθηκε σύμφωνα με το τιμολόγιο που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της προσφοράς 4/2015, έγινε διάνοιξη 923 λάκων βάθους 30 εκ. και τοποθέτηση και στήριξη με σκυρόδεμα C20 μεταλλικών κιγκλιδωμάτων, χωρίς να γίνεται αναφορά στον αριθμό τους. Όπως πληροφορηθήκαμε, τα κιγκλιδώματα τοποθετήθηκαν για σκοπούς περιφράξης στο Πάρκο Ριζοελιάς καθώς και για κάλυψη άλλων αναγκών στην

Αθαλάσσα, Λυθροδόνα, Κάβο - Γκρέκο και Ακάμα. Επίσης, μας αναφέρθηκε ότι στις 11.4.2018 υπήρχε συνολικό απόθεμα 118 κιγκλιδωμάτων στον Δασικό Σταθμό Ριζοελιάς.

Παρατηρήσαμε ότι η αγορά των 1.000 κιγκλιδωμάτων δεν καταχωρίστηκε σε καθολικό αποθήκης ούτε και υπήρχαν στοιχεία αναφορικά με την χρηστή διάθεση και αξιοποίησή τους, καθώς και για σκοπούς επιβεβαίωσης του υπολοίπου του αποθέματος.

Σύσταση: Επισημάνουμε ότι τα υλικά που αγοράζονται από το Τμήμα θα πρέπει να καταχωρίζονται σε καθολικά αποθήκης έτσι ώστε να διασφαλίζεται η χρηστή τους διάθεση καθώς και αξιοποίησή τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι η διαφορά στον αριθμό των κιγκλιδωμάτων που αγοράστηκαν, με τον αριθμό που αρχικά τοποθετήθηκε, οφείλεται στο γεγονός ότι κάποιοι δρόμοι που θα έκλειναν με κιγκλιδώματα, τελικά έκλεισαν με μεταλλική αλυσίδα (χρήση λιγότερων πασσάλων). Επίσης μας ανέφερε ότι λόγω βανδαλισμών στο Εθνικό Δασικό Πάρκο κρατήθηκε αριθμός κιγκλιδωμάτων ως απόθεμα για αντικατάσταση των αναμενόμενων ζημιών, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε αντικαταστάσεις.

Επισημάνουμε ότι όλες οι πιο πάνω παρατηρήσεις συνιστούν αδυναμίες και ελλιπή διοικητική εποπτεία. Επίσης ο ελέγχων λειτουργός του Τμήματος, στη βάση των αρμοδιοτήτων και ευθυνών που του αποδίδονται δυνάμει του Περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014) και του Περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμου του 2014 (Ν.38(Ι)/2014), θα πρέπει άμεσα να προβεί στη λήψη μέτρων για συμμόρφωση με προβλεπόμενα στους κατά περίπτωση Νόμους και Κανονισμούς.

23. Διερεύνηση καταγγελιών που αφορούσαν στην Δασική Περιφέρεια Πάφου.

Αναφορικά με καταγγελίες που αφορούσαν στην στελέχωση της Δασικής Περιφέρειας Πάφου με τρεις Ανώτερους Συντηρητές Δασών αναφέρουμε τα ακόλουθα:

Στο πλαίσιο αναδιοργάνωσης του Τμήματος Δασών, σε συνεδρία της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού που πραγματοποιήθηκε στις 24.2.2009 επήλθε συμφωνία για αναδιοργάνωση του Τμήματος, και, μεταξύ άλλων, οι θέσεις Ανώτερου Συντηρητή Δασών (ΑΣΔ) αυξήθηκαν από πέντε σε επτά, ώστε να είναι δυνατή η στελέχωση των πιο κάτω τεσσάρων Τομέων και τριών Δασικών Περιφερειών:

- Τομέας Περιβάλλοντος, Πάρκων και Αναψυχής.
- Τομέας Διαχείρισης, Ερευνών, Δασοκομίας και Εντομοπαθολογίας.
- Τομέας Γαιών, Χωρομετρίας και Τηλεπισκόπησης.
- Τομέας Δασικής Μηχανικής και Πυροπροστασίας.
- Δασική Περιφέρεια Πάφου.
- Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου.
- Δασική Περιφέρεια Τροόδους.

Συναφώς αναφέρουμε ότι την εν λόγω περίοδο, μέχρι σήμερα, ως Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός Πάφου υπηρετούσε και υπηρετεί ο Λειτουργός 1 που κατείχε/κατέχει μέχρι σήμερα τη θέση ΑΣΔ.

Στις 2.7.2015, το Υπουργείο ΓΑΑΠ, κατόπιν αιτήματος του Τμήματος Δασών υπέβαλε προς την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ) κατάλογο μεταθέσεων υπαλλήλων του Τμήματος μεταξύ των οποίων ήταν και ο Λειτουργός 2 που κατείχε τη θέση ΑΣΔ και υπηρετούσε στο Δασικό Κολλέγιο στον Πρόδρομο, με προτεινόμενο Σταθμό μετακίνησης τη Δασική Περιφέρεια Πάφου, αναφέροντας ως λόγους για την προτεινόμενη μετάθεση «υπηρεσιακοί και επιθυμία του ιδίου». Επίσης σε επιστολή του Τμήματος ημερ. 14.7.2015, προς την ΕΔΥ, διευκρινίστηκε ότι η μετάθεση είναι για τα Γραφεία του Τμήματος Δασών στην Πάφο με ισχύ από 1.8.2015. Η ΕΔΥ με επιστολή της ημερ. 17.7.2015 ενημέρωσε τον Λειτουργό 2 για την επικείμενη μετάθεσή του από το Δασικό Κολλέγιο στα Γραφεία του Τμήματος Δασών στην Πάφο, Δασική Περιφέρεια Πάφου από 1.8.2015. Όπως αναφέρεται σε επιστολή του Διευθυντή του Τμήματος ημερ. 3.8.2015, ο εν λόγω ΑΣΔ, ανέλαβε, επιπρόσθετα των καθηκόντων του στο Δασικό Κολλέγιο, που πλέον θα απαιτούν πολύ λιγότερο χρόνο από ότι προηγουμένως, και καθήκοντα προϊστάμενου των Δασικών Σταθμών Ακάμα και Γεροσκήπου, καθώς και του προσωπικού που υπάγονται σε αυτούς. Συναφώς αναφέρουμε ότι, από αλληλογραφία καταχωρισμένη στους φακέλους του Αρχείου του Τμήματος, διαφάνηκε ότι προέκυψε σύγκρουση στις σχέσεις συνεργασίας των δυο υπό αναφορά ΑΣΔ από τον Αύγουστο του 2015 και ο Διευθυντής, με επιστολή του ημερ. 4.5.2016, καθόρισε τις αρμοδιότητες εκάστου στην Δασική Περιφέρεια Πάφου.

Στη συνέχεια, τον Δεκέμβριο του 2016, προήχθησαν, μεταξύ άλλων, τρεις Συντηρητές Δασών Α΄ σε ΑΣΔ, ένας εκ των οποίων ήταν ο Λειτουργός 3 που υπηρετούσε/υπηρετεί ως Προϊστάμενος των Υποπεριφερειών Κάμπου και Παναγιάς με έδρα την Παναγιά. Όπως πληροφορηθήκαμε, ο Προϊστάμενος Κλάδου Προστασίας, Λειτουργός 4 που είναι ο δεύτερος που προήχθηκε σε ΑΣΔ, μεταβαίνει για υπηρεσιακούς λόγους στην Δασική Περιφέρεια Πάφου ορισμένες μέρες της εβδομάδας.

Ο τέως Διευθυντής του Τμήματος σε επιστολή του ημερ. 4.1.2018 προς τη Γενική Διευθύντρια ΓΑΑΠ, αναφερόμενος σε ερωτήματα που του έθεσε, αναφέρει ότι η πιο σοβαρή απόκλιση από το οργανόγραμμα είναι η παραμονή/τοποθέτηση τριών ΑΣΔ στην Δασική Περιφέρεια Πάφου αντί ενός, απόφαση η οποία ήταν αποκλειστικά δική του και, που κατά την άποψή του, εξυπηρετούν το συμφέρον της διαχείρισης και προστασίας των δασών και επομένως το δημόσιο συμφέρον και καταλήγει αναφέροντας ότι με την ολοκλήρωση των προαγωγών στο Τμήμα, θα πρέπει να γίνουν νέες μετακινήσεις και μεταθέσεις.

Σε σχέση με τα πιο πάνω αναφέραμε τα ακόλουθα:

- (i) Με την τοποθέτηση τριών ΑΣΔ στην Δασική Περιφέρεια Πάφου, παρέμεινε χωρίς ΑΣΔ η Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας, Αμμοχώστου καθώς και ο Τομέας Περιβάλλοντος, Πάρκων και Αναψυχής.
- (ii) Εύλογο ερώτημα προκύπτει αναφορικά με την σύμπτωση ύπαρξης αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών για την κάλυψη των οποίων απαιτείται να υπηρετούν τρεις ΑΣΔ στην Δασική Περιφέρεια Πάφου, με το γεγονός ότι οι υπηρεσιακές αυτές ανάγκες προκύπτουν/συμπίπτουν με τις προαγωγές ατόμων που έτυχε να διαμένουν και να υπηρετούν στην Περιφέρεια αυτή πριν την ανέλιξή τους.
- (iii) Οι υπηρεσιακοί λόγοι για τους οποίους προτάθηκε από το Τμήμα η μετάθεση του Λειτουργού 2, είναι γενικοί και αόριστοι και δεν τεκμηριώνονται επαρκώς. Επισημαίνουμε επίσης ότι, η ΕΔΥ τον μετάθεσε από το Δασικό Κολλέγιο στον Πρόδρομο, στα Γραφεία του Τμήματος Δασών στην Πάφο, Δασική Περιφέρεια Πάφου ενώ του έγινε ανάθεση καθηκόντων, από τον τέως Διευθυντή του Τμήματος, που αφορούσαν στο Δασικό Κολλέγιο καθώς και στους Δασικούς Σταθμούς Ακάμα και Γεροσκήπου.

- (iv) Από στοιχεία καταχωρισμένα στον προσωπικό φάκελο του Λειτουργού 3, δεν φαίνεται να του ανατέθηκαν άλλα καθήκοντα λόγω της προαγωγής του. Περαιτέρω, σύμφωνα με το οργανόγραμμα, οι υποπεριφέρειες στις οποίες προΐστανται (Κάμπου και Παναγιάς) στελεχώνονται με Ανώτερο Δασικό Λειτουργό.
- (v) Όπως διαφαίνεται, η τοποθέτηση αρχικά δυο ΑΣΔ στην Δασική Περιφέρεια Πάφου δημιούργησε συγκρούσεις που ενδεχομένως να επηρεάζουν την αποτελεσματική και εύρυθμη λειτουργία της Περιφέρειας.
- (vi) Όσον αφορά στην αναφορά του τέως Διευθυντή ότι οι αποφάσεις για τις τοποθετήσεις αυτές ήταν αποκλειστικά δικές του και ότι κατά την άποψή του εξυπηρετούν το συμφέρον της διαχείρισης και προστασίας των δασών και επομένως το δημόσιο συμφέρον, θεωρούμε ότι η διαχείριση και προστασία όλων των δασών και όχι επιλεκτικά αυτών της Δασικής Περιφέρειας Πάφου αφορά στο δημόσιο συμφέρον.
- (vi) Ενδεχομένως, η μη ορθολογιστική στελέχωση του Τμήματος, ως η οργανωτική του δομή, να αφορά και σε άλλες Δασικές Περιφέρειες και Σταθμούς.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε στελέχωση του Τμήματος στη βάση της συμφωνημένης αναδιοργάνωσής του, η οποία επήλθε λόγω διαφοροποίησης των στόχων του Τμήματος και διεύρυνσης των δραστηριοτήτων του, και κυρίως όσον αφορά στις θέσεις των ΑΣΔ, οι οποίοι αναμένεται να προΐστανται Τομέων ή Δασικών Περιφερειών.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι μετά από απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου στην υπόθεση με αρ. 959/2015, ημερ. 29.1.2018, οι προαγωγές των Λειτουργών 5 και Λειτουργού 2 στη θέση του ΑΣΔ, έχουν ακυρωθεί και ως εκ τούτου, ο μεν Λειτουργός 5 επανέρχεται στη θέση του Συντηρητή Δασών, ο δε Λειτουργός 2 στη θέση του Συντηρητή Δασών Α΄.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι με την εφαρμογή της νέας οργανωτικής δομής του Τμήματος Δασών την 1.6.2018, ο ΑΣΔ Λειτουργού 3 μετατέθηκε από την Πάφο στην Λευκωσία και ανέλαβε ως Προϊστάμενος του Τομέα Πάρκων και Περιβάλλοντος, ο Λειτουργός 2 μετατέθηκε επίσης από την Πάφο πίσω στο Δασικό Κολλέγιο ως Διευθυντής και ο ΑΣΔ Λειτουργός 1 παρέμεινε στην Πάφο ως ο Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός.

24. Απασχόληση έκτακτου δασοπυροσβέστη ως οδηγού.

Κατόπιν καταγγελίας που λάβαμε στην υπηρεσία μας που αφορούσε στην απασχόληση έκτακτου εργάτη ως οδηγού, αναφέραμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιτροπής Επιλογής για πρόσληψη Δασοπυροσβεστών/ Πυροφυλάκων στη Δασική Περιφέρεια Πάφου ημερομηνίας 22.4.2016 που αφορούσαν στη δεύτερη συνέντευξη των εσωτερικών υποψηφίων που δεν εργάστηκαν ως δασοπυροσβέστες τον προηγούμενο χρόνο και τους υποψηφίους που πληρούσαν τα κριτήρια σύμφωνα με ανακοίνωση ημερ. 12.4.2016 του Τμήματος Δασών, ο έκτακτος εργάτης, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του συνοπτικού πίνακα αξιολόγησης υποψηφίων του δεύτερου σταδίου προσλήφθηκε στη θέση δασοπυροσβέστη Δασικής Περιφέρειας Πάφου – 2016. Στην στήλη του πίνακα αξιολόγησης που αφορά στην «άδεια οδήγησης οχήματος κατηγορίας Γ΄ εν ισχύ» με ανώτερη βαθμολογία το «10», ο έκτακτος εργάτης αξιολογήθηκε με βαθμό 10. Επίσης, σύμφωνα με τα πρακτικά της Επιτροπής Επιλογής για πρόσληψη Δασοπυροσβεστών/ Πυροφυλάκων στη Δασική Περιφέρεια Πάφου ημερομηνίας 6 και 7.4.2017, που αφορούσαν στην πρώτη φάση επιλογής για την πλήρωση των πιο πάνω θέσεων, ο έκτακτος εργάτης σύμφωνα με τα αποτελέσματα του συνοπτικού πίνακα αξιολόγησης των τακτικών και εποχικών ωρομίσθιων αορίστου χρόνου, προσλήφθηκε στη θέση δασοπυροσβέστη Δασικής Περιφέρειας Πάφου – 2017.

Σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τις μηνιαίες καταστάσεις του Γενικού Λογιστηρίου για τις περιόδους απασχόλησής του, διαφάνηκε ότι αμειβόταν ως οδηγός.

Παρατηρήσαμε ότι, παρόλο που ο υπό αναφορά εποχικός εργάτης κατά τη δεύτερη αξιολόγηση της Επιτροπής Επιλογής για πρόσληψης των Δασοπυροσβεστών/ Πυροφυλάκων της Δασικής Περιφέρειας Πάφου ημερομηνίας 22.4.2016, αξιολογήθηκε με τη ψηλότερη βαθμολογία όσον αφορά στην άδεια οδήγησης, δεν φαίνεται να προσλήφθηκε ως οδηγός βαρέου πυροσβεστικού οχήματος ούτε κατά την περίοδο απασχόλησής του κατά το 2016, ούτε το 2017.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι οι δασοπυροσβέστες που κατέχουν τις σχετικές άδειες οδήγησης, σε περίπτωση απουσίας των κύριων οδηγών ή όταν υπάρχουν προσθετές ανάγκες, με οδηγίες της Υπηρεσίας αναλαμβάνουν καθήκοντα οδηγού μεγάλων πυροσβεστικών οχημάτων. Ο έκτακτος εργάτης, λόγω της εμπειρίας του τα προηγούμενα χρόνια αναπληρούσε τους οδηγούς στο Δασικό Σταθμό Γεροσκήπου με οδηγίες του προϊστάμενού του και συγκατάθεση του τότε Διευθυντή.

Μας πληροφόρησε επίσης ότι θα δοθούν οδηγίες ώστε στη διαδικασία επιλογής των οδηγών να ορίζονται εξ υπαρχής και οι αναπληρωτές οδηγοί οι οποίοι θα αποζημιώνονται αναλογικά σύμφωνα με τον χρόνο αναπλήρωσης.

25. Ώρα προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία ΩΚΠ.

Στο πλαίσιο διερεύνησης καταγγελίας που αφορούσε στην ώρα προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία ΩΚΠ, διαπιστώσαμε ότι στον Δασικό Σταθμό Ριζοελιάς συμπληρώνεται από τον Επιστάτη και Επιβλέπων Λειτουργό το έντυπο Γ.Λ. 161B, «Παρουσιολόγιο Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού» στο οποίο καταχωρίζονται, ημερησίως, μεταξύ άλλων στοιχείων, και το σύνολο των ωρών εργασίας τους. Όπως διαπιστώσαμε, δεν τηρείται Παρουσιολόγιο στο οποίο να καταχωρίζεται η ώρα προσέλευσης και αποχώρησης του ΩΚΠ από την εργασία του.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, στη Δημοσιονομική και Λογιστική Οδηγία αρ. 130 που αφορά στα «Παρουσιολόγια Εργατών», αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «Επιστάτες υπεύθυνοι για την επίβλεψη έργων θα έχουν την ευθύνη τηρήσεως των παρουσιολογίων στα οποία να καταχωρείται προσέλευση των εργατών στην εργασία. Η τήρηση των παρουσιολογίων θα γίνεται με τον καθορισμένο τρόπο, έτσι που να παρεμποδίζονται μη εξουσιοδοτημένες τροποποιήσεις. Λειτουργοί υπεύθυνοι για την εκτέλεση έργων πρέπει να διεξάγουν επί τόπου συχνούς ελέγχους για να διασφαλίζουν την ορθή τήρηση των βιβλίων παρουσίας».

Σύσταση: Επισημάναμε την ανάγκη τήρησης, Παρουσιολογίου για σκοπούς παρακολούθησης και διασφάλισης της ορθότητας της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία του ΩΚΠ, όπου αυτό δεν τηρείται.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι το υφιστάμενο Έντυπο Γ.Λ. 161B, όπως είναι διαμορφωμένο, δεν παρέχει την δυνατότητα καταγραφής της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης του ΩΚΠ και απαιτείται τροποποίηση του εν λόγω εντύπου ή δημιουργία νέου για τον σκοπό αυτό. Το Τμήμα θα μελετήσει το θέμα και θα παραπέμψει την σύστασή μας στο Γενικό Λογιστήριο για λήψη απόφασης.

Δ. Ευρήματα που προέκυψαν από διερευνήσεις θεμάτων που διενεργήθηκαν μέχρι την περίοδο ολοκλήρωσης της εν λόγω έκθεσης.

1. Αίτηση εταιρείας για σκοπούς δημιουργίας ιδιωτικού Πανεπιστημίου μέσω μη κερδοσκοπικής εταιρείας.

Στο πλαίσιο του ελέγχου του Τμήματος Δασών, διερευνήθηκε η αίτηση εταιρείας για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης, για δημιουργία ιδιωτικού Πανεπιστημίου, μέσω μη κερδοσκοπικής εταιρείας. Από τη διερεύνηση της αίτησης προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

1.1 Η εταιρεία υπέβαλε στις 13.4.2017 αίτηση στο Τμήμα Δασών για μακροχρόνια μίσθωση δασικής γης, τεμάχιο 610 (τμήμα 10) του Φ. Σχ. 2-288-374 στο κρατικό δάσος «Σωτήρα» στην Αγία Νάπα με σκοπό τη δημιουργία ιδιωτικού Πανεπιστημίου μέσω μη κερδοσκοπικής εταιρείας. Η εταιρεία σε σχετική επιστολή της ημερ. 21.4.2017, αναφέρει ότι η επικρατούσα ζώνη στο μέρος της κρατικής γης είναι Δα2, ενώ μέρος του συγκεκριμένου τεμαχίου (τεμάχιο 601) εμπίπτει σε ζώνη Κα11*, στην οποία βασίστηκε και η μελέτη του έργου. Αναφέρεται επίσης ότι η εταιρεία έχει εκτιμήσει ότι για την υλοποίηση του έργου θα χρειαστεί έκταση κοντά στα 38.000τ.μ. και θα χρησιμοποιηθεί κάλυψη περίπου 4.500 τ.μ. – 6.000 τ.μ. από όλο το εμβαδό του μέρους που ζητείται για μίσθωση.

1.2. Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 9.5.2017 απευθύνθηκε για το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα επισημαίνοντας τα ακόλουθα:

- Η εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής γης ρυθμίζεται από το άρθρο 14 του περί Δασών Νόμου, το οποίο ορίζει ότι «Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι οποίες δικαιολογούνται από το δημόσιο συμφέρον και σύμφωνα με τους όρους, περιορισμούς και κριτήρια που καθορίζονται στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου, να παραχωρεί, να ανταλλάσσει και να εκμισθώνει ή να διαθέτει οποιαδήποτε γη, δέντρα ή άλλη ακίνητη περιουσία σε οποιοδήποτε κρατικό δάσος».
- Επίσης σύμφωνα με τους περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2012 (ΚΔΠ 134/2012) και 2014, Κανονισμός 5 «Εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης μπορεί να γίνεται από ή με εξουσιοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου, προς αρχή τοπικής διοίκησης ή οργανισμό δημοσίας ωφελείας ή κοινωφελείς οργανισμούς και ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, εάν η γη αυτή πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για κοινοτικούς ή άλλους σκοπούς δημόσιου συμφέροντος ή κοινωφελείς σκοπούς τους οποίους εγκρίνει το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού λάβει υπόψη του όλους τους σχετικούς παράγοντες και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περίπτωσης».
- Στην υπό αναφορά επιστολή γίνεται επίσης αναφορά σε γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 18.3.2016, σύμφωνα με την οποία, «δεν χρειάζεται περαιτέρω διασαφήνιση της έννοιας του δημόσιου συμφέροντος, καθότι θα μπορούσε να υιοθετηθεί η έννοια που δόθηκε στο άρθρο 3 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962 (Ν.15/62). Επομένως, οι σχετικές διατάξεις των Κανονισμών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αντιβαίνουσες του σχετικού Νόμου, καθώς τα κριτήρια που θέτουν είναι ταυτόσημα με αυτά που εμπεριέχονται στον ανωτέρω Νόμο 15/62».

Συναφώς αναφέρουμε ότι, στον περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962 (Ν.15/62) (άρθρο 3), αναφέρονται τα ακόλουθα:

«Σκοποί δι' ους ιδιοκτησία δύναται να απαλλοτριωθεί:

3.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος και του παρόντος Νόμου πάσα ιδιοκτησία δύναται ν' απαλλοτριωθή αναγκαστικώς διά σκοπούς δημοσίας ωφελείας.

(2) Σκοποί δημοσίας ωφελείας περιλαμβάνουσι σκοπούς αφορώντας εις-

(α) την άμυναν ή ασφάλειαν της Δημοκρατίας·

(β) την δημοσίαν ασφάλειαν, την δημοσίαν τάξιν, την δημοσίαν υγείαν, ή τα δημόσια ήθη·

(γ) την εκπλήρωσιν διεθνών υποχρεώσεων·

(δ) την προμήθειαν ή διατήρησιν ή ανάπτυξιν προμηθειών και υπηρεσιών αίτινες είναι αναγκαίαι εις την ζωήν ή προάγουσι την ευημερίαν ή την αναψυχήν του κοινού·

(ε) την αγροτικήν μεταρρύθμισιν·

(στ) την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της γεωργίας ή βιομηχανίας ή εμπορίου ή τουρισμού·

(ζ) την προαγωγήν ή ανάπτυξιν της μεταλλευτικής ή οιασδήποτε ετέρας, παρομοίας φύσεως, βιομηχανίας·

(η) αρχαιολογικός ανασκαφάς ή την συντήρησιν ή αξιοποίησιν αρχαίων μνημείων ή αρχαιοτήτων ή την ανάπτυξιν των πέριξ κειμένων χώρων·

(θ) την πολεοδομίαν, χωρονομία ή οικιστικήν·

(ι) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν των διά ξηράς, θαλάσσης ή αέρος συγκοινωνιών·

(κ) την συντήρησιν του εδάφους ή την συντήρησιν ή ανάπτυξιν των φυσικών πηγών πλούτου, περιλαμβανομένων των δασών και υδάτων, και την διανομήν ύδατος·

(λ) την καλύτεραν διά την δημοσίαν ωφέλειαν χρησιμοποίησιν και ανάπτυξιν ιδιοκτησίας·

(μ) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων αναψυχής·

(ν) την υπό της Δημοκρατίας δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν δημοσίων οικημάτων ή δημοσίων έργων·

(ξ) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών του συνεργατισμού·

(ο) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών οιοδήποτε, εν τη αρμοδιότητι Κοινοτικής τινος Συνελεύσεως εμπύπτοντος, εκπαιδευτικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού ή αθλητικού ιδρύματος, σώματος ή οργανώσεως·

(π) την επίτευξιν ή προαγωγήν των σκοπών των δημοτικών αρχών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ή κοινής ωφελείας οργανισμών, ειδικώς προβλεπομένων υπό τινος νόμου·

(ρ) την δημιουργίαν ή συντήρησιν ή ανάπτυξιν τόπων ταφής.»

Το Τμήμα λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς επίσης το γεγονός ότι στους Κανονισμούς, όπου παρατίθενται οι συγκεκριμένοι σκοποί για τους οποίους μπορεί να γίνει διάθεση δασικής γης, δεν γίνεται σαφής αναφορά για την προτεινόμενη χρήση, ζήτησε συμβουλή από τον Γενικό Εισαγγελέα κατά πόσο το εν λόγω αίτημα θα μπορούσε να τύχει περαιτέρω προώθησης με βάση τον Κανονισμό 5 (π.χ. για λόγους δημοσίου συμφέροντος).

1.3. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, σε γνωμάτευσή του με ημερ. 20.6.2017, αναφέρει ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό 5 της ΚΔΠ134/2012, μόνο το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίνει κοινωφελείς σκοπούς για λόγους εκμίσθωσης Κρατικής Δασικής Γης. Για αυτό θα πρέπει να τεθεί το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για να αποφασίσει αν θα

εγκρίνει τον συγκεκριμένο σκοπό εκμίσθωσης της Κρατικής Δασικής Γης ως κοινωφελή σκοπό.

1.4. Συναφώς αναφέρεται ότι ο Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμόχωστου, σε επιστολή του ημερ. 16.6.2017 προς τον Διευθυντή του Τμήματος με θέμα την πιο πάνω αίτηση, αναφέρει ότι με βάση τη δασική νομοθεσία δεν επιτρέπεται η εκμίσθωση δασικής γης για ιδιωτική εκμετάλλευση και εισηγείται όπως η θέση του Τμήματος είναι αρνητική και το Δάσος «Σωτήρα» προταθεί για κήρυξή του σε Εθνικό Δασικό Πάρκο, για να αποφευχθεί περαιτέρω συρρίκνωση του δάσους στην Ελεύθερη Περιοχή Αμμοχώστου με παραχωρήσεις ή εκμισθώσεις για έργα δημοσίου συμφέροντος.

1.5. Το Τμήμα, με επιστολές του ημερ. 13.7.2017 και 11.7.2017, κάλεσε τα αρμόδια Τμήματα και φορείς, καθώς και εκπρόσωπο της εταιρείας, αντίστοιχα, σε σύσκεψη που καθορίστηκε στις 26.7.2017 για έκφραση των απόψεών τους.

Στην υπό αναφορά σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 26.7.2017 στα γραφεία του Περιβαλλοντικού Κέντρου «Κάβο Γρέκο» για εξέταση της υπό αναφορά αίτησης, παρόντων λειτουργών του Τμήματος Δασών, εκπροσώπων άλλων αρμοδίων Τμημάτων, καθώς και του Δημάρχου Αγίας Νάπας, ο εκπρόσωπος της εταιρείας ανέφερε ότι, εάν το αίτημα της εταιρείας του δεν ικανοποιηθεί, έχει ήδη υπόψη της άλλη εναλλακτική επιλογή. Στη σύσκεψη αναγνώστηκε επίσης επιστολή του ΤΠΟ ημερ. 24.7.2017, σύμφωνα με την οποία δεν συστήνεται το αίτημα εκμίσθωσης, αφού το τεμάχιο βρίσκεται εκτός ορίου ανάπτυξης και εμπίπτει σε ζώνη Δα2 (δασική γη εκτός ΠΦ). Οι εκπρόσωποι του ΤΚΧ, Έπαρχου Αμμοχώστου, Τμήματος Δημοσίων Έργων και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού καθώς και ο Δήμαρχος Αγίας Νάπας συμφώνησαν με την προτεινόμενη ανάπτυξη. Το Τμήμα Περιβάλλοντος τοποθετήθηκε με σχετική επιστολή του ημερ. 3.8.2017 στην οποία αναφέρεται ότι δεν μπορεί να εκφέρει ολοκληρωμένη άποψη και να τοποθετηθεί επί του θέματος στο παρόν στάδιο και ότι η θέση του θα διαμορφωθεί σύμφωνα με την αξιολόγηση της ανάλογης περιβαλλοντικής μελέτης που θα κατατεθεί εκ μέρους του αιτητή σύμφωνα με τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου 140(I)/2005 έως 2014.

1.6 Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 12.9.2017 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, εισηγήθηκε όπως η θέση που θα προωθηθεί στην αρμόδια για τη διάθεση κρατικών και δασικών γαιών Υπουργική Επιτροπή, για εξασφάλιση έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο, είναι η απόρριψη της αίτησης για τους πιο κάτω λόγους:

- Το μεγαλύτερο μέρος της αιτούμενης κρατικής δασικής γης έχει αναδασωθεί πριν από 10 χρόνια περίπου μετά από πολλές προσπάθειες και με υψηλό κόστος και είναι καλυμμένο με δενδρώδη δασική βλάστηση όπως πεύκο, κυπαρίσσι και ευκάλυπτο.
- Μέρος της αιτούμενης για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης ενοικιάζεται από το Τμήμα Δασών σε τρεις διαφορετικούς γεωργούς για αρδεύσιμες καλλιέργειες.
- Η διαθέσιμη κρατική γη στην περιοχή έχει περιοριστεί σε μεγάλο βαθμό, με όλες τις αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον και την κοινωνία.
- Μέρος της εναπομένουσας κρατικής γης θα πρέπει να διαφυλαχθεί για τις επόμενες γενιές.
- Τυχόν ικανοποίηση του υπό αναφορά αιτήματος, θα ανάψει το πράσινο φως και για υποβολή άλλων αιτήσεων.
- Σύμφωνα με πληροφόρηση που έχει το Τμήμα Δασών, η εταιρεία έχει υποβάλει αίτηση στο ΤΚΧ για εκμίσθωση κρατικής (χαλίτικης) γης για τον ίδιο σκοπό.

- Η θέση του ΤΠΟ, που είναι η αρμόδια Αρχή για την αδειοδότηση της προτεινόμενης ανάπτυξης είναι αρνητική.

Επίσης αναφέρεται ότι οι απόψεις των εμπλεκόμενων Τμημάτων δίστανται.

1.7 Η ίδια εταιρεία, με επιστολή της ημερ. 3.10.2017 προς το Υπουργείο ΓΑΑΠ και κοινοποίηση στο Τμήμα Δασών, κάνει αναφορά στην αίτησή της με ημερ. 21.4.2017 αναφέροντας ότι, μετά από συνεννόηση τόσο με το Τμήμα Δασών, όσο και με άλλα αρμόδια Τμήματα, υποβάλλει συμπληρωματικές επιλογές. Η πρώτη επιλογή αφορά σε μέρος του Δάσους «Σωτήρα» του Δήμου Αγίας Νάπας, εντός πολεοδομικής ζώνης όπου οι συντελεστές ανάπτυξης είναι μηδενικοί, αλλά το συγκεκριμένο τμήμα δασικής γης εφάπτεται σε ζώνες όπου επικρατούσα χρήση είναι η κατοικία. Η δεύτερη επιλογή αφορά σε έκταση εντός του Δάσους Αγίας Νάπας, όπου η πολεοδομική ζώνη έχει συντελεστές δόμησης και κάλυψης μεταξύ 15% και 10%, αντίστοιχα, και η επικρατούσα χρήση είναι η κατοικία.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ, σε χειρόγραφο σημείωσή του, ημερ. 21.10.2017, επί της επιστολής, παρακάλεσε τον Διευθυντή Τμήματος Δασών όπως ικανοποιηθεί το αίτημα. Όπως διαφαίνεται, η πιο πάνω επιστολή της εταιρείας λήφθηκε στο Τμήμα Δασών στις 24.10.2017 και στο Αρχείο του Τμήματος στις 25.10.2017.

1.8 Το Τμήμα, με επιστολή του ημερ. 25.10.2017, κάλεσε τα αρμόδια Τμήματα και φορείς καθώς και εκπρόσωπο της εταιρείας, σε σύσκεψη που καθορίστηκε για τις 3.11.2017 για έκφραση των απόψεών τους.

Ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών ανέφερε ότι αναφορικά με την εκμίσθωση της πρώτης προτεινόμενης περιοχής, το Τμήμα Δασών είναι αρνητικό επειδή εντός της περιοχής φύονται νεαρά δένδρα πεύκου, κυπαρισσιού και άλλη θαμνώδη βλάστηση ενώ όσον αφορά την δεύτερη δασική έκταση, ανέφερε ότι αυτή πρόκειται για δασική έκταση στην οποία παλαιότερα λειτουργούσε λατομείο και δυστυχώς σήμερα κατάντησε σκουπιδότοπος καθώς και ότι εντός της περιοχής φύονται ακακίες και αραιή θαμνώδη βλάστηση. Επίσης ανέφερε ότι παρόμοιο αίτημα είχε υποβληθεί από την εταιρεία και στο ΤΚΧ για εκμίσθωση κρατικής (χαλίτικης) γης στην Αγία Νάπα.

Ανέφερε επίσης ότι, στην νομοθεσία του Τμήματος Δασών δεν προβλέπεται η εκμίσθωση γης για σκοπούς ανέγερσης εκπαιδευτικού ιδρύματος, αλλά γενικά για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και ότι στην προκειμένη περίπτωση, και μετά από γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, το αρμόδιο σώμα που θα αποφασίσει για το αν η μίσθωση αφορά δημόσιο συμφέρον είναι το Υπουργικό Συμβούλιο.

Σε ερώτηση του Διευθυντή του Τμήματος, για πόσο χρόνο θα χρειαστεί η εταιρεία να αποπερατώσει το έργο και να ξεκινήσει η λειτουργία του πανεπιστημίου, σε περίπτωση εξασφάλισης πολεοδομικής άδειας, εκπρόσωπος της εταιρείας ανέφερε ότι εάν δεν υπάρξουν καθυστερήσεις στην εξασφάλιση αναγκαίων αδειών, όπως Πολεοδομικής Άδειας και Άδειας Οικοδομής, το πανεπιστήμιο αναμένεται να λειτουργήσει τον Σεπτέμβριο του 2019.

Ο εκπρόσωπος του ΤΚΧ ανέφερε ότι το Τμήμα του συμφωνεί με την προτεινόμενη ανάπτυξη και εκμίσθωση και ότι υποβλήθηκε σχετικό αίτημα από την εταιρεία για εκμίσθωση κρατικής (χαλίτικης) γης στην Αγία Νάπα, για την οποία αναμένεται ο καθορισμός του αγοραίου ενοικίου, ώστε να υποβληθεί προς το Υπουργικό για έγκριση. Σε περίπτωση όμως που θα προωθηθεί η εκμίσθωση κρατικής δασικής γης, τότε το Τμήμα του θα ζητήσει την απόσυρση της αίτησης για τη εκμίσθωση κρατικής (χαλίτικης) γης.

Η εκπρόσωπος του Έπαρχου συμφώνησε με την προτεινόμενη ανάπτυξη και εκμίσθωση.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Δημοσίων Έργων ανέφερε ότι το Τμήμα του προβληματίζεται για την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου, κάτι το οποίο θα εξεταστεί σε συνεργασία με το ΤΠΟ.

Ο Δήμαρχος Αγίας Νάπας ανέφερε ότι ο Δήμος αντικρίζει θετικά την εν λόγω ανάπτυξη, τονίζοντας ότι στις 24.11.2017 λήγει η προθεσμία υποβολής των τελικών απόψεων του Δήμου προς το ΤΠΟ για έγκριση του νέου τοπικού σχεδίου και ζήτησε όπως πριν την ημερομηνία αυτή, να γνωρίζει ποιο τεμάχιο θα εκμισθωθεί στην εταιρεία.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος ανέφεραν ότι το Τμήμα θα τοποθετηθεί γραπτώς επί του θέματος.

1.9 Το Τμήμα Δασών ενημέρωσε στις 22.11.2017 τον Δήμαρχο Αγίας Νάπας ότι θα αποσταλεί αίτηση προς την Αρμόδια Υπουργική Επιτροπή, με σύσταση όπως το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση τον Κανονισμό 5 των περί Δασών Κανονισμών, εγκρίνει την εκμίσθωση κρατικής δασικής γης στην εταιρεία, μέρους του κρατικού δάσους Αγίας Νάπας, για σκοπούς ανέγερσης ιδιωτικού πανεπιστημίου.

1.10 Μετά από εξέταση του θέματος από την Υπουργική Επιτροπή στις 16.11.2017, το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 24.11.2017 προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, απέστειλε σχετικό αίτημα για προώθηση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Στην αίτηση αναφέρεται ότι όλα τα Τμήματα συμφωνούν, ενώ στη συνέχεια σημειώνεται ότι στην υπό αναφορά σύσκεψη δεν παρευρέθηκε η Διευθύντρια του ΤΠΟ ούτε και η Αν. Διευθύντρια Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Στην εισήγηση του Τμήματος Δασών αναφέρονται τα ακόλουθα:

- Η αιτούμενη για εκμίσθωση κρατική δασική γη, πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για κοινωφελείς σκοπούς.
- Μέρος της αιτούμενης για εκμίσθωση κρατικής δασικής γης αποτελεί εγκαταλειμμένο λατομείο, γεγονός που συντέινε στην υποβάθμιση της περιοχής.
- Η αιτούμενη για εκμίσθωση κρατική δασική γη, καλύπτεται από ακακίες και άλλη αραιή θαμνώδη βλάστηση.

Το Τμήμα Δασών λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, πρότεινε όπως η Αρμόδια Υπουργική Επιτροπή συστήσει στο Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση τον Κανονισμό 5, των περί Δασών (Διάθεσης Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2012 (ΚΔΠ 134/2012) και 2014, να εγκρίνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Την εκμίσθωση έκτασης 39.000τμ, για περίοδο 25 χρόνων με δικαίωμα ανανέωσης για δεύτερη και τρίτη περίοδο.
- Η σύμβαση μίσθωσης να τεθεί σε ισχύ με την υπογραφή της η οποία πρέπει να γίνει το αργότερο δύο μήνες από την ημερομηνία έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο. Σε αντίθετη περίπτωση η απόφαση ακυρώνεται χωρίς επαναφορά της στο Υπουργικό Συμβούλιο.
- Το αρχικό ετήσιο μίσθωμα, το οποίο θα ισχύει μέχρι την έκδοση της πολεοδομικής άδειας ή για περίοδο 4 ετών από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης από το Υπουργικό Συμβούλιο, οποιοδήποτε από τα δύο προηγηθεί, καθορίστηκε στις €3.000 (το οποίο είναι το 25% του εκτιμώμενου αγοραίου ενοικίου, το οποίο υπολογίστηκε στη βάση της γενικής εκτίμησης του 2013 που έγινε από το ΤΚΧ.) Στη συνέχεια θα εφαρμοστεί το αγοραίο ενοίκιο όπως αυτό θα καθοριστεί από το ΤΚΧ.

- Εξουσιοδότηση στον Διευθυντή του Τμήματος Δασών όπως υπογράψει εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας την σχετική σύμβαση μίσθωση κρατικής δασικής γης με την εταιρεία.

1.11 Το ΤΠΟ, σε επιστολή του ημερ. 29.11.2017, αναφερόμενο σε επιστολή του Τμήματος Δασών με την οποία κοινοποιήθηκαν τα πρακτικά ημερ. 3.11.2017, αναφέρει ότι δεν είχε παραληφθεί οποιαδήποτε επιστολή ή ειδοποίηση για την εν λόγω σύσκεψη και αν το Τμήμα Δασών επιθυμεί να έχει τι απόψεις του ΤΠΟ, θα πρέπει να του αποστείλει σχετική επιστολή με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες/λεπτομέρειες του αιτήματος.

1.12 Στη σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, η έγκριση της εκμίσθωσης για σκοπούς ανέγερσης ιδιωτικού πανεπιστημίου για δημόσιο συμφέρον.

1.13 Το Υπουργείο Εσωτερικών, με επιστολή του ημερ. 28.12.2017 προς το ΤΚΧ και Τμήμα Δασών (λήφθηκε στις 8.1.2018) ενημέρωσε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, σε συνεδρία του που έγινε στις 19.12.2017 ενέκρινε αυτούσιες τις εισηγήσεις της Υπουργικής Επιτροπής.

1.14 Όπως πληροφορηθήκαμε, ο τρόπος υπολογισμού του μισθώματος διενεργήθηκε με τον πιο κάτω τρόπο:

- Λήφθηκαν από το Τμήμα Δασών στοιχεία που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΤΚΧ, στη βάση της εκτίμησης του 2013 που αφορούσε σε όλο το επηρεαζόμενο τεμάχιο, συνολικού εμβαδού 3.553.919 τ.μ., που ανερχόταν στα €42.647.000 και έγινε κατά αναλογία υπολογισμός για εμβαδό ύψους 38.500τ.μ. που αφορούσε στην υπό εκμίσθωση κρατική δασική γη, η οποία υπολογίστηκε στα €461.999.
- Επί της αξίας των €461.999 λογίστηκε ποσοστό 25% λόγω, όπως πληροφορηθήκαμε, της μη άμεσης χρήσης της γης και μέχρι την έκδοση Πολεοδομικής Άδειας ή για περίοδο 4 ετών από την ημερομηνία της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Όπως μας αναφέρθηκε, το ποσοστό αυτό αποτελεί πρακτική που ενίοτε/διαχρονικά εφαρμόζεται από το Τμήμα Δασών. Με βάση τον υπολογισμό, η αξία του τεμαχίου για σκοπούς υπολογισμού ενοικίου ανήλθε στις €115.500.
- Επί του ποσού αυτού εφαρμόστηκε το ποσοστό αγοραίου ενοικίου ύψους 2,5% και το τελικό ετήσιο μίσθωμα ανήλθε στα €2.887,50 και αφού έγινε στρογγυλοποίηση καθορίστηκε στις €3.000.

1.15 Σχόλια και Παρατηρήσεις:

(α) Διαφαίνεται ο προβληματισμός του Τμήματος Δασών, κατά πόσον ο σκοπός για τον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση εμπίπτει στις πρόνοιες του περί Δασών Νόμου και Κανονισμών, αλλά στην πορεία προέκυψε σύγχυση εάν η μίσθωση αιτιολογείται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για την επίτευξη κοινωφελών σκοπών. Σχετικά αναφέρουμε:

- Ο Κανονισμός 5 αφορά «στην εκμίσθωση ή άλλη διάθεση για σκοπούς δημοσίας ωφελείας» και αναφέρεται ότι «εκμίσθωση ή άλλη διάθεση για σκοπούς δημοσίας ωφελείας μπορεί να γίνεται από ή με εξουσιοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου, προς αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης ή οργανισμό δημοσίας ωφελείας ή κοινωφελείς οργανισμούς και ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, εάν η γη αυτή πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για κοινωφελείς ή άλλους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος ή κοινωφελείς σκοπούς τους οποίους εγκρίνει το Υπουργικό

Συμβούλιο, αφού λάβει υπόψη του όλους τους σχετικούς παράγοντες και τις ιδιαιτερότητες της κάθε περίπτωσης».

- Το Τμήμα θέτει το ερώτημα κατά πόσο το εν λόγω αίτημα θα μπορούσε να τύχει περαιτέρω προώθησης με βάση τον Κανονισμό 5 (π.χ. για λόγους δημοσίου συμφέροντος), ενώ προφανώς εννοούσε για κοινωφελείς σκοπούς. Αυτό προκύπτει και από τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ημερ. 20.6.2017, στην οποία αναφέρεται ότι, για την έννοια του δημοσίου συμφέροντος παραπέμπει στην επιστολή του ημερ. 18.3.2016, στην οποία αναφέρεται ότι «δεν χρειάζεται περαιτέρω διασαφήνιση της έννοιας του δημόσιου συμφέροντος, καθότι θα μπορούσε να υιοθετηθεί η έννοια που δόθηκε στο άρθρο 3 του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962 (Ν.15/62). Επομένως, οι σχετικές διατάξεις των Κανονισμών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αντιβαίνουσες του σχετικού Νόμου, καθώς τα κριτήρια που θέτουν είναι ταυτόσημα με αυτά που εμπεριέχονται στον ανωτέρω Νόμο 15/62».
- Το Τμήμα Δασών, στην εισήγησή του αναφέρει ότι η αιτούμενη εκμίσθωση κρατικής δασικής γης, πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για κοινωφελείς σκοπούς.
- Στη σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «ενέκρινε την εκμίσθωση, για σκοπούς ανέγερσης ιδιωτικού πανεπιστημίου για δημόσιο συμφέρον».

(β) Πριν την υποβολή της εισήγησης του ΤΔ δεν λήφθηκαν οι απόψεις του ΤΠΟ, το οποίο θα κληθεί στην συνέχεια να εξετάσει την αίτηση έκδοσης Πολεοδομικής Άδειας για την υπό αναφορά ανάπτυξη, ούτε του Τμήματος Περιβάλλοντος, όσον αφορά στην αξιολόγηση της ανάλογης περιβαλλοντικής μελέτης που θα κατατεθεί εκ μέρους του αιτητή σύμφωνα με τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο 140(Ι)/2005.

Ως αποτέλεσμα, εκ προοιμίου, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για προβλήματα για τα οποία θα πρέπει στο μέλλον να εξευρεθούν λύσεις ή και να παραχωρηθούν χαλαρώσεις.

(γ) Το Τμήμα Δασών βάσισε τον υπολογισμό της αξίας του τεμαχίου σε στοιχεία δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα του ΤΚΧ, χωρίς να αποταθεί σε αυτό επίσημα, ενώ ο εκπρόσωπος του ΤΚΧ στη σύσκεψη ημερ. 3.11.2017, για σκοπούς παραχώρησης κρατικής (χαλίτικης) γης ανέφερε ότι είχε υποβληθεί σχετικό αίτημα από την εταιρεία για εκμίσθωση κρατικής χαλίτικης γης στην Αγία Νάπα, για την οποία αναμένεται ο καθορισμός του αγοραίου ενοικίου για να υποβληθεί προς το Υπουργικό για έγκριση.

(δ) Σε σημείωμα του Υπουργού ΓΑΑΠ ημερ. 21.10.2017, γίνεται παράκληση για ικανοποίηση του αιτήματος.

(ε) Σε σύγκριση με άλλες περιπτώσεις, διακρίνεται μια αδικαιολόγητη σπουδή στην προώθηση της αίτησης και εξασφάλιση της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου για εκμίσθωση της κρατικής δασικής γης.

(στ) Η εταιρεία με επιστολή της ημερ. 3.10.2017 απευθύνθηκε προς το Υπουργείο ΓΑΑΠ με κοινοποίηση στο Τμήμα Δασών σε σχέση με την αίτησή της ημερ. 21.4.2017, αντί να απευθυνθεί απευθείας στο Τμήμα Δασών.

(ζ) Όσον αφορά στην εκτίμηση, το Τμήμα Δασών αναφέρθηκε στην πρόθεσή του να ζητήσει το συντομότερο δυνατό από το ΤΚΧ όπως προβεί στην εκτίμηση της αγοραίας αξίας της αιτούμενης κρατικής δασικής γης και προχωρήσει στον καθορισμό του αγοραίου ενοικίου, κάτι το οποίο δεν έχει ακόμη πράξει.

(η) Το Τμήμα Δασών δεν αναφέρει πώς ικανοποιούνται, στην περίπτωση αυτή, ορισμένοι από τους λόγους για τους οποίους απορρίφθηκε η πρώτη αίτηση της εταιρείας που εκ πρώτης όψεως φαίνεται να εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή, όπως:

- Η διαθέσιμη κρατική γη στην περιοχή έχει περιοριστεί σε μεγάλο βαθμό, με όλες τις αρνητικές συνέπειες για το περιβάλλον και την κοινωνία.
- Μέρος της εναπομείνουσας κρατικής γης θα πρέπει να διαφυλαχθεί για τις επόμενες γενιές.
- Τυχόν ικανοποίηση του υπό αναφορά αιτήματος θα ανάψει το πράσινο φως και για υποβολή άλλων αιτήσεων.
- Η εταιρεία σύμφωνα με πληροφόρηση που έχει φτάσει στο Τμήμα Δασών έχει υποβάλει αίτηση στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για εκμίσθωση κρατικής (χαλίτικης) γης για τον ίδιο σκοπό.
- Η θέση του ΤΠΟ, που είναι η αρμόδια Αρχή για την αδειοδότηση της προτεινόμενης ανάπτυξης και ήταν αρνητική για την πρώτη αίτηση, ενώ στην προκειμένη περίπτωση δεν εξασφαλίστηκαν οι απόψεις του.

(θ) Δημιουργούνται ερωτηματικά αναφορικά με την επιλογή παραχώρησης κρατικής δασικής γης, αντί κρατικής (χαλίτικης) γης.

(ι) Στους περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Διάθεση) Κανονισμούς του 1989 (ΚΔΠ 173/89), Κανονισμός 14 Πίνακας Α, αναφέρονται τα μισθώματα καθώς και οι σκοποί για τους οποίους η ιδιοκτησία θα χρησιμοποιηθεί. Μεταξύ των εν λόγω σκοπών, αναφέρονται οι «κοινοφελείς σκοποί» όπως (α) όταν ο αιτητής είναι αρχή τοπικής διοίκησης ή φιλανθρωπικό Ίδρυμα και (β) όταν ο αιτητής είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου, στις οποίες περιπτώσεις αναφέρεται ότι το μίσθωμα αποφασίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ενώ για άλλους σκοπούς όπως τουριστικούς και βιομηχανικούς, το μίσθωμα υπολογίζεται μέχρι και 7% ετησίως πάνω στην αξία της ιδιοκτησίας.

Εφόσον ο κοινοφελής σκοπός δεν τεκμηριώνεται, το ποσοστό του 2,5%, που χρησιμοποιήθηκε για υπολογισμό του ενοικίου, κρίνεται, εκ πρώτης όψεως, χαμηλό.

(κ) Το ποσοστό ύψους 25% που λογίστηκε επί της αξίας γης ύψους €461.999, δεν τεκμηριώνεται και ως εκ τούτου, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ο όλος υπολογισμός του ετήσιου μισθώματος είναι αυθαίρετος.

(λ) Ενώ η αιτούμενη και εγκριθείσα έκταση αφορούσε στα 39.000 τ.μ., οι υπολογισμοί για το ύψος του μισθώματος έγιναν σε έκταση 38.500 τ.μ.

(μ) Ο υπολογισμός της αξίας της γης θα πρέπει να λάβει υπόψη τα τυχόν κατά παρέκκλιση αναπτυξιακά δικαιώματα που θα παραχωρηθούν στην εταιρεία, αφού ο σκοπός της εκμίσθωσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το είδος της προτεινόμενης ανάπτυξης, δηλαδή τη δημιουργία πανεπιστημίου.

1.16 Μέχρι τις 22.1.2018 δεν είχε υπογραφεί η σύμβαση εκμίσθωσης, ούτε και είχε ληφθεί η πρότυπη Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σύσταση: Με βάση τις πιο πάνω αδυναμίες και παραλείψεις που επισημάνθηκαν αναφορικά με την αξιολόγηση της πιο πάνω αίτησης, εισηγηθήκαμε την επανεξέταση ή και ανάκληση της έγκρισής της.

1.17 Ο Διευθυντής του Τμήματος με επιστολή ημερ. 9.5.2018 μάς πληροφόρησε τα ακόλουθα:

(α) Μέχρι την ημερομηνία της επιστολής δεν είχε υπογραφεί καμία Σύμβαση Μίσθωσης κρατικής δασικής γης με την εταιρεία.

(β) Το Τμήμα Δασών, λαμβάνοντας υπόψη τις θέσεις και απόψεις των αρμόδιων Τμημάτων, Υπηρεσιών και Φορέων που έλαβαν μέρος στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 3.11.2017 για εξέταση της αίτησης της εταιρείας και του γεγονότος ότι μεγάλο μέρος της αιτούμενης γης αποτελεί εγκαταλελειμμένο λατομείο, πράγμα που συντέινε στην υποβάθμιση της περιοχής, εξακολουθεί να είναι θετικό στην εκμίσθωση της εν λόγω κρατικής δασικής γης.

(γ) Το Τμήμα Δασών με επιστολή του, ημερομηνίας 27.2.2018, προς τον Διευθυντή του ΤΚΧ, ζήτησε όπως προβεί σε εκτίμηση της αγοραίας αξίας της υπό εκμίσθωση κρατικής δασικής γης έκτασης 39.000 τ.μ. και στον υπολογισμό του αγοραίου ενοικίου της για σκοπούς ανέγερσης και λειτουργίας ιδιωτικού πανεπιστημίου. Το ΤΚΧ ενημέρωσε στις 27.4.2018 το Τμήμα Δασών ότι το αγοραίο μίσθωμα ανέρχεται σε €117.000 ετησίως από €3.000 που ήταν αρχικά.

Η μεγάλη διαφορά που προέκυψε μεταξύ της αρχικής εκτίμησης του Τμήματος, σε σχέση με την τελική εκτίμηση του ΤΚΧ, δημιουργεί προβληματισμό.

(δ) Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του προς την εταιρεία ημερομηνίας 7.5.2018, ζήτησε να μάθει εάν η τελευταία εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για την περαιτέρω προώθηση του αιτήματος εκμίσθωσης και στην περίπτωση που η απάντηση της εταιρείας είναι θετική, το Τμήμα θα αποστείλει νέα Πρόταση προς την Αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για να συστήσει στο Υπουργικό Συμβούλιο όπως (α) Εγκρίνει την ανάκληση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ.19.12.2017 με την οποία εγκρίθηκε η εκμίσθωση στην εταιρεία της κρατικής δασικής γης, μέρους του «Κρατικού Δάσους Αγίας Νάπας», μέρος του τεμαχίου με αρ. 405, έκτασης 39.000 τ.μ. περίπου, για σκοπούς ανέγερσης ιδιωτικού πανεπιστημίου για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος και (β) να εγκρίνει την εκμίσθωση της κρατικής δασικής γης στην εταιρεία για κοινωφελείς σκοπούς.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ, στη βάση των επιστημόνων και εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας, υπέβαλε νέα Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, καλώντας το όπως ανακαλέσει την πιο πάνω απόφαση και εγκρίνει τη μίσθωση στη βάση του Κανονισμού 5 των περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Γης) Κανονισμών του 2012, που αφορά στην εκμίσθωση για κοινωφελείς σκοπούς. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του Αρ. 85.047 και ημερ. 30.5.2018, ενέκρινε την πρόταση.

Στη συνέχεια, το Τμήμα ετοίμασε προσχέδιο σύμβασης μίσθωσης, το οποίο προώθησε στις 15.6.2018 προς τη Νομική Υπηρεσία, για διεξαγωγή νομοτεχνικού ελέγχου. Η Νομική Υπηρεσία, σε απαντητική της επιστολή ημερ. 19.3.2019, η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας και στον Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι «όπως καταγράφεται και ως σχόλιο στο κείμενο του προσχεδίου της συνημμένης Συμφωνίας η θέση της Νομικής Υπηρεσίας είναι ότι η ανέγερση και λειτουργία ιδιωτικού πανεπιστημίου δεν φαίνεται να αποτελεί κοινωφελή σκοπό και ούτε βεβαίως τα ιδιωτικά πανεπιστήμια αποτελούν κοινωφελή ιδρύματα και ως εκ τούτου η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ενδεχομένως να μην συνάδει με το πνεύμα του νόμου και/ή του κανονισμού για εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης και κοινωφελή σκοπό».

Καταληκτικά, ο Γενικός Εισαγγελέας στην υπό αναφορά επιστολή αναφέρει ότι «υπό το φως των ανωτέρων και με πλήρη επιφύλαξη αυτών, σας διαβιβάζω μετά από νομοτεχνικό έλεγχο, το διορθωμένο κείμενο της πιο πάνω Σύμβασης».

Λόγω της πιο πάνω εξέλιξης, η Υπηρεσία μας, με επιστολή ημερ. 22.3.2019, εξέφρασε την άποψη ότι η σύναψη σχετικής σύμβασης για τη μίσθωση της υπό αναφορά κρατικής δασικής γης, στη βάση του Κανονισμού 5 που επιτρέπει την εκμίσθωση για κοινωφελείς σκοπούς, δεν φαίνεται να είναι σύμφωνη και εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προωθήσει τις απαραίτητες ενέργειες για ακύρωση της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

2. Εξέταση καταγγελιών που αφορούν στη χρήση κυβερνητικών οχημάτων.

2.1 Γενικά

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 10(2), των περί Υπηρεσιακών Οχημάτων του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Κανονισμών του 2014 (ΚΠΔ 504/2014), ο οικείος Προϊστάμενος Τμήματος είναι υπεύθυνος για την ορθή χρήση υπηρεσιακών οχημάτων και για τον σκοπό αυτό έχει καθήκον και ευθύνη να διασφαλίζει ότι αυτά χρησιμοποιούνται μόνο από εξουσιοδοτημένους λειτουργούς και μόνο για υπηρεσιακά εξουσιοδοτημένα ταξίδια και σταθμούνται σε ασφαλισμένα μέρη.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, ο Διευθυντής του Τμήματος, με ηλεκτρονικό μήνυμά του ημερ. 19.1.2017 προς τους Περιφερειακούς Δασικούς Λειτουργούς και τον Διευθυντή του Δασικού Κολλεγίου, με θέμα την χρήση υπηρεσιακών οχημάτων, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι, τα υπηρεσιακά οχήματα που χρησιμοποιούν, θα σταθμεύουν ολόκληρο τον χρόνο κατά τις μη εργάσιμες ώρες, σε δασικό σταθμό και σε καμία περίπτωση στην κατοικία τους, εκτός από πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από προηγούμενη συνεννόηση μαζί του. Επίσης, επισημαίνει ότι η χρήση υπηρεσιακού οχήματος από τον σταθμό κοντά στον τόπο μόνιμης διαμονής τους (Παναγιά, Πολεμίδια, Λάρνακα, Πάφο), για μετάβαση στον σταθμό όπου είναι τοποθετημένοι, επιτρέπεται μόνο κατά την περίοδο της πυροπροστασίας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα μεταβαίνουν στην κατοικία τους στο κανονικό ωράριο. Η περίοδος πυροπροστασίας καθορίζεται ως η περίοδος κατά την οποία το 50% της δύναμης των δασοπυροσβεστών απασχολείται.

Σημειώνεται ότι, περίπου από τον Ιούνιο του 2017, εγκαταστάθηκε στα οχήματα του Τμήματος Δασών το Σύστημα Διαχείρισης Στόλου (ΣΔΣ) για τα οχήματα της Δημόσιας Υπηρεσίας και ο Διευθυντής του Τμήματος, με επιστολή του ημερ. 17.7.2017 προς τους Προϊσταμένους Τομέων, Περιφερειακούς Δασικούς Λειτουργούς, Διευθυντή Δασικού Κολλεγίου, Λειτουργό Προγραμματισμού, Προϊστάμενο Μονάδας Πτητικών Μέσων (ΜΠΜ) και Προϊστάμενο Μονάδας Εφαρμογής Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης, εισηγήθηκε όπως εκτυπώνονται αναφορές με τις διαδρομές των οχημάτων από το υπό αναφορά σύστημα, τουλάχιστον μια φορά την βδομάδα από τους χρήστες του συστήματος και να προωθούνται στον Διευθυντή για έλεγχο.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ με επιστολή του ημερ. 1.11.2018, μας ενημέρωσε ότι καθώς το Τμήμα Δασών διαθέτει πέραν των 300 υπηρεσιακών οχημάτων τα οποία είναι καταμελημένα στους διάφορους Τομείς, Δασικές Περιφέρειες και Δασικούς Σταθμούς είναι αδύνατος ο άμεσος έλεγχος της χρήσης τους από τον Διευθυντή του Τμήματος. Για αυτό τον λόγο οριστήκαν δύο λειτουργοί των κεντρικών γραφείων, οι οποίοι έχουν πρόσβαση στο Σύστημα για όλα τα υπηρεσιακά οχήματά του και 18 λειτουργοί οι οποίοι έχουν πρόσβαση μόνο για τα οχήματα της Υποπεριφέρειας/Κλάδου των, οι οποίοι έτυχαν σχετικής εκπαίδευσης από τον Ανάδοχο της Σύμβασης και παρακολουθούν μέσω του ΣΔΣ τη χρήση των κυβερνητικών οχημάτων.

2.2. Καταγγελίες που αφορούν σε Δασικό Λειτουργό.

(α) Από τις καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας αναφορικά με τον Δασικό Λειτουργό, εξετάστηκαν εκείνες που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές μας και αφορούσαν κυρίως στην χρήση υπηρεσιακού κυβερνητικού οχήματος, στην ανεξέλεγκτη διακίνησή του κατά τις ώρες εργασίας, καθώς και στη μη τήρηση του ωραρίου εργασίας.

Συναφώς αναφέρουμε τα ακόλουθα:

- Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας με επιστολή της ημερ. 9.11.2010 προς τον Δασικό Λειτουργό, ο οποίος τότε κατείχε τη θέση Δασικού Λειτουργού, αποφάσισε ύστερα

από πρόταση της αρμόδιας Αρχής, να τον μεταθέσει από τον Κλάδο Δασοκομίας, Τομέας Ερευνών, Διαφώτισης και Δασοκομίας στην Αθαλάσσα ΜΠΜ από 2.1.2011.

- Με επιστολή του Προϊστάμενου της ΜΠΜ ημερ. 4.8.2016 ανατέθηκαν στον Δασικό Λειτουργό τα ακόλουθα καθήκοντα: διευθυντής επιχειρήσεων εδάφους, υπεύθυνος λογιστηρίου, ετοιμασία όρων προσφορών και παρακολούθηση συμβολαίων προσφορών, προμήθεια, μεταφορά γεωργικών φαρμάκων και επιβραδυντικών στις αποθήκες της ΜΠΜ, συνεργασία με το προσωπικό για τη σωστή λειτουργία της Μονάδας, ετοιμασία, εκτέλεση καθώς και παρακολούθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης για το προσωπικό εδάφους, θέματα συντήρησης εξοπλισμού της ΜΠΜ, προμήθεια επιβραδυντικών υγρών και αφρού πυρόσβεσης στις αποθήκες της Μονάδας, αποθηκάρου για τις αποθήκες γεωργικών φαρμάκων και επιβραδυντικών υγρών, καθώς και οποιαδήποτε εργασία του ανατεθεί.
- Ο Δασικός Λειτουργός προήχθηκε από τις 15.11.2017 στη θέση Δασικού Λειτουργού 1ης Τάξης στο Τμήμα Δασών και εξακολουθεί να υπηρετεί στη ΜΠΜ του Τμήματος.
- Στο πλαίσιο διερεύνησης των υπό αναφορά καταγγελιών, ζητήσαμε από το Τμήμα Δασών να προσκομίσει στοιχεία για τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2018, που αφορούσαν στις ώρες προσέλευσης και αποχώρησης του Δασικού Λειτουργού από την εργασία του, τις άδειες ανάπαυσης και ασθενείας που είχε λάβει καθώς και τα Βιβλία Κίνησης των Οχημάτων (ΒΚΟ) που χρησιμοποιούσε κατά τους μήνες αυτούς. Επίσης, εξασφαλίστηκαν από τον Δασικό Μηχανικό οι καταστάσεις κίνησης των οχημάτων που χρησιμοποιούσε ο Δασικός Λειτουργός από το ΣΔΣ της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από εξέταση των καταγγελιών παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με την οργανωτική δομή του Τμήματος Δασών, η ΜΠΜ υπάγεται απευθείας στον Διευθυντή του Τμήματος, συνεπώς δεν φαίνεται να συντρέχουν λόγοι ή ανάγκες για μετάθεση του εν λόγω Δασικού Λειτουργού στην Αθαλάσσα.
- (ii) Το φάσμα των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί, δεν φαίνεται να σχετίζονται με τις εργασίες της Αθαλάσσας. Επίσης, προκύπτουν εύλογα ερωτήματα αναφορικά με την άρτια εκτέλεση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί αφού καθημερινά, το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου εργασίας του εν λόγω Δασικού Λειτουργού αναλώνεται σε διακινήσεις.
- (iii) Στο Παρουσιολόγιο της ΜΠΜ (Αερολιμένας Λάρνακας) για όλες τις εργάσιμες μέρες των μηνών Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2018, καταγράφεται και υπογράφεται από τον Δασικό Λειτουργό, ως ώρα άφιξής του, η ώρα 07:30, κάτι το οποίο δεν φαίνεται να ήταν εφικτό αφού, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τις καταστάσεις του ΣΔΣ που αφορούσαν στα οχήματα που αυτός οδηγούσε κατά την πιο πάνω περίοδο, τη συγκεκριμένη ώρα, η θέση του εμφανίζεται σε σημείο διαφορετικό από αυτό της ΜΠΜ, σε απόσταση 45 χιλιομέτρων, περίπου.
- (iv) Στο Παρουσιολόγιο της ΜΠΜ (Αερολιμένας Λάρνακας) για όλες τις εργάσιμες μέρες των μηνών Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2018, καταγράφεται και υπογράφεται από τον Δασικό Λειτουργό, ως ώρα αναχώρησής του, η ώρα 15:00, κάτι το οποίο δεν φαίνεται να ήταν εφικτό αφού, σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από τις καταστάσεις του ΣΔΣ που αφορούσαν στα οχήματα που οδηγούσε αυτός κατά την πιο πάνω περίοδο, τη συγκεκριμένη ώρα, η θέση του εμφανίζεται σε σημείο διαφορετικό από αυτό της ΜΠΜ.

Επισύραμε την προσοχή του Τμήματος στο γεγονός ότι, σε αρκετές περιπτώσεις, τα οχήματα φαίνεται να είχαν σταθμεύσει πριν τις 15:00, όπως αναφέρεται πιο κάτω, στον τόπο διαμονής του Δασικού Λειτουργού.

- (v) Σύμφωνα με το Παρουσιολόγιο της ΜΠΜ καταγράφεται ότι στις 6.2.2018 ήταν με άδεια, ωστόσο δεν εντοπίστηκε στο φάκελο αδειών του σχετική αίτηση, ενώ υπάρχουν καταχωρισμένες διακινήσεις, τόσο στο ΒΚΟ όσο και στο ΣΔΣ κατά την ημέρα αυτή.
- (vi) Στον φάκελο αδειών του υπήρχε βεβαίωση επίσκεψης στον οδοντίατρο στις 2.3.2018, η οποία δεν ήταν καταχωρισμένη, ενώ στο πεδίο του εντύπου που αφορά στην ώρα προσέλευσης στον ιατρό αναγραφόταν μόνο η ημερομηνία.
- (vii) Με αφορμή τη διερεύνηση αυτή, παρατηρήσαμε ότι, σύμφωνα με το Παρουσιολόγιο της ΜΠΜ, όλοι οι λειτουργοί προσέρχονται και αναχωρούν καθημερινά από τη Μονάδα, στις 7:30 και 15:00, αντίστοιχα και ο Προϊστάμενος στις 8:00 και 15:30, αντίστοιχα.
- (viii) Από στοιχεία που λήφθηκαν από καταστάσεις που εξάχθηκαν από το ΣΔΣ της Κυπριακής Δημοκρατίας για τα κυβερνητικά οχήματα με αριθμούς εγγραφής KVM675, MAX258 και HZM720 που οδηγούσε ο Δασικός Λειτουργός κατά τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο και Μάρτιο 2018, αντίστοιχα, διαφάνηκε ότι, τις πλείστες ημέρες, καταγράφεται ώρα αναχώρησης περί τις 7:00, στάθμευσης πριν ή και μετά τις 15:00 (στις 15.3.2018 η ώρα 19:34), καθώς επίσης διανυκτέρευση των οχημάτων στη θέση όπου βρίσκεται η διεύθυνση διαμονής του Δασικού Λειτουργού, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία που εξασφαλίσαμε.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΣΔΣ, καταγράφονται διακινήσεις και εκτός του θεσμοθετημένου ωραρίου εργασίας της Δημόσιας Υπηρεσίας.

- (ix) Επίσης, αμέσως μετά την πρώτη πρωινή αναχώρηση των οχημάτων από τη διεύθυνση διαμονής του εμφανίζεται συστηματικά ως πρώτος προορισμός ή σε ορισμένες περιπτώσεις, ως ενδιάμεσος σταθμός, πριν τη στάθμευση και διανυκτέρευση των οχημάτων, συγκεκριμένη οδός η οποία, όπως πληροφορηθήκαμε, δεν σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Τμήματος Δασών.
- (x) Επίσης τα κυβερνητικά οχήματα φαίνεται ότι σταθμεύουν και διανυκτερεύουν στη διεύθυνση διαμονής του υπό αναφορά λειτουργού, τόσο κατά τα Σαββατοκυριακά όσο και κατά τις ημέρες που αυτός απουσίαζε με άδεια ανάπαυσης.
- (xi) Από αντιπαραβολή των στοιχείων των ΒΚΟ με στοιχεία του ΣΔΣ, παρουσιάζονται συστηματικές διακυμάνσεις στις ώρες αναχώρησης και άφιξης των οχημάτων καθώς και στις ημερήσιες αποστάσεις που διανύονται. Αναφέρουμε ενδεικτικά τις πιο κάτω περιπτώσεις:
 - Στις 16.1.2018, στο Παρουσιολόγιο της ΜΠΜ καταγράφονται ως ώρες άφιξης και αναχώρησης 7:30 και 15:00, αντίστοιχα, και διακίνηση στη Λευκωσία, στο ΒΚΟ καταγράφεται διακίνηση από Αθαλάσσα προς Κεντρικά Γραφεία με ώρα αναχώρησης 8:00 και ώρα επιστροφής 10:00, ενώ από το ΣΔΣ φαίνεται ότι το όχημα αναχώρησε από την διεύθυνση διαμονής του ΙΔ η ώρα 9:00 και επέστρεψε στην θέση αυτή στις 14:56.
 - Στις 18.1.2018 στο Παρουσιολόγιο της ΜΠΜ καταγράφονται ως ώρες άφιξης και αναχώρησης 7:30 και 15:00, αντίστοιχα, στο ΒΚΟ διακίνηση από Αθαλάσσα προς Κεντρικά Γραφεία με ώρα αναχώρησης 8:00 και ώρα επιστροφής 9:20,

ενώ από το ΣΔΣ φαίνεται ότι το όχημα αναχώρησε από την διεύθυνση διαμονής του στις 6:50 και επέστρεψε στη θέση αυτή 15:25.

(xii) Επειδή στα ΒΚΟ η πληροφόρηση που δίνεται στο πεδίο που αφορά στον προορισμό και σκοπό ταξιδιού/φύση δαπάνης, είναι γενική και επαναλαμβανόμενη, (π.χ. όπως Αεροδρόμιο, Κεντρικά Γραφεία, Αθαλάσσα για διεκπεραίωση εργασιών), και χωρίς αναφορές σε ενδιαμέσους σταθμούς, δεν ήταν εφικτό να επιβεβαιωθεί ότι οι διαδρομές που πραγματοποιήθηκαν αφορούσαν σε υπηρεσιακούς λόγους. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Στις 2.3.2018 στο ΒΚΟ καταγράφεται η διακίνηση Αθαλάσσα/Αεροδρόμιο Λάρνακας/Κεντρικά/Πυροσβεστική/Αθαλάσσα για «προσφορές και διεκπεραίωση εργασιών», ενώ, σύμφωνα με το ΣΔΣ, φαίνεται ότι το όχημα αναχώρησε από την οδό διαμονής του λειτουργού και στάθμευσε στα Λύμπια, καθ'οδόν προς Λάρνακα.
- Στις 9.3.2018 στο ΒΚΟ καταγράφεται η διακίνηση Αθαλάσσα/Κεντρικά/Vasilopoulos/Λάρνακα Αεροδρόμιο/Λευκωσία «για διεκπεραίωση εργασιών», ενώ σύμφωνα με το ΣΔΣ, φαίνεται ότι το όχημα αναχώρησε από τη διεύθυνση διαμονής του προς τη θέση Ε104 Καλό Χωριό, επέστρεψε στη Λευκωσία και στάθμευσε στη διεύθυνση διαμονής του.
- Επίσης υπήρξαν περιπτώσεις που ενώ στο ΒΚΟ καταγράφεται ως ενδιαμέσος σταθμός τα Κεντρικά Γραφεία για διεκπεραίωση εργασιών, αυτό δεν επιβεβαιώνεται από το ΣΔΣ.

(β) Συναφώς αναφέρουμε ότι, σε προηγούμενες επιστολές ελέγχου της Υπηρεσίας μας, τόσο προς το Υπουργείο ΓΑΑΠ, όσο και προς το Τμήμα Δασών, γίνεται αναφορά σε καταγγελία του Διευθυντή του Τμήματος, η οποία αφορούσε σε διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από τον υπό αναφορά ΔΛ για την χρήση υπηρεσιακού οχήματος και ο Διευθυντής ζήτησε όπως η αρμόδια Αρχή διορίσει Λειτουργό για διεξαγωγή πειθαρχικής έρευνας, σύμφωνα με τους περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμους. Επιπρόσθετα, στην επιστολή μας ημερ. 24.8.2015 προς το Τμήμα Δασών που αφορούσε στον έλεγχο του Τμήματος για το 2014, είχαμε επισημάνει ότι, όπως μας είχε αναφερθεί, ο συγκεκριμένος ΔΛ ήταν διορισμένος στη Δασική Περιφέρειας Λευκωσίας, στην Αθαλάσσα, αλλά εργαζόταν στο αεροδρόμιο Λάρνακας και χρησιμοποιούσε καθημερινά υπηρεσιακό όχημα για την μετάβασή του, τόσο στα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος για παραλαβή αλληλογραφίας, όσο και στο αεροδρόμιο Λάρνακας, χωρίς να ασκείται έλεγχος, κατά πόσο το όχημα σταθμεύει στην Αθαλάσσα ή στην οικία του Λειτουργού και είχαμε εισηγηθεί όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ο εν λόγω Λειτουργός να μετατεθεί στη ΜΠΜ στη Λάρνακα, όπου εργάζεται, ούτως ώστε η μετάβασή του στον χώρο εργασίας να γίνεται με δικό του όχημα και όχι υπηρεσιακό. Επίσης, στην επιστολή μας ημερ. 12.8.2015 προς το Υπουργείο ΓΑΑΠ που αφορούσε στον έλεγχο της Διοίκησης του Υπουργείου για το 2014, είχαμε εισηγηθεί για την άμεση έναρξη πειθαρχικής διερεύνησης και όπως, μέχρι την ολοκλήρωσή της, να μην ανατίθενται στον εν λόγω Λειτουργό οποιαδήποτε καθήκοντα τα οποία περιλαμβάνουν την οδήγηση υπηρεσιακών οχημάτων.

Με σχετικές απαντητικές του επιστολές το Υπουργείο ΓΑΑΠ μάς είχε ενημερώσει ότι είχε λάβει πρόσθετα και επαρκή μέτρα για έλεγχο του υπό αναφορά υπαλλήλου, όσον αφορά στην χρήση του υπηρεσιακού οχήματος, και το Τμήμα Δασών ότι θα μελετούνταν οι υπηρεσιακές ανάγκες λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τη σύσταση μας και θα λαμβάνονταν οι κατάλληλες αποφάσεις.

Συναφώς αναφέρουμε ότι, η αρμόδια Αρχή όρισε, τον Νοέμβριο του 2015, ερευνώντας Λειτουργό για να διεξάγει πειθαρχική έρευνα σύμφωνα με το άρθρο 81(2)(α) των περι

Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων του 1990-2014. Η έκθεση του ερευνώντος Λειτουργού που ετοιμάστηκε στις 31.12.2015, εντόπισε κίνηση εντός Λευκωσίας για σκοπούς μεταστάθμευσης του υπηρεσιακού οχήματος καθώς και τη μη ορθή συμπλήρωση του ΒΚΟ. Σύμφωνα με υπηρεσιακό σημείωμα ημερ. 25.7.2017, η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, κατόπιν ανάθεσης, από τον Υπουργό, προέβη στη συνοπτική εκδίκαση των πιο πάνω πειθαρχικών παραπτώματων, με βάση το άρθρο 82 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου του 1990, και αφού κάλεσε τον Δασικό Λειτουργό για ακρόαση και του έδωσε την ευκαιρία να ακουστεί, τόσο για την υπόθεση όσο και για την επιμέτρηση της ποινής, αποφάσισε να του επιβάλει την ποινή της επίπληξης.

Όσον αφορά στο θέμα αυτό, στην Ειδική Έκθεση της Υπηρεσίας μας με αρ. 2/2017 που αφορούσε στη Διοίκηση του Υπουργείου ΓΑΑΠ, αναφέραμε ότι, αφού λάβουμε τον φάκελο της υπόθεσης, θα εξετάσουμε κατά πόσο ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία, αφού υπάρχουν ενδείξεις ότι ακολουθήθηκε η συνοπτική διαδικασία εξέτασης πειθαρχικών παραπτώματων, παρόλο που το παράπτωμα δεν εμπίπτει σε εκείνα για τα οποία επιτρέπεται κάτι τέτοιο.

Συνοψίζοντας, αναφέραμε τα πιο κάτω:

- (i) Ως απάντηση στις επανειλημμένες επισημάνσεις και ανησυχίες της Υπηρεσίας μας, το Υπουργείο ΓΑΑΠ και το Τμήμα Δασών, για τη μη ορθολογιστική χρήση των υπηρεσιακών οχημάτων από τον εν λόγω λειτουργό, μάς διαβεβαίωναν ότι είχαν ληφθεί πρόσθετα και επαρκή μέτρα για έλεγχο του υπαλλήλου, όσον αφορά στη χρήση του υπηρεσιακού οχήματος και ότι θα μελετηθούν οι υπηρεσιακές ανάγκες, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τη σύσταση μας όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ο εν λόγω λειτουργός να μετατεθεί στο αεροδρόμιο Λάρνακας, όπου εργάζεται, ούτως ώστε η μετάβασή του στον χώρο εργασίας να γίνεται με δικό του όχημα και όχι υπηρεσιακό. Ωστόσο, διαπιστώνεται, εκ πρώτης όψεως, η συστηματική ανεξέλεκτη διακίνησή του με την χρήση κυβερνητικών οχημάτων και ως εκ τούτου, ο Δασικός Λειτουργός φαίνεται να εξακολουθεί να διαπράττει, μεταξύ άλλων παραπτώματων, πειθαρχικά παραπτώματα για τα οποία είχε ήδη εξεταστεί.
- (ii) Κατά τη συνοπτική διαδικασία εξέτασης των πειθαρχικών παραπτώματων, σύμφωνα με την παράγραφο (α) του άρθρου 81(2), επιβλήθηκε στον Δασικό Λειτουργό, δυνάμει του Μέρους II του Πρώτου Πίνακα του άρθρου 82(3) η ποινή της επίπληξης, δηλαδή η ελάχιστη των προβλεπόμενων ποινών. Όπως είχαμε επισημάνει, έχουμε την άποψη ότι, λόγω της σοβαρότητας των παραπτώματων που διαπράχθηκαν, η αρμόδια Αρχή θα έπρεπε να τα εξετάσει, σύμφωνα με την πρόνοια της παραγράφου (β) του πιο πάνω άρθρου.
- (iii) Παρήλθε μεγάλο αδικαιολόγητο χρονικό διάστημα από την ημέρα ετοιμασίας της εμπιστευτικής έκθεσης του ερευνώντος λειτουργού (31.12.2015) μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης (25.7.2017) και κατά την εν λόγω περίοδο δεν φαίνεται να είχαν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα για τερματισμό των παραβάσεων.

Εν κατακλείδι εντοπίστηκε ανεπαρκής διοικητική εποπτεία όσον αφορά στην ώρα προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία του Δασικού Λειτουργού, καθώς και ανεξέλεγκτη μη εξουσιοδοτημένη χρήση κυβερνητικών οχημάτων, με την ανοχή και ολιγωρία του Τμήματος Δασών.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το Τμήμα προβεί σε όλες τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες για πλήρη συμμόρφωση με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, ως οι πρόνοιες του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου καθώς και των περί Υπηρεσιακών Οχημάτων του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Κανονισμών του 2014. Επίσης, εισηγηθήκαμε όπως η αρμόδια Αρχή προβεί, εκ νέου, στην εξέταση των

πιθανών παραπτώματων, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου. Ωστόσο, επειδή λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των ενεργειών του εν λόγω ΔΛ και το γεγονός ότι αυτές γίνονταν συστηματικά και κατ' εξακολούθηση, ενδεχομένως να προκύπτουν και ποινικά αδικήματα, εισηγηθήκαμε όπως προηγουμένως ενημερωθεί και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο οποίος θα αποφασίσει σχετικά.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ μάς ενημέρωσε ότι σε έλεγχο που διενήργησε το Τμήμα Δασών, επιβεβαιώθηκαν τα ευρήματα της Υπηρεσίας μας. Συγκεκριμένα προκύπτει ότι ο ΔΛ δεν ενημέρωνε άμεσα με την έναρξη και λήξη κάθε δρομολογίου τα ΒΚΟ, στάθμευε το υπηρεσιακό όχημα στον τόπο διαμονής του χωρίς σχετική έγκριση και ενδεχομένως διενεργούσε δρομολόγια πολύ μικρών αποστάσεων τα οποία δεν εμπίπτουν σε υπηρεσιακούς σκοπούς.

Επίσης, μας πληροφόρησε ότι για την επίλυση των πιο πάνω και σε συνέχεια των συστάσεών μας, το Τμήμα προχώρησε στη μετάθεση του εν λόγω Δασικού Λειτουργού στις 2.7.2018 από την Αθαλάσσα στην έδρα της ΜΠΜ στον αερολιμένα Λάρνακας και δόθηκαν αυστηρές οδηγίες στον Προϊστάμενο της ΜΠΜ να ασκεί την απαιτούμενη διοικητική εποπτεία στον υπό αναφορά Δασικό Λειτουργό.

Η Υπηρεσία μας ζήτησε όπως με βάση το άρθρο 81(2) του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου διεξαχθεί πειθαρχική έρευνα εναντίων του εν λόγω λειτουργού για πιθανή διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος και ειδικότερα για παραβίαση των υποχρεώσεων του που απορρέουν από τον περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ μάς ενημέρωσε ότι έχει ορίσει ερευνώντα λειτουργό για διερεύνηση πιθανής διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος σύμφωνα με την καταγγελία της Υπηρεσίας μας.

2.3. Καταγγελίες που αφορούν στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου.

Από τη διερεύνηση των καταγγελιών αυτών προέκυψαν τα ακόλουθα θέματα:

(α) Στο πλαίσιο της διαδικασίας πρόσληψης δασοπυροσβεστών, η Επιτροπή Επιλογής για πρόσληψη δασοπυροσβεστών για τη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου συνήλθε στις 27.2.2018 στον Δασικό Σταθμό Κόρνου και υπέβαλε τους υποψήφιους τακτικούς και εποχικούς ωρομίσθιους αορίστου χρόνου σε σωματική άσκηση. Όπως διαπιστώσαμε, σύμφωνα με το ΒΚΟ με αύξοντα αριθμό 883581 που αφορούσε στο όχημα με αριθμούς εγγραφής ΗΖΕ599, στις 27.2.2018 και ώρα 08:00, το όχημα αυτό αναχώρησε από τον Σταθμό Ριζοελιάς προς Κόρνο, για μεταφορά εργατών στην φυσική εξέταση για δασοπυροσβέστες.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως κατά τις ημερομηνίες υποβολής σε εξέταση, οι υποψήφιοι θα πρέπει να αιτούνται άδεια ανάπαυσης και να μεταβαίνουν στον χώρο διεξαγωγής της εξέτασης με δικά τους οχήματα.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ μάς ενημέρωσε ότι οι υποψήφιοι μεταβαίνουν κατά κανόνα από το χώρο εργασίας τους στον Δασικό Σταθμό που γίνεται η διαδικασία πρόσληψης με υπηρεσιακό όχημα, ωστόσο η σύσταση της Υπηρεσίας μας θα εφαρμοστεί από τώρα και στο εξής, όπου αυτό είναι εφικτό.

(β) Όσον αφορά στη χρήση υπηρεσιακού οχήματος από τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου αναφέραμε ότι σύμφωνα με το ΒΚΟ που αφορά στο όχημα με αριθμό εγγραφής ΚΥΜ490, ως οδηγός εμφανίζεται ο ΙΚ. Από αντιπαραβολή δείγματος κινήσεων του εν λόγω δείγματος κινήσεων του εν λόγω οχήματος με στοιχεία που καταγράφονται στο ΒΚΟ, παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Όλες οι διακινήσεις που διενεργήθηκαν κατά τον μήνα Φεβρουάριο του 2018 είχαν ως σημείο αναχώρησης την Λάρνακα, τόσο για διαδρομές προς την Αθαλάσσα όσο και προς άλλους Δασικούς Σταθμούς, ωστόσο, όπως αντιλαμβανόμαστε η βάση εργασίας του εν λόγω Προϊστάμενου είναι τα Κεντρικά Γραφεία της Δασικής Περιφέρειας Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου.
- Διαφορές στις ώρες αναχώρησης και άφιξης.
- Διαφορές στο σύνολο των χιλιομέτρων (αποστάσεων) που διανύθηκαν.
- Μη καταγραφή κίνησης στο ΒΚΟ στις 2.2.2018 παρόλο που στο ΣΔΣ καταγράφονται κινήσεις, με σύνολο διαδρομής 9 χιλιομέτρων.
- Κίνηση προς και από την οικία του υπό αναφορά οδηγού στις 20.2.2018.

Συναφώς αναφέραμε ότι την 1.2.2018 το όχημα με αριθμούς εγγραφής ΜΖΒ658, οδηγός του οποίου ήταν ο Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά ενώ ήταν σταθμευμένο σε στεγασμένο περιφραγμένο χώρο σε οικόπεδο που ανήκει σε αυτόν. Για το θέμα εισηγηθήκαμε όπως διεξαχθεί σχετική έρευνα.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ μάς ενημέρωσε ότι ο Δασικός Λειτουργός εργαζόταν πολύ συχνά και εκτός κανονικού ωραρίου, στο Δασικό Γραφείο Λάρνακας, Για αυτό, κατά την περίοδο ψηλού κινδύνου έκρηξης πυρκαγιών (1.5-31.10), με την έγκριση του Διευθυντή, αντί να μεταβαίνει στις Υποπεριφέρειες Λάρνακας και Αμμοχώστου ξεκινώντας από τη Λευκωσία που είναι η έδρα του, στάθμευε το υπηρεσιακό όχημα που χρησιμοποιούσε στο Γραφείο της Λάρνακας ή/και στον Δασικό Σταθμό Ριζοελιάς, αφού αυτό ήταν προς το συμφέρον της Υπηρεσίας καθότι εξοικονομείτο εργάσιμος χρόνος αλλά και καύσιμα. Επίσης, μας ενημέρωσε ότι διεξάχθηκε πειθαρχική έρευνα, σύμφωνα με την εισήγησή μας, υποβλήθηκε η έκθεση του εξερευνώντος λειτουργού στη Νομική Υπηρεσία και αναμενόταν η απάντησή της.

(γ) Χρήση υπηρεσιακού οχήματος από τον Δασικό Λειτουργό έδρα του οποίου είναι το Επαρχιακό Δασικό Γραφείο Λάρνακας. Σύμφωνα με ΒΚΟ που αφορούσε στο όχημα με αριθμό εγγραφής ΗΖΕ599, οδηγός είναι συγκεκριμένος Δασικός Λειτουργός. Για το υπό αναφορά όχημα, λήφθηκαν στοιχεία από καταστάσεις που εξήχθησαν από το ΣΔΣ και σε δείγμα κινήσεων του πιο πάνω οχήματος, έγινε αντιπαραβολή με τα στοιχεία του ΒΚΟ, από την οποία παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Σχεδόν όλες οι διακινήσεις του οχήματος φαίνεται ότι έχουν ως αφετηρία την Ριζοελιά με πρώτο σταθμό την έδρα του Δασικού Γραφείου Λάρνακας, εκτός των περιπτώσεων που το υπό αναφορά όχημα βρισκόταν στο Μηχανουργείο.
- Διαφορές στις ώρες αναχώρησης και άφιξης. Επίσης, στις πλείστες των περιπτώσεων, καταγράφεται ως ώρα αναχώρησης στο ΒΚΟ, η ώρα 8:00, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία που εξήχθηκαν από το ΣΔΣ καταγράφονται διαφορετικές ώρες.
- Διαφορές στο σύνολο των αποστάσεων που διανύθηκαν.

Ως εκ των πιο πάνω, διαφαίνεται ότι ο Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός Λευκωσίας-Λάρνακας-Αμμοχώστου και ο εν λόγω Δασικός Λειτουργός χρησιμοποιούν υπηρεσιακά οχήματα για να μεταβαίνουν στην έδρα εργασίας τους, με αφετηρία το τον Δασικό Σταθμό Ριζοελιάς, με προορισμό την Αθαλάσσα και το Δασικό Γραφείο Λάρνακας, αντίστοιχα. Επίσης, σύμφωνα με καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας, άλλοι δύο Δασικοί Λειτουργοί που σύμφωνα με στοιχεία που λήφθηκαν από το Τμήμα φαίνεται να

υπηρετούν στον Σταθμό Δεκέλειας μεταβαίνουν στην εργασία τους με υπηρεσιακό όχημα. Ενδεχομένως κάτι τέτοιο να γίνεται και σε άλλες περιπτώσεις δασικών λειτουργιών, κάτι το οποίο θα πρέπει να εξεταστεί από το Τμήμα.

Συναφώς αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο διερεύνησης των πιο πάνω καταγγελιών, παρατηρήσαμε ότι τα φύλλα των ΒΚΟ που υποβάλλονται στο τέλος κάθε μήνα στη Δασική Περιφέρεια Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου, από την ίδια την Περιφέρεια, τους Δασικούς Σταθμούς Λυθροδόνα, Κόρνου, Ριζοελιάς, Λάρνακας, Δεκέλειας, καθώς και από τα Περιβαλλοντικά Κέντρα Αθαλάσσιας και Κάβο – Γκρέκο δεν ήταν ταξινομημένα αλλά φυλάσσονται κατά μήνα σε δέσμες σε φακέλους αλληλογραφίας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται ο έλεγχός τους. Επίσης, δεν ήταν πλήρως συμπληρωμένα όλα τα πεδία πληροφόρησης στα έντυπα (Γεν.52) «Μηνιαίο Κοστολόγιο Οχήματος».

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ μάς ενημέρωσε ότι ο ΔΛ ΧΠ το πρωί παρουσιαζόταν στο Δασικό Σταθμό Ριζοελιάς, που αποτελεί έδρα των δασοπροσβεστών και του ωρομίσθιου προσωπικού, για συντονισμό των εργασιών και στη συνέχεια μετέβαινε με υπηρεσιακό όχημα στο Δασικό Γραφείο Λάρνακας. Σημειώνεται ότι στο Οργανόγραμμα του Τμήματος, Λάρνακα και Ριζοελιά αποτελούν ένα Δασικό Σταθμό και, ανάλογα με τις εργασίες, το προσωπικό καλείται να παρουσιάζεται στη Ριζοελιά ή στη Λάρνακα.

2.4. Καταγγελίες που αφορούν στη Δασική Περιφέρεια Πάφου.

Κατόπιν διερεύνησης των καταγγελιών, αναφέρουμε τα ακόλουθα:

(α) Σύμφωνα με το ΒΚΟ που αφορούσε στο όχημα με αριθμό εγγραφής ΚΜ815 (Γραφείο Γεροσκήπου), ως οδηγός εμφανίζεται, μεταξύ άλλων, Ανώτερος Συντηρητής Δασών, Προϊστάμενος των Δασικών Σταθμών Ακάμα και Γεροσκήπου. Για το υπό αναφορά όχημα λήφθηκαν στοιχεία από το ΣΔΣ της Κυπριακής Δημοκρατίας και σε δείγμα κινήσεων του πιο πάνω οχήματος, με οδηγό τον εν λόγω Ανώτερο Συντηρητή Δασών, έγινε αντιπαραβολή με τα στοιχεία του ΒΚΟ και παρατηρήθηκαν τα ακόλουθα:

- Η πρώτη αναχώρηση του οχήματος φαίνεται ότι γίνεται από διαφορετική θέση σύμφωνα με το ΣΔΣ ενώ στο ΒΚΟ καταγράφεται πάντα η ίδια θέση.
- Διαφορές στην καταγραφή των ωρών αναχώρησης και άφιξης.
- Διαφορές στο σύνολο των αποστάσεων που διενεργήθηκαν.
- Μη εμφάνιση κινήσεων του οχήματος στο ΣΔΣ στις 28.2.2018, ημερομηνία κατά την οποία σύμφωνα με το ΒΚΟ διανύθηκαν 57 χιλιόμετρα.
- Σύμφωνα με το ΣΔΣ, πλείστες των περιπτώσεων, η θέση του οχήματος κατά την τελευταία άφιξη της προηγούμενης μέρας δεν ταυτίζεται με τη θέση κατά την πρώτη αναχώρηση της επόμενης μέρας.

(β) Σύμφωνα με το ΒΚΟ που αφορούσε στο όχημα με αριθμό εγγραφής ΚΜ583 (Σταυρός της Ψώκας), ως οδηγός εμφανίζεται, μεταξύ άλλων, και ο Περιφερειακός Δασικός Λειτουργός Πάφου, με έδρα τον Σταυρό της Ψώκας. Για το υπό αναφορά όχημα λήφθηκαν στοιχεία από καταστάσεις που εξήχθησαν από το ΣΔΣ και σε δείγμα κινήσεων του πιο πάνω οχήματος, με οδηγό τον Περιφερειακό Δασικό Λειτουργό Πάφου, έγινε αντιπαραβολή με τα στοιχεία του ΒΚΟ από την οποία προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Η πρώτη ημερήσια αναχώρηση του οχήματος καθώς και η τελευταία άφιξη του, σύμφωνα με το ΣΔΣ γίνεται πάντα από την ίδια θέση «Ε703, Πάνω Παναγιά, Κύπρος», ενώ ως έδρα του Περιφερειακού Δασικού Λειτουργού Πάφου αναφέρεται ο Σταυρός της Ψώκας.

- Μικροδιαφορές στην καταγραφή των ωρών αναχώρησης και άφιξης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις δημιουργούνται εύλογα ερωτήματα αναφορικά με την απόλυτη ταύτιση καταγραμμένων ωρών αναχώρησης και άφιξης ακόμα και στο λεπτό της ώρας. Όπως πληροφορηθήκαμε, ο ΜΜ, όπως και άλλοι, έχει δικαίωμα πρόσβασης στο ΣΔΣ για αναγνώριση μόνο (read only), χωρίς η πρόσβασή τους να εποπτεύεται. Το γεγονός αυτό αποδυναμώνει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου, αφού δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο συμπλήρωσης του ΒΚΟ, σύμφωνα με την πληροφόρηση διαβάζουν από το ΣΔΣ.
 - Διαφορές στο σύνολο των αποστάσεων που διενεργήθηκαν.
 - Στις 28.2.2018, δεν παρουσιάζονται κινήσεις του οχήματος στο ΣΔΣ, ενώ σύμφωνα με το ΒΚΟ διανύθηκαν 83 χιλιόμετρα.
- (γ)** Σύμφωνα με το ΒΚΟ που αφορούσε στο όχημα με αριθμό εγγραφής ΚΚC577 (Παναγιά - Πάφος) ως οδηγός εμφανίζεται κυρίως ο Προϊστάμενος Υποπεριφερειών Κάμπου και Παναγιάς με έδρα την Παναγιά. Για το υπό αναφορά όχημα, λήφθηκαν στοιχεία από καταστάσεις που εξήχθησαν από το ΣΔΣ και σε δείγμα κινήσεων του πιο πάνω οχήματος με οδηγό τον Προϊστάμενο Υποπεριφερειών Κάμπου και Παναγιάς, έγινε αντιπαραβολή με τα στοιχεία του ΒΚΟ, από την οποία προέκυψαν τα ακόλουθα:
- Σύμφωνα με το ΣΔΣ, στις πλείστες των περιπτώσεων, η πρώτη ημερήσια αναχώρηση του οχήματος, καθώς και η τελευταία άφιξη του γίνεται πάντα από την ίδια θέση «Ε703, Πάνω Παναγιά, Κύπρος», όπως και στην περίπτωση του οχήματος με αριθμό εγγραφής ΚVΜ583 που αναφέρεται πιο πάνω.
 - Σύμφωνα με το ΒΚΟ, το όχημα στις 31.1.2018 βρισκόταν σε αδράνεια, ενώ σύμφωνα με το ΣΔΣ είχε διανύσει απόσταση 12 χιλιομέτρων.
 - Στις 9.2.2018 το όχημα, σύμφωνα με το ΒΚΟ, βρισκόταν σε αδράνεια ενώ στο ΣΔΣ φαίνεται ότι ενεργοποιήθηκε για τρία λεπτά.
 - Σύμφωνα με το ΣΔΣ το όχημα ενεργοποιήθηκε στις 16.1.2018 και ώρα 2:37 π.μ., χωρίς ωστόσο να κινηθεί με καταγραμμένη στάση έξι λεπτά.
 - Μικροδιαφορές στην καταγραφή των ωρών αναχώρησης και άφιξης. Σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρείται απόλυτη ταύτιση των καταγραμμένων ωρών αναχώρησης και άφιξης, ακόμα και στο λεπτό της ώρας, γεγονός που δημιουργεί ερωτηματικά. Όπως πληροφορηθήκαμε, ο Προϊστάμενος Υποπεριφερειών Κάμπου και Παναγιάς, όπως και άλλοι, έχει δικαίωμα πρόσβασης στο ΣΔΣ για ανάγνωση μόνο (read only), χωρίς η πρόσβαση να εποπτεύεται. Το γεγονός αυτό αποδυναμώνει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου, αφού δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο συμπλήρωσης του ΒΚΟ σύμφωνα με την πληροφόρηση που διαβάζουν από το ΣΔΣ.
 - Μικροδιαφορές στο σύνολο των αποστάσεων που διανύθηκαν.
- (δ)** Σύμφωνα με το ΒΚΟ που αφορούσε στο όχημα με αριθμό εγγραφής ΚΚD403 (Σταυρός της Ψώκας), ως οδηγός εμφανίζεται ως επί το πλείστον ο Συντηρητής Δασών Α΄ που είναι τοποθετημένος στον Δασικό Σταθμό Σταυρού της Ψώκας. Για το υπό αναφορά όχημα λήφθηκαν στοιχεία από καταστάσεις που εξήχθησαν από το ΣΔΣ και σε δείγμα κινήσεων του πιο πάνω οχήματος, με οδηγό τον εν λόγω Συντηρητή Δασών Α΄ έγινε αντιπαραβολή με τα στοιχεία του ΒΚΟ, από την οποία προέκυψαν τα ακόλουθα:
- Σύμφωνα με το ΣΔΣ, η πρώτη ημερήσια αναχώρηση του οχήματος καθώς και η τελευταία άφιξη του στις πλείστες των περιπτώσεων, γίνεται από την ίδια θέση «Ηλία Παπασάββα, Λυσός, Κύπρος», ενώ ως έδρα του υπό αναφορά Συντηρητή Δασών Α΄ αναφέρεται ο Σταυρός της Ψώκας.

- Δεν συμπίπτει σε όλες τις περιπτώσεις η θέση αναχώρησης του οχήματος μεταξύ ΒΚΟ και ΣΔΣ.
- Διαφορές στην καταγραφή των ωρών αναχώρησης και άφιξης μέχρι και πέντε ώρες.
- Διαφορές στο σύνολο των αποστάσεων που διενεργήθηκαν μέχρι και 130 χιλιόμετρα.
- Ενώ σύμφωνα με το ΒΚΟ στις 12.1.2018 βρισκόταν σε αδράνεια, σύμφωνα με το ΣΔΣ διάνυσε 72 χιλιόμετρα, με καταγραμμένη διαδρομή από την οδό Ηλία Παπασάββα, Λυσός και επιστροφή στην ίδια διεύθυνση.
- Ενώ σύμφωνα με το ΒΚΟ το όχημα στις 17.1.2018 βρισκόταν σε αδράνεια, σύμφωνα με το ΣΔΣ διάνυσε 37 χιλιόμετρα με καταγραμμένη διαδρομή «Unnamed Road» Κύπρος/B7, Πόλη Χρυσοχούς» και επιστροφή στην οδό Ηλία Παπασάββα, Λυσός, Κύπρος/E704.
- Σύμφωνα με το ΒΚΟ στις 24 και 25.1.2018 ο προορισμός κίνησης ήταν ο ίδιος και διανύθηκαν 48 και 50 χιλιόμετρα, αντίστοιχα. Ωστόσο στο ΣΔΣ καταγράφονται διαφορετικές διαδρομές και με διαφορετική απόσταση που διανύθηκε, συγκεκριμένα 87 χιλιόμετρα στις 24.1.2018 και 12 χιλιόμετρα στις 25.1.2018.
- Σύμφωνα με το ΒΚΟ, στις 22 και 23.2.2018, ο προορισμός κίνησης του οχήματος ήταν ο ίδιος. Ωστόσο, στο ΣΔΣ καταγράφονται διαφορετικές διαδρομές.
- Στις 28.2.2018 δεν παρουσιάζεται κίνηση του οχήματος στο ΣΔΣ ενώ σύμφωνα με το ΒΚΟ διανύθηκαν 55 χιλιόμετρα.
- Το σύνολο των χιλιομέτρων που διανύθηκαν κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο σύμφωνα με το ΒΚΟ δεν συνάδει με το σύνολο των χιλιομέτρων που διανύθηκαν κατά την ίδια περίοδο σύμφωνα με το ΣΔΣ.

Γενικές παρατηρήσεις

- Σε αγροτικές/δασικές περιοχές δεν μπορεί να εξακριβωθεί η ακριβής θέση κίνησης του οχήματος, αφού δίνεται γενική αναφορά “Unnamed Road” από το ΣΔΣ.
- Δεν ήταν εφικτή η διαπίστωση μη υπηρεσιακών διακινήσεων, αφού στο ΒΚΟ δεν αναγράφονται λεπτομέρειες των διαδρομών.
- Ακόμη και στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ταύτιση των διαδρομών, μεταξύ του ΒΚΟ και του ΣΔΣ, θεωρούμε αδυναμία το γεγονός ότι υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης των στοιχείων μεταξύ του ΒΚΟ και του ΣΔΣ από άτομα που έχουν πρόσβαση ως αναγνώστες μόνο και δεν εποπτεύονται, αποδυναμώνοντας τον έλεγχο.

Συστάσεις αναφορικά με τις παραγράφους 2.3 και 2.4.

- Εισηγηθήκαμε όπως η χρήση των υπηρεσιακών οχημάτων να γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Υπηρεσιακών Οχημάτων του Κρατικού Τομέα και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Κανονισμών του 2014.
- Εισηγηθήκαμε όπως τα ΒΚΟ συμπληρώνονται με τα πραγματικά στοιχεία (ώρα αναχώρησης και επιστροφής και αποστάσεις) και ελέγχονται (έστω δειγματοληπτικά) με το ΣΔΣ. Επίσης, η ταξινόμηση των φύλλων των ΒΚΟ της δασικής περιφέρειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Αμμοχώστου να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος και να διασφαλίζεται ότι υποβάλλονται από όλους τους Δασικούς Σταθμούς.
- Σημειώσαμε ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται αποτελεσματική αξιοποίηση του στόλου οχημάτων του Τμήματος μέσω επαρκούς διοικητικής εποπτείας και μέσω του ΣΔΣ με στόχο τη συμμόρφωση με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο.

2.5. Χρήση Κυβερνητικών Οχημάτων στον Δασικό Σταθμό Πλατρών.

Από έλεγχο ΒΚΟ του Δασικού Σταθμού Πλατρών και σύγκρισή τους με τα δεδομένα από τις καταστάσεις του ΣΔΣ, παρατηρήσαμε συστηματική λανθασμένη καταγραφή των δεδομένων στα εν λόγω βιβλία. Συγκεκριμένα, σε δειγματοληπτικό έλεγχο 30 εγγραφών κίνησης των υπό αναφορά οχημάτων, διαπιστώσαμε ουσιαστικές και μη δικαιολογημένες διαφορές σε 16 περιπτώσεις, δηλαδή 53%. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκαν:

- Διαφορές στην καταγραφή των ωρών αναχώρησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στις 16.10.2017 το ΒΚΟ και το ΣΔΣ του οχήματος LAE 647 είχαν καταγραμμένη ώρα αναχώρησης 12:00 και 7:18, αντίστοιχα.
- Εκκίνηση του οχήματος με αριθμό εγγραφής LAE 647 στις 20.10.2017 με καταγραφή ώρας αναχώρησης 7:30 χωρίς όμως κίνηση του οχήματος. Το όχημα, σύμφωνα με το ΣΔΣ εκκίνησε ξανά στις 8:40.
- Διαφορές στην καταγραφή των ωρών άφιξης. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στις 13.10.2017, το ΒΚΟ και το ΣΔΣ του οχήματος με αριθμό εγγραφής LAE647 είχαν καταγραμμένη ώρα άφιξης 15:00 και 18:53, αντίστοιχα.
- Καταγραφή κίνησης στο ΒΚΟ, ενώ δεν υπήρξε κίνηση, σύμφωνα με το ΣΔΣ.
- Διαφορές στο σύνολο αποστάσεων που διανύθηκαν (μέχρι και 21 χιλιόμετρα).

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως διερευνηθούν από το Τμήμα οι εν λόγω διαφορές. Επισημάναμε ξανά ότι τα οχήματα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για εξουσιοδοτημένα ταξίδια με τις κινήσεις να ελέγχονται και να υπογράφονται από τον οικείο Προϊστάμενο Τμήματος ή εξουσιοδοτημένο από αυτόν λειτουργό, όπως προβλέπουν οι κανονισμοί αποθηκών.

Ο Υπουργός ΓΑΑΠ μάς ενημέρωσε ότι, από τη διερεύνηση των καταγγελιών που έγιναν από την Υπηρεσία μας, διαφαίνεται ότι όντως προκύπτουν ορισμένα ζητήματα μη ορθολογιστικής χρήσης κυβερνητικών οχημάτων από λειτουργούς του Τμήματος Δασών και για αυτό τον λόγο δόθηκαν γραπτές οδηγίες στον Διευθυντή του Τμήματος για διορθωτικές ενέργειες.

3. Παράνομα κτηνοτροφικά υποστατικά εντός της περιοχής του δικτύου Natura 2000 "Γκρεμοί του Χανουτάρη".

Σύμφωνα με καταγγελία από μεγάλο αριθμό φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων ημερ. 8.8.2016, η οποία κοινοποιήθηκε και στην Υπηρεσία μας, ανεγέρθηκαν παράνομα κτηνοτροφικά υποστατικά, κατοικία και αποθήκες στην τοποθεσία «Σαουρής», στον Άγιο Ιωάννη Πάφου, σε τεμάχιο το οποίο εμπίπτει εντός της ΖΕΠ «Γκρεμοί του Χανουτάρη» του Δικτύου «Natura 2000», εφάπτεται της ΖΕΠ «Δάσος Πάφου» του Δικτύου «Natura 2000» και γειτνιάζει με τον ΤΚΣ «Κοιλιάδα Κέδρων-Κάμπος» του Δικτύου «Natura 2000». Επίσης το τεμάχιο εμπίπτει σε πολεοδομική ζώνη Ζ3-ΠΤ (προστατευόμενο τοπίο). Στα υπό αναφορά παράνομα κτηνοτροφικά υποστατικά φιλοξενείται πολύ μεγάλος αριθμός ζώων (500-1.000 αίγες αλπικής καταγωγής). Από φωτογραφικό υλικό που μας υποβλήθηκε, διαφαίνεται ότι έχει προκληθεί μεγάλη ζημιά στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, ενώ στην υπό αναφορά καταγγελία αναφέρεται αριθμός αρνητικών επιπτώσεων στα υπό προστασία είδη και οικοτόπους.

Σε σχέση με το πιο πάνω θέμα, επισημάναμε τα ακόλουθα:

(α) Ιστορικό υπόθεσης. Στις 3.5.2015 υποβλήθηκε αίτηση (ΠΑΦ/00118/2015) για χορήγηση πολεοδομικής άδειας για την ανέγερση κτηνοτροφικών υποστατικών σε τεμάχιο που εμπίπτει εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Γκρεμοί του Χανουτάρη»,

εφάπτεται της ΖΕΠ «Δάσος Πάφου» και γειτνιάζει με τον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) «Κοιλιάδα Κέδρων – Κάμπος», του Δικτύου “Natura 2000”. Το τεμάχιο εμπίπτει σε πολεοδομική ζώνη Ζ3-ΠΤ (προστατευόμενο τοπίο). Επισημαίνεται ότι, για ανάπτυξη στο ίδιο τεμάχιο, είχαν υποβληθεί και προηγουμένως αιτήσεις με αρ. ΠΑΦ/00720/2014 και ΠΑΦ/00119/2015 για ανέγερση μάντρας αιγοπροβάτων και κατοικίας, και ανέγερση κατοικίας, αντίστοιχα, οι οποίες απορρίφθηκαν.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος, με επιστολή του ημερ. 3.6.2015, ενημέρωσε το ΤΠΟ ότι δεν συνηγορεί με τη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας, λόγω της χωροθέτησης του τεμαχίου, όπως αναφέρεται πιο πάνω, καθώς και λόγω του ότι η προτεινόμενη μάντρα αιγοπροβάτων ήταν ήδη υπό ανέγερση, γεγονός που δεν συνάδει με τις προσπάθειες για προστασία των περιοχών του Δικτύου “Natura 2000” και τους σκοπούς ένταξης της περιοχής σε αυτό. Επισημάνε επίσης ότι οι επεμβάσεις αυτές παραβιάζουν ουσιαστικές πρόνοιες, τόσο της εθνικής νομοθεσίας (Ν.153(Ι)/2003και Ν.140(Ι)/2005), όσο και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, με όλες τις συνεπαγόμενες συνέπειες. Επίσης, αναφέρει ότι η μάντρα γειτνιάζει με αργάκι, γεγονός που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους ρύπανσης των νερών και του εδάφους. Σύμφωνα με επιστολή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, το τεμάχιο συνορεύει με τη Ζώνη Προστασίας του ταμιευτήρα ύδρευσης του φράγματος Αρμίνου.

Η Πολεοδομική Αρχή απέρριψε την πιο πάνω αίτηση στις 24.8.2015 και ο αιτητής προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο. Η εξέταση της προσφυγής εκκρεμεί. Στο μεταξύ υποβλήθηκε νέα αίτηση (ΠΑΦ/0706/2015) για ανέγερση κτηνοτροφικών υποστατικών κατά παρέκκλιση των προνοιών της Δήλωσης Πολιτικής. Η Πολεοδομική Αρχή ζήτησε και πάλι τις απόψεις των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών. Το Τμήμα Περιβάλλοντος ενημέρωσε με επιστολή ημερ. 4.7.2016 ότι ισχύουν και δεν διαφοροποιούνται τα όσα αναφέρονται στην επιστολή του ημερ. 3.6.2015.

Όπως μας πληροφόρησε η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ στις 2.4.2019, το θέμα εξετάζεται ακόμα από το Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων.

Συναφώς αναφέρεται ότι, στις 29.6.2015 επιδόθηκε στον αιτητή Ειδοποίηση Επιβολής από τον επαρχιακό Λειτουργό Πάφου του ΤΠΟ, για εκτέλεση εργασιών ανέγερσης μάντρας αιγοπροβάτων χωρίς την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας, σε Ζώνη Ειδικής Προστασίας, με την οποία ο αιτητής κλήθηκε να κατεδαφίσει οποιαδήποτε οικοδομή είχε ανεγερθεί και να επαναφέρει το τεμάχιο στην αρχική του κατάσταση, πράγμα που δεν έγινε. Επίσης, στις 30.6.2017 το Τμήμα Περιβάλλοντος διενήργησε επιτόπιο έλεγχο σε σχέση με τη διαχείριση των αποβλήτων της υπό αναφορά κτηνοτροφικής μονάδας και της επέβαλε εξώδικο πρόστιμο ύψους €1.500.

Σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχαμε με λειτουργό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών στις 14.6.2018 μας επιβεβαιώθηκε ότι η υπό αναφορά μάντρα δεν διαθέτει κωδικό εκμετάλλευσης και ότι τα ζώα, ο ακριβής αριθμός των οποίων δεν είναι γνωστός, δεν φέρουν την προβλεπόμενη από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, σήμανση.

(β) Θέση Τμήματος Δασών. Το Τμήμα Δασών, με επιστολή του ημερ. 23.4.2015, πληροφόρησε το ΤΠΟ Πάφου ότι «η μεταφορά ενός τόσο μεγάλου αριθμού αιγών στην περιοχή αναμένεται να προκαλέσει σοβαρότατα προβλήματα στο κρατικό δάσος και στα προστατευόμενα αντικείμενα των περιοχών “Natura 2000”, γεγονός που καθιστά απαραίτητη την ετοιμασία Δέουσας Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων». Αναφέρει ότι τα προβλήματα που αναμένεται να παρουσιαστούν είναι σοβαρότατες ζημιές στη δασική βλάστηση και στα προστατευόμενα φυτά της περιοχής, έντονα προβλήματα διάβρωσης στην αντιπυρική λωρίδα και στο δασικό οδικό δίκτυο που θα τα καταστήσουν ακατάλληλα για χρήση, αλλοίωση του φυσικού τοπίου, χωρίς να αποκλείονται φθορές στο ενετικό

γεφύρι του Ρουδιά, αυξημένες δαπάνες επιτήρησης του δάσους, υποβάθμιση των αντικειμένων προστασίας της περιοχής "Natura 2000" και ανταγωνισμός για τροφή και μετάδοση παρασιτικών και μολυσματικών ασθενειών στα αγρινά που διαβιούν σε μεγάλους αριθμούς στην περιοχή. Επισημαίνει επίσης ότι η απομάκρυνση των αιγών από τα κρατικά δάση ήταν μια επίπονη προσπάθεια που ξεκίνησε προ της δεκαετίας του 1940 και ότι το Τμήμα τάσσεται κάθετα ενάντια στην αδειοδότηση των εν λόγω υποστατικών, αφού κάτι τέτοιο θα μας γυρίσει πολλά χρόνια πίσω και ενδέχεται να προκαλέσει την εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η αρνητική θέση του Τμήματος σε σχέση με την αδειοδότηση της υπό αναφορά ανάπτυξης αναφέρεται και σε επιστολές ημερ. 9.5.2016 και 6.6.2016 προς τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύλλογο Λευκωσίας.

Σε επιστολή του Τμήματος ημερ. 25.5.2016 προς το ΤΠΟ, αναφέρεται ότι, «ήδη, μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα από τη μεταφορά των ζώων στην περιοχή, έχουν παρατηρηθεί έντονα διαβρωτικά φαινόμενα και υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης και του τοπίου. Έπειτα από σωρεία παραπόνων από ντόπιους και ξένους περιπατητές, το Τμήμα Δασών αναγκάστηκε να κλείσει σημαντικό τμήμα του Μονοπατιού Μελέτης της Φύσης που περνά από εκεί (Ενετικά Γεφύρια). Τόσο το μονοπάτι, όσο και η «Μάντρα του Μίτα» έχουν σχεδόν καταστραφεί.» Στην ίδια επιστολή γίνεται αναφορά στην εισήγηση του Τμήματος για επιλογή άλλης περιοχής, μακριά από το κρατικό δάσος και εκτός της περιοχής "Natura 2000", στην περιοχή «Βρέτσια» και έγινε εισήγηση για ενοικίαση τεμαχίων τουρκοκυπριακής ιδιοκτησίας. Καταληκτικά, αναφέρεται ότι «έπειτα από τα πιο πάνω, το Τμήμα Δασών δεν μπορεί να συναινέσει στην έκδοση της εν λόγω πολεοδομικής άδειας, αφού θα πρόκειται για νομιμοποίηση παράνομου υποστατικού και ενός σοβαρού περιβαλλοντικού προβλήματος το οποίο προσπαθήσαμε να αποτρέψουμε αρκετά πριν δημιουργηθεί».

Κατά παράδοξο τρόπο το Τμήμα Δασών, σε νέα επιστολή του ημερ. 18.7.2016, δηλαδή περίπου ένα μήνα μετά την αποστολή της πιο πάνω επιστολής, διαφοροποίησε τη θέση του, αναφέροντας ότι, από παρατηρήσεις των τοπικών Λειτουργιών διαπιστώθηκε ότι οι επιπτώσεις από τη λειτουργία της μάντρας (έστω και χωρίς άδεια) δεν επηρεάζουν σημαντικά τις αρμοδιότητες και δραστηριότητες του Τμήματος Δασών. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι δεν έχει παρατηρηθεί είσοδος των ζώων μέσα στο δάσος, ενώ η αποψίλωση της ποώδους βλάστησης μέσω της βόσκησης στην περίμετρο του δάσους επιδρά θετικά στην εξάπλωση τυχόν πυρκαγιών. Αναφέρει επίσης ότι το τοπικό μονοπάτι επηρεάστηκε σε ένα τμήμα του αλλά ήδη προβαίνουν σε αναπροσαρμογές ώστε το μονοπάτι να είναι λειτουργικό και να μην επηρεάζεται από τη βόσκηση.

Εντύπωση προκαλεί ότι, όπως αναφέρουμε και πιο κάτω, ο Υπουργός ΓΑΑΠ, σε σχετική απάντησή του προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22.12.2016, δηλαδή μετά την αποστολή της πιο πάνω επιστολής, ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι οι θέσεις του Τμήματος Δασών σε σχέση με την υπό αναφορά ανάπτυξη ήταν αρνητικές.

Σε επιστολή του ημερ. 24.5.2018, το Τμήμα Δασών αναφέρει ότι, έχοντας υπόψη ότι η βόσκηση όταν δεν υπερβαίνει την βοσκοϊκανότητα της περιοχής δρα ευεργετικά στη βιοποικιλότητα και στην πυροπροστασία των περιοχών, δεν διαφωνεί με τη λειτουργία της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης. Επισημαίνει ότι έχουν παρατηρηθεί διαβρωτικά φαινόμενα και υποβάθμιση της φυσικής βλάστησης και του τοπίου γύρω από τα υποστατικά, τα οποία, όπως αναφέρει, είναι κάτι το σύνηθες και αναμενόμενο, ενώ δεν έχουν παρατηρηθεί σημάδια υπερβόσκησης στην υπόλοιπη περιοχή. Καταλήγοντας αναφέρει ότι λόγω της θέσης των υποστατικών, θεωρεί απαραίτητη την ετοιμασία Δέουσας Μελέτης Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

(γ) Με βάση τα πιο πάνω παρακαλέσαμε τον Υπουργό ΓΑΑΠ όπως, όσον αφορά στο Τμήμα Δασών, μας πληροφορήσει:

- Τους λόγους που οδήγησαν στην αλλαγή των αρνητικών απόψεων που εκφράζονταν διαχρονικά από το Τμήμα Δασών σε σχέση με την προτεινόμενη ανάπτυξη.
- Εάν έχει εκπονηθεί μελέτη βιοοικονομίας για την περιοχή και ποια ήταν τα αποτελέσματά της.
- Αντιλαμβανόμαστε ότι, λόγω των αρνητικών απόψεων όλων των εμπλεκόμενων Τμημάτων/Υπηρεσιών, δεν κρίθηκε σκόπιμο να ζητηθεί η ετοιμασία Δέουσας Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, ωστόσο, ενόψει της αλλαγής των απόψεων του Τμήματος Δασών και της προώθησης του θέματος ενώπιον του Συμβουλίου Παραεκκλίσεων για λήψη απόφασης, παρακαλέσαμε όπως πληροφορηθεί η Υπηρεσία μας γιατί δεν ζητήθηκε η ετοιμασία αυτής της μελέτης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κοινοτικού κεκτημένου.

Η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου ΓΑΑΠ, με επιστολή της ημερ. 2.4.2019, μας ανέφερε τα ακόλουθα:

- Η διαχείριση της καύσιμης ύλης η οποία συσσωρεύεται ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής και της εγκατάλειψης της υπαίθρου, μέσα από τη βόσκηση, αποτελεί σημαντικό μέτρο για την πρόληψη των πυρκαγιών καθώς επίσης ότι η εν λόγω πρακτική εφαρμόζεται ευρέως και σε άλλες μεσογειακές χώρες με παρόμοια δασικά οικοσυστήματα, εφόσον βέβαια γίνεται ελεγχόμενα, παρακολουθείται και δεν αφήνεται να καταστεί επιβλαβής. Μας ανέφερε επίσης ότι η διαφοροποίηση της θέσης του Τμήματος ως προς τη νομιμοποίηση των συγκεκριμένων κτηνοτροφικών υποστατικών, στηρίζεται στο γεγονός ότι δεν έχουν διαπιστωθεί αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στη βιοποικιλότητα της περιοχής από τη μέχρι σήμερα λειτουργία τους.
- Στα πλαίσια του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος Life-Kedros, εκπονήθηκε μελέτη βιοοικονομίας, και τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι τα οικοσυστήματα της περιοχής είναι παραγωγικά σε βοσκήσιμη ύλη και ότι η εφαρμογή της ελεγχόμενης βόσκησης μπορεί να αποτελέσει ακόμη ένα εργαλείο για την προστασία των δασών της ευρύτερης περιοχής από τις πυρκαγιές.
- Επειδή οι απόψεις για το συγκεκριμένο έργο από τα διάφορα Τμήματα ήταν αρνητικές, δεν κρίθηκε αναγκαία η ετοιμασία μελέτης δέουσας εκτίμησης από τον αιτητή. Μας πληροφόρησε επίσης ότι το θέμα βρίσκεται ενώπιον του Συμβουλίου Παρακλήσεων και τηρουμένων των προνοιών της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ θα συγκληθεί Επιτροπή Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, προκειμένου να αξιολογήσει δεόντως τις επιπτώσεις από το εν λόγω έργο. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η υποβολή πρόσθετης μελέτης από τον αιτητή δεν είναι αναγκαία.

4. Επεμβάσεις σε παραλίες φωλεοποίησης χελωνών στην Πάφο.

(α) Καταστροφή φωλεών χελωνών στην παραλία «Πόλις – Γιαλιά». Στις 3.9.2017 διαπιστώθηκε ότι εισήλθαν στην προστατευόμενη παραλία μηχανοκίνητα οχήματα («γουρούνες»), οι οποίες ισοπέδωσαν 19 (από το σύνολο των περίπου 70) φωλιές χελωνών. Το περιστατικό δημιουργεί ιδιαίτερο προβληματισμό, αφού διαφάνηκε ότι τα αρμόδια Τμήματα δεν κατάφεραν να αποτρέψουν την παράνομη είσοδο των μηχανοκινήτων, ούτε την καταστροφή που συντελέστηκε, κατά συνέπεια απέτυχαν να προστατεύσουν ικανοποιητικά την εν λόγω προστατευόμενη παραλία. Υπενθυμίζουμε ότι, μια από τις κύριες ανησυχίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναφορικά με τις προγραμματιζόμενες στην ίδια περιοχή αναπτύξεις (γήπεδα γκολφ, ξενοδοχειακή μονάδα και επαύλεις) αφορά στον έλεγχο της πρόσβασης στην παραλία κατά την περίοδο φωλεοποίησης και ωοτοκίας των χελωνών. Σε σχέση με το θέμα, δόθηκαν επανειλημμένα

διαβεβαιώσεις προς το Συμβούλιο της Ευρώπης ότι λήφθηκαν μέτρα για την αποτελεσματική προστασία της περιοχής – αναφέρουμε ενδεικτικά την αναφορά που περιλαμβάνεται στην πιο πρόσφατη έκθεση της Κυπριακής Δημοκρατίας προς το Συμβούλιο της Ευρώπης ημερ. 14.11.2016, που αναφέρει επί λέξει ότι «*The nesting habitat in Limni is in good condition and actions are taken by the competent authorities to improve its status, especially in the last two years, via habitat restoration and elimination of threats, such as predation, use of the beach, vehicle use and other illegal activities, with really high success*».

Επίσης, φαίνεται το πιο πάνω περιστατικό δεν ήταν το μοναδικό, αφού σύμφωνα με φωτογραφικό υλικό του περασμένου Ιουλίου, που μας κοινοποίησε Μη Κυβερνητική Οργάνωση, καταγράφονται ίχνη οχημάτων στην παραλία.

Το γεγονός ότι το υπό αναφορά περιστατικό δεν κατέστη δυνατό να αποτραπεί τώρα, όπου οι ανθρώπινες πιέσεις είναι περιορισμένες, δημιουργεί εύλογες ανησυχίες ως προς το εάν αυτό θα καταστεί δυνατό, σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όταν οι πιέσεις αυτές θα αυξηθούν πάρα πολύ σημαντικά, με την υλοποίηση των έργων. Παρακαλέσαμε να μας πληροφορήσουν αναφορικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για εντοπισμό των δραστών και προσαγωγή τους στη Δικαιοσύνη, καθώς και για αποτροπή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.

Σημειώνεται ότι, στη βάση πρόσφατης καταγγελίας που υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας, στην ίδια περιοχή το Τμήμα προέβη σε εκρίζωση και κάψιμο ακακιών, προκαλώντας καταστροφή στον φυσικό φυτοφράκτη που προστάτευε την παραλία από τη φωτορύπανση. Η καταγγελία διερευνάται από την Υπηρεσία μας.

(β) Χωματοουργικές εργασίες και κατασκευή εξέδρας στην παραλία Ασπρόκρεμμου.

Σε περιοχή που βρίσκεται στην υπό αναφορά παραλία, η οποία εμπίπτει εντός τεμαχίου κρατικής δασικής γης (δάσος «Χάλαβρον») του εθνικού δασικού πάρκου του Ακάμα, που είναι ενταγμένο στο Δίκτυο «Natura 2000» (Τόπος Κοινοτικής Σημασίας CY4000010 και Ειδική Ζώνη Προστασίας CY4000023), διενεργήθηκαν, τόσο χωματοουργικές εργασίες (μετακίνηση άμμου /ισοπέδωση παραλίας) όσο και κατασκευαστικές (ανέγερση εξέδρας), στο πλαίσιο προετοιμασίας για γαμήλια δεξίωση στο παρακείμενο ξενοδοχείο. Η επέμβαση έγινε σε προτεινόμενη, από το Διαχειριστικό Σχέδιο της περιοχής «Natura 2000», Ζώνη Υψηλής Προστασίας της Φύσης, η οποία προτείνεται ως τέτοια λόγω των τριών ειδών προτεραιότητας που αναπαράγονται εκεί.

Αντιλαμβανόμαστε ότι για το θέμα είχε δοθεί σχετική άδεια από την Έπαρχο Πάφου, στην οποία είχαν τεθεί τρεις αυστηροί όροι, δηλαδή α) να μη γίνει οποιαδήποτε αλλοίωση στην παραλία, β) να μη γίνει οποιαδήποτε μόνιμη κατασκευή επί της παραλίας, γ) πριν την εκδήλωση να ανατεθεί σε Ηλεκτρολόγο Μηχανικό εγγεγραμμένο στο ΕΤΕΚ να επιθεωρήσει και να εκδώσει βεβαίωση καταλληλότητας της τυχόν ηλεκτρικής εγκατάστασης. Όπως ανέφερε η Έπαρχος στα ΜΜΕ, η άδεια ανακλήθηκε από τη στιγμή που διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιήθηκε μηχανήμα για διαμόρφωση της άμμου.

Επίσης, παρά τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν μέσω των ΜΜΕ ότι τα έργα σταμάτησαν, η εξέδρα όχι μόνο εξακολουθούσε να παραμένει για μέρες στην παραλία αλλά, σύμφωνα με φωτογραφικό υλικό που μας προσκομίστηκε από Μη Κυβερνητική Οργάνωση, τη νύχτα φωτιζόταν με προβολέα. Παρέλκει να υπομνήσουμε τη σημασία της ενέργειας αυτής, η οποία έγινε ανεκτή, ως προς την προστασία και διατήρηση των ειδών προτεραιότητας της περιοχής.

Ζητήσαμε να πληροφορηθούμε:

- εάν η Έπαρχος Πάφου είχε διαβουλευτεί με τα εμπλεκόμενα Τμήματά πριν τη χορήγηση της υπό αναφορά άδειας ή εάν ενέργησε καθ' υπέρβαση εξουσίας.

- τα μέτρα που προτίθενται τα εμπλεκόμενα Τμήματα να λάβουν κατά των παρανομούντων
- εάν έχουν προβεί σε αξιολόγηση της τυχόν περιβαλλοντικής καταστροφής που συντελέστηκε και τα μέτρα που προτίθενται να λάβουν για αποκατάσταση της περιοχής.
- τα μέτρα που λήφθηκαν ή θα ληφθούν για αποτροπή παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.
- εάν οι υπηρεσίες που παρέχονται στην παραλία από το ξενοδοχείο (κρεβατάκια θαλάσσης και ομπρέλες) είναι σύννομες και εάν επηρεάζουν, καθ' οιονδήποτε τρόπο τα είδη προτεραιότητας της περιοχής.

Ο Διευθυντής του Τμήματος μάς πληροφόρησε ότι:

(α) Η Έπαρχος Πάφου δεν είχε καμιά διαβούλευση με το Τμήμα Δασών, ούτε κατά την εξέταση του αιτήματος ούτε και μετά. Σύμφωνα με τον Διευθυντή του Τμήματος, είναι πράγματι πρωτόγνωρο, Έπαρχος να εκδίδει άδεια μέσα σε κρατική δασική γη, χωρίς μάλιστα να διαβουλευθεί καθόλου με το Τμήμα Δασών. Υπάρχει όμως μια πιθανότητα να μην γνώριζε ότι ήταν δασική γη, παρόλο που το Τμήμα είχε αποστείλει σχέδια μέσα στο 2016.

(β) Για την χωρίς άδεια επέμβαση στην παραλία του ξενοδοχείου που είναι κρατική δασική γη, έχει εκδοθεί εξώδικος συμβιβασμός σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του περί Δασών Νόμου.

(γ) Σε ότι αφορά πρόκληση περιβαλλοντικής ζημιάς, στη δασική/φυσική βλάστηση που είναι αρμοδιότητα του Τμήματος, η εκτίμηση του είναι ότι δεν προκλήθηκε καμιά ζημιά.

(δ) Για την παραλία της Λίμνης - Γιαλιά θα αποκοπούν οι προσβάσεις στο μέτωπο που αποτελεί κρατική δασική γη αρχίζοντας από φέτος με στόχο να ολοκληρωθούν πριν τον Μάιο του 2018. Για την περιοχή του ξενοδοχείου το Τμήμα έχει προειδοποιήσει τόσο τη διεύθυνση του ξενοδοχείου όσο και τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου να μην επαναλάβουν τις ενέργειές τους.

(ε) Η τοποθέτηση ομπρελών και η ύπαρξη κιοσκιού που ενοικιάζει είδη θαλάσσης στην παραλία μέσα σε δασική γη από ιδιώτες, είναι παράνομη σύμφωνα με τον περί Δασών Νόμο. Θα αποσταλεί άμεσα γραπτή προειδοποίηση προς τους παρανομούντες. Ως γνωστόν παραλιακή δασική γη μπορεί μόνο να διατεθεί στην Τοπική Αρχή (όχι σε ιδιώτες) για σκοπούς εξυπηρέτησης των λουομένων αλλά μέχρι σήμερα δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε αίτηση.